

**Gi Group
India**

Compliance Newsletter

We take privilege in sharing with you July' 2021 edition of our monthly Compliance Newsletter. The newsletter will help you stay updated with the latest regulatory changes, notifications and amendments.

Contents

Minimum Wages Revision_____	4 - 5
Notifications, Circulars and Amendments_____	6 - 8
Disclaimer & Contact Information _____	9
Annexure _____	10 - 102

Dear Reader,

In this edition of our monthly Compliance Newsletter, we bring to you the latest Minimum Wages revisions notifications from the states of Rajasthan and Kerala

Further, we have also appended the notifications and amendments released in the month of July '2021. Some of the important announcements under section are extension for coverage of Casual Contractual workers under Municipal Corporation Councils in National Capital Territory Delhi, Amendment to Working Hours for Opening of Shops and Establishments 24*7 in Karnataka and many more.

Read further to know more!

Best Regards,

Gi Group

Minimum Wages Revisions

The Rajasthan Minimum Wages Revision

The Government of Rajasthan vide notification no: F8(5)(6)M.W./I.R./Labour/2000/Part/15340, dated 30/07/2021 has released minimum wages for the State of Rajasthan effective from 1st July 2020. Please refer below rates of wages and also the notification appended herewith for detailed information.

State: Rajasthan		
Effective Date: 01/07/2020		
Category: Various including Shops & Commercial Establishment		
Category of Workers	Per Day	Per Month
Unskilled	252	6552
Semi-Skilled	264	6864
Skilled	276	7176
Highly Skilled	326	8476

The Kerala Minimum Wages Revision

The Government of Kerala, Labour and Skills (E) Department has revised the variable dearness allowance for employment in Shops and Commercial Establishment and employment in Computer Software Sector. As per the Notification No DES/859/2021-P3(1), the Consumer Price Index (Cost of Living Index) Numbers applicable to employees in employment under the Minimum Wages Act (Central Act XI of 1948) for the month of May 2021 ascertained by the Director-General of Economics & Statistics under clause (C) of Section 2 of the Act Please refer below rates of wages and also the notification appended herewith for detailed information.

Grade	District	Basic General	DA General	Special Allowance	Minimum Wages General
Special	Thiruvananthapuram	9330	3588	200	13118
Grade A	Thiruvananthapuram	9120	3588	200	12908
Grade B	Thiruvananthapuram	8910	3588	200	12698
Grade C	Thiruvananthapuram	8700	3588	200	12488

Grade D	Thiruvananthapuram	8490	3588	200	12278
Grade E	Thiruvananthapuram	8280	3588	200	12068
Special	Ernakulam	9330	3094	200	12624
Grade A	Ernakulam	9120	3094	200	12414
Grade B	Ernakulam	8910	3094	200	12204
Grade C	Ernakulam	8700	3094	200	11994
Grade D	Ernakulam	8490	3094	200	11784
Grade E	Ernakulam	8280	3094	200	11574
Special	Thrissur	9330	2912	200	12442
Grade A	Thrissur	9120	2912	200	12232
Grade B	Thrissur	8910	2912	200	12022
Grade C	Thrissur	8700	2912	200	11812
Grade D	Thrissur	8490	2912	200	11602
Grade E	Thrissur	8280	2912	200	11392
Special	Palakkad	9330	2938	200	12468
Grade A	Palakkad	9120	2938	200	12258
Grade B	Palakkad	8910	2938	200	12048
Grade C	Palakkad	8700	2938	200	11838
Grade D	Palakkad	8490	2938	200	11628
Grade E	Palakkad	8280	2938	200	11418
Special	Malappuram	9330	3172	200	12702
Grade A	Malappuram	9120	3172	200	12492
Grade B	Malappuram	8910	3172	200	12282
Grade C	Malappuram	8700	3172	200	12072
Grade D	Malappuram	8490	3172	200	11862
Grade E	Malappuram	8280	3172	200	11652
Special	Wayanad/Meppadi	9330	2834	200	12364
Grade A	Wayanad/Meppadi	9120	2834	200	12154
Grade B	Wayanad/Meppadi	8910	2834	200	11944
Grade C	Wayanad/Meppadi	8700	2834	200	11734
Grade D	Wayanad/Meppadi	8490	2834	200	11524
Grade E	Wayanad/Meppadi	8280	2834	200	11314

Notifications/Circulars/Amendments

Educational Assistance for Students under Karnataka Labour Welfare Fund

Karnataka Labour Welfare Board vide press note has introduced educational assistance for the students who have passed in the previous examination with 50% for General category and 45% for SC/ST category students and who are studying in the academic year 2021-2022 in the High School, (8th to 10th Standards) and PUC, ITI, D.ED, Diploma, Degree, post graduate, engineering and medical courses are eligible. Following basic conditions are required to be met for availing the benefit:

1. The parents or guardian's monthly income should not exceed Rs. 21000 per month
2. Must be paying contribution to the Karnataka Labour Welfare Fund.

The eligible person can apply through online at <https://klwbapps.karnataka.gov.in> on and before 31st August 2021.

Please refer the Press note for more details.

Enforcement of provisions towards ESIC in Madurai Districts of Tamil Nadu

ESIC vide notification S.O. 2983(E) has implemented the provisions towards Chapter IV (Contribution), Chapter V (Benefits), Chapter VI (Adjudication Of Disputes and Claims) effective from 1st day of August 2021 in all the areas of Madurai district in the State of Tamil Nadu.

Please refer the notification appended herewith for more details.

Extension of Atal Beemit Vyakti Kalyan Yojana

The ESIC vide Notification No. P-11/14/11/ABVKY/2019-Bft.II dated 07/07/2021 has extended the Atal Beemit Vyakti Kalyan Yojana on relaxed eligibility conditions for another one year from 01/07/2021 to 30/06/2022.

Please refer the notification appended herewith for more details.

Amendment to Working Hours for Opening of Shops and Establishments 24*7 in Karnataka

Government of Karnataka vide notification No.E-LD 4 LET 2019 (p) has amended para 4 of the previous notification published on 2nd January 2021. As per the amendment, the working hours has now been amended to 9 hours (instead of 8 hours) on any day and 48 hours in any week with condition that the total number of hours of work including overtime shall not exceed 10 hours in any day and the total number of overtime hours worked by an employee does not exceed 50 hours in a period of 3 continuous months.

Please refer the notification appended herewith for more details.

Special Campaign for license and registration under Inter-State Migrant Workmen enactment in Madhya Pradesh

The Government of Madhya Pradesh has issued Circular No. 04/05/Nawam/Prawartan/2020/235 to all jurisdictional officers in Madhya Pradesh under the Inter-State Migrant Workmen (Regulation of Employment and Conditions of Service) Act, 1979. The said circular has directed to all jurisdictional officers to run a special campaign from 01/07/2021 to 31/07/2021 for registration of major employers and license of contractors and make them aware the instructions stipulated in the circular. Following are the major instructions mentioned in the Circular:

1. All the Inter-State Migrant worker should be paid minimum wages as per their work location.
2. Employer will have to bear the cost of to & fro of those respective employees.
3. Without permission of employees, no any employee will be deployed from one State to another.
4. All Employers are advised to issue one passbook which will include the following details:
 - Employees' Details
 - Employers' Details
 - All emergency contact numbers
 - KYC details etc.
 -

Please refer the circular appended herewith for more details.

The Goa Factories (Fifteenth Amendment) Rules, 2021

The Government of Goa vide notification no. VI/FAC-6(L-1)Part-1/IFB-2020/975 has amended provision towards competent person, approval of plans, use of premises as a factory, certificate of stability, application for registration, renewal of license, mode of payment of fees, medical examination of workers, Latrine accommodations, pressure vessels or plant, medical examination, occupational health centre, qualifications of supervisors, dangerous manufacturing process and other schedules under The Goa Factories Rules, 1985. Following amendments are carried out:

1. The fees towards application of competent person has been increased from Rs. 10,000 to Rs. 20,000.
2. A clause inserted towards approval by Chief Inspector for existing building/shed/structure/work of engineering construction.
3. The person issuing certificate of stability shall be a structural engineer instead of competent person,
4. The application for registration and license shall be accompanied with fees as revised.
5. The renewal of license shall be made through online mode, within 3 months.
6. The mode of payment of fees shall be online through e-challan payment gateway under the said head of account,
7. A new rule has been inserted for arrangements of personal protective equipment.

Please refer the notification appended herewith for more details.

Extension for coverage of Casual Contractual workers under Municipal Corporation Councils in National Capital Territory Delhi

The Central Government vide Notification No. S.O. 2985 (E) dated 28/07/2021 in consultation with the Employees' State Corporation has extended the provisions of Employees' State Insurance Act, 1948 to certain class of establishments specified in the Schedule to the said notification.

In exercise of power conferred by Section 1(5) of the Employees' State Insurance Act, 1948, the Central Government in consultation with the Employees' State Corporation extends the provisions of the said Act to the class of establishments as under:

Description of Establishments	Areas in which the establishments are situated	Category of employees to which the Act applies
The following establishments wherein 10 or more employees are employed or were employed on any day of the preceding 12 months: - Municipal Corporations/Councils established under Central or State Legislation	All the areas in the national Capital Territory of Delhi wherein Employees' State Insurance Act, 1948 has already been brought into force under Section 1(3) of the Act	All casual & contractual employees

Please refer the notification appended herewith for more details.

Disclaimer: All information and content contained in this document are provided solely for general information and reference purposes. GI Group India makes no statement, representation, warranty or guarantee as to the accuracy, reliability or timeliness of the information and content contained in this document. Although every possible care and caution has been taken to avoid any mistakes or omissions while editing. Printing, producing online or publishing the judgments, Head Notes, Editorials, Articles, Forms & Precedents, the subscriber or reader should verify the correctness respectively from the full text as in the certified copy of Judgements or Gazettes concerned. Neither GI Group India nor any of its related company accepts any responsibility or liability for any direct or indirect loss or damage (whether in tort, contract or otherwise) which may be suffered or occasioned by any person howsoever arising due to any inaccuracy, omission, misrepresentation or error which may inadvertently crept on despite care and caution in respect of any information and content provided by this document.

Contact Information:

Name- Sushil Shah, Legal and Compliance

Email- marcom.india@gigroup.com

Address- World Trade Tower, Tower-B, Unit 503, 5th Floor, Sector 16, Noida, Uttar Pradesh – 201301

Website- www.gigroup.co.in

राजस्थान सरकार
श्रम विभाग

क्रमांक: एफ.8(5)(6)न्यू.म.अभि./आई.आर./श्रम/2000/पार्ट/15340

जयपुर, दिनांक : 30.07.2021

अधिसूचना

चूंकि राज्य सरकार द्वारा न्यूनतम मजदूरी अधिनियम, 1948 (केन्द्रीय अधिनियम 11 वर्ष 1948) की धारा 3 की उप-धारा (1) के खण्ड (ख) की अपेक्षानुसार राजस्थान राज-पत्र में निम्नांकित अनुसूचित नियोजनों में कर्मचारी के संबंध में न्यूनतम मजदूरी की दरों को पुनरीक्षण करने के प्रस्ताव अधिसूचना क्रमांक एफ 8 (5)(6)न्यू.म.अभि./श्रम/आई.आर./2000/पार्ट-3179 दिनांक 4.2.2021 द्वारा राजस्थान राज-पत्र विशेषांक भाग-1 (ख) दिनांक 1.3.2021 में प्रकाशित किये गये थे।

चूंकि उक्त प्रस्तावों के संबंध में प्राप्त अभ्यावेदन पर राज्य सरकार द्वारा विचार-विमर्श कर लिया गया है।

अतः अब न्यूनतम मजदूरी अधिनियम, 1948 (केन्द्रीय अधिनियम 11 वर्ष 1948) की धारा 5 की उप-धारा (2)सपटित धारा (3) की उप-धारा (1) के खण्ड (क) तथा (ख) प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए राजस्थान सरकार की पूर्व अधिसूचना दिनांक 19.8.2020 जो राजस्थान राज-पत्र विशेषांक भाग-1 (ख) दिनांक 21.8.2020 में प्रकाशित हुई थी का अधिकमण करते हुए राज्य सरकार न्यूनतम वेतन सलाहकार मण्डल से परामर्श करने के पश्चात् राजस्थान राज्य में निम्नांकित अनुसूची भाग-1 एवम भाग-2 में सम्मिलित अनुसूचित नियोजनों में नियोजित कर्मचारी के संबंध में निम्नानुसार मजदूरी की न्यूनतम दरें दिनांक 01.07.2020 से पुनरीक्षित करती है:-

अनुसूची " भाग-1"

क्र.सं०	अनुसूचित नियोजनों के नाम
1	सोप स्टोन फैक्ट्रीज
2	कॉटन जिनिंग तथा प्रेसिंग फैक्ट्रीज
3	ऑटोमोबाइल वर्कशॉप
4	कॉटन-डाईंग, प्रिन्टिंग तथा वाशिंग फैक्ट्रीज
5	स्माल स्केल इण्डस्ट्रीज
6	गोटा किनारी एवं लष्पा संस्थानों में नियोजन
7	वूलन स्पिनिंग एवं वीविंग फैक्ट्रीज
8	पावरलूम फैक्ट्रीज
9	प्रिन्टिंग प्रेस
10	सिनेमा इण्डस्ट्रीज
11	तेल मिल (ऑयल मिल)

12	इंजीनियरिंग इण्डस्ट्रीज
13	बूल विलनिंग एवं प्रेसिंग फैक्ट्रीज
14	हैण्डलूम उद्योग
15	मैकेनिकल शक्ति के बगैर चलने वाले शुगरपान के नियोजन
16	दुकान एवं वाणिज्यिक संस्थान
17	कॉटन वेस्ट स्पिनिंग फैक्ट्रीज
18	किसी स्थानीय प्राधिकारी के अधीन नियोजन
19	सार्वजनिक मोटर परिवहन में नियोजन
20	अन्नक कर्मन्त में नियोजन (अन्नक खानों के अतिरिक्त)
21	किसी घावल मिल, आटा मिल या दाल मिल में नियोजन
22	सड़को के सन्निर्माण या अनुसक्षण या निर्माण संकियाओं में नियोजन
23	सरकारी कार्यालयों में कॉंटेजेन्सी एण्ड वर्क्स (आकस्मिक जिसमें निगम तथा मण्डलों में नियुक्त श्रमिक/कामगार भी शामिल हैं)
24	विद्युत उत्पादन, वितरण तथा पूर्ति से संबंधित नियोजन
25	जन स्वास्थ्य अभियांत्रिकी विभाग में नियोजित श्रमिक/कामगार
26	सिंचाई विभाग में नियोजित श्रमिक/कामगार
27	सार्वजनिक निर्माण विभाग में नियोजित श्रमिक/कामगार
28	जट पट्टी उद्योग
29	होटल एवं रेस्टोरेन्ट
30	निजी शैक्षणिक संस्थानों में नियोजन
31	निजी चिकित्सालयों एवं नर्सिंग होम्स (जो सरकार या स्थानीय निकायों द्वारा संचालित न हों) में नियोजन।
32	केबल ऑपरेटिंग एवं संबंधित सेवा में नियोजन
33	सीमेन्ट प्रीस्ट्रेज्ड प्रोडक्ट्स उद्योग में नियोजन
34	कोल्ड ड्रिक्स, सोडा एवं अलाइड प्रोडक्ट्स की मैन्युफैक्चरिंग में नियोजन
35	कोल्ड स्टोरेज में नियोजन
36	कम्प्यूटर हार्डवेयर उद्योग एवं सेवाओं में नियोजन
37	फैक्ट्री अधिनियम में पंजीकृत सभी कारखाने जो अन्य किसी अनुसूचित नियोजन में सम्मिलित नहीं हों, में नियोजन
38	गैर सरकारी संगठन (एन.जी.ओ.) एचव संस्थाओं में नियोजन
39	खादी, हैण्डीक्राफ्ट्स एवं विलेज इण्डस्ट्रीज में नियोजन
40	एल.पी.जी. वितरण एवं संबंधित सेवाओं में नियोजन
41	मार्केटिंग एवं कन्जूमर्स को-ऑपरेटिव सोसायटीज में नियोजन
42	मैटल फाउण्ड्री एवं जनरल इंजीनियरिंग उद्योग में नियोजन
43	पेस्टीसाइड सहित केमिकल्स एवं फार्मास्यूटिकल्स उद्योग में नियोजन
44	पेट्रोल पम्प एवं संबंधित सेवाओं में नियोजन
45	एस.टी.डी., आई.एस.डी., पी.सी.ओ. एवं संबंधित सेवाओं में नियोजन

46	स्वीपर एवं सेनेटरी सेवा जो अन्य नियोजनों में सम्मिलित नहीं है
47	टैलरिंग कार्य तथा गारमैन्ड्स उद्योग में नियोजन
48	टैक्सीज, ऑटो रिक्शा एवं ट्रेवलिंग ऐजेन्सीज में नियोजन
49	टैक्साटाइल्स उद्योग (सभी प्रकार के) में नियोजन
50	टाइल्स निर्माण एवं पोटररीज उद्योग में नियोजन
51	गुड वर्क्स एवं फर्नीचर निर्माण उद्योग में नियोजन

अनुसूची " भाग-II "

क्र.सं.	अनुसूचित नियोजन का नाम
52	(कृषि में नियोजन)- किसी भी रूप में कृषि कर्म में नियोजन, जिनके अन्तर्गत धरती को जोतना और बोना, दुग्ध उद्योग, किसी कृषि संबंधी या उद्यान कृषि संबंधी वस्तु का उत्पादन, उसकी खेती, उसे उगाना और काटना, पशुधन पालन, मधुमक्खी या कुक्कुट पालन और किसी कृषि द्वारा या किसी कृषि क्षेत्र पर या कृषक कर्म की अनुपांगिक रूप या उनके साथ-साथ की गई क्रियायें (जिनके अन्तर्गत वन संबंधी या काष्ठीकरण संबंधी क्रियायें, और कृषि उपज मण्डी के लिए तैयार करने और भण्डार में या मण्डी को या मण्डी तक परिवहनार्थ वाहन का परिदान करना आता है/आती है)

पुनरीक्षित न्यूनतम मजदूरी की दरें

अनुसूची भाग I एवं II में वर्णित नियोजनों में नियोजित श्रमिकों/कर्मचारियों का वर्गीकरण	न्यूनतम मजदूरी की दरें (रूपये में)	
	प्रतिमाह	प्रतिदिन
1	2	3
1. अकुशल - बेलदार, चौकीदार, जमादार, हाली, वर्क्स कीपर, फर्राश, घोबी, मिश्री, शिशु गृह परिचारक, स्वीपर, जलधारी, पेट्रोल लोडर, चतुर्थ श्रेणी कर्मचारी, गैंगमैन, खलासी, पशु अवरोधक, साईकिल सवार, निर्वाहक, मुख्य नाविक, पम्प परिचालक, सेनेटरी जमादार, चपरासी, कुंजी पाल, स्प्रैमैन, गैज रीडर्स, जरी वर्कर, फीडर, लोडर्स, बैग फिलर, ट्रौली फिलर, जिनिंग वर्क्स, पैकर्स, फीडर्स, बेल लीफ्टर्स, लर्नर, लेबर, ब्लोवर, मर्सराईजिंग हैल्पर, कीर बॉयलर्स एण्ड ब्लीचर्स, डाईंग ऑन एडन वर्क्स, डाईन वर्क्स, जीगर वर्कर, मैसेन्जर्स, मजदूर, वॉचमैन, डाईगमैन, वूल क्लीनर्स, विलोमशीन हैल्पर, होपरमैन, बेल पैकर्स, क्लीनिंग वर्क्स, वूल केरियर, बॉबिन केरियर, ड्रायर्स, ट्रौलीमैन, घरखा चलाने वाला रीलर, पेपर लिफ्टर, पोस्टर बॉय, एक्सपेलर-क्लीनर, कोलमैन, कंटमैन, गेटकीपर, कुक केरियर, डिंकोरटीकेटर, (ग्राउण्डनट केरियर, हस्क केरियर, गनी बेग फलर, गनी बेग स्टीचर) वूल वॉशिंग मैन, स्टीचर, वूल सोर्टर्स, बीयरर्स, गेटकीपर, वेजीटेबल कटर, डिंलीवरी बॉय, कोटर रोलर, पिऑन, छानने वाला, पम्पमैन,	6552 / -	252 / -

<p>शामियाना तानने वाला, कॉटन फीडर श्रमिक, ड्रेसर्स एण्ड शोपरटर्स, कैरियर, हमाल, स्पिनर्स, ब्लीनर - होटल एण्ड रेस्टोरेन्ट अधिसूचित नियोजन में नियोजक द्वारा निवास सुविधा एवं भोजन सुविधा दिये जाने पर क्रमशः रु0 100-100 घटाकर वेतन देय होगा। (अन्य कोई भी श्रेणी जिनका कोई भी नाम हो, परन्तु जो अकुशल कार्य करते हों)</p>		
<p>2. अर्द्धकुशल - मुंशी, भू मापक, शिशु गृह प्रभारी, हैड डीलर, ट्टोन ड्रेसेज और कटर्स, हैल्पर, वायरमैन, मेट, हैल्पर, वर्कशॉप हैल्पर, सहायक पेन्टर्स, वे-मैन, ऑयल मैन, वॉल्वमैन, हॉफप्रेस मैन, वर्मकार, अस्सिस्टेन्ट कण्डक्टर, हैड वॉचमैन, अस्सिस्टेन्ट फिटर, अस्सिस्टेन्ट कारपेन्टर, अस्सिस्टेन्ट टर्नर, अस्सिस्टेन्ट ग्रीजर, ऑयलमैन, अस्सिस्टेन्ट टिकर, टायर फिटर, डेट फिटर, पॉलिश मैन, लेथमैन, टूल कीपर, लाईनर, वाइन्डर, टाईमैन, पैट्रीमैन, ल्यूब्रीकेटिंग अस्सिस्टेन्ट, जूनियर क्लर्क, ड्रैण्ड चैकर, जीगरमैन, ब्लीपमैन, (स्टेन्टर) अस्सिस्टेन्ट स्क्रीन प्रिन्टर, वर्क्स एगोज्ड ऑन हैंडिलिंग, मशीन स्ट्रेचर्स, फिल्डर्स, एडन हैल्पर, हैवी मशीन हैल्पर, अस्सिस्टेन्ट ऑपरेटर, विलोमैन, वैमैन, लेपमैन, वाईगमैन, डीजर, भीमसा, वारपार, फोल्डर, साईजर, पैपरमैन, कच्चा वाईण्डर, डिस्ट्रीब्यूटर, ग्राईडिंग मैन, टेकर, कोपी होल्डर, पैपर फीडर, इंकमैन, गैट कीपर एण्ड टिकिट कलेक्टर, रिवाईण्डिंग मैन, लिफ्ट ऑपरेटर, विनोअर, मेट (लेबर सुपरवाईजर), कोल्हूमैन, फिटरमैन, फायरमैन, पम्प अटेन्डेन्ट, सहायक फिटर, सहायक टर्नर, सहायक वेल्डर, सहायक मैकेनिक, जाफरी वर्कर्स, वॉशरमैन, रिकवरीमैन, पंचरमैन, डिलीवरी मैन, कोबलर, पेट्रोल डिलीवरी मैन, वे मैन कॉज बटन मेकर, चेयर नेस्टर, साईकिल रिपेयर्स, कॉटन फिडर, ब्रेकर साउथर फिनिशर श्रमिक, टेन्टर कम स्टीपर, डाईंग सिम्पलेक्स, लूविंग इन्टील, रिंग एण्ड डब्लिंग साईजर, डाफर, रोलर, एन्टीवाला एण्ड बेलिंग, वायरमैन कम हैल्पर, सीनेट्री जमादार, हलरमैन, मोजर, वेटमैन, सिल्कमैन, हैण्ड डीलर, स्टोर ट्रन्सेज ओर कटर्स, स्वीपर (गटर सफाई वाला) तथा (अन्य कोई भी श्रेणी जिनका कोई भी नाम हो, परन्तु जो अर्द्धकुशल कार्य करते हों)</p>	6884 / -	264 / -
<p>3. कुशल - मैशन, मिस्त्री, स्वागतकर्ता, बढई, लुहार, दर्जी, घर्मकार, मैकेनिक फिटर, लाईनमैन, पेन्टर, प्लम्बर, बर्नरर इलेक्ट्रीशियन, वायरमैन, सिनेमा ऑपरेटर, बागवान, मैकेनिकल डीलर्स एण्ड ब्लास्टर्स, हल्के वाहनों के ड्राईवर, भारी वाहनों के ड्राईवर, ट्रेक्टर चालक, भारी ट्रकों के चालक, मिट्टी हटाने वाली</p>	7176 / -	276 / -

मशीनों के ड्राईवर, रोड रोलर ड्राईवर, ट्रक ड्राईवर, मोटर गाड़ियों के ड्राईवर, इंजन ड्राईवर, दस अश्वशक्ति तक की मशीनों के ड्राईवर, अर्थ मूविंग इक्विपमेन्ट ड्राईवर, ऑपरेटर्स, क्लर्क, टाईपिस्ट, केशियर, पुस्तकालय लिपिक, समय मालक, स्टोर कीपर, लेखा लिपिक, सभी प्रकार के निरीक्षक (लाईसेन्स, गृहकर, सैनेट्री, खाद्य, ज्वालक आदि), पर्यवेक्षक, फायर ऑफिसर, ओवरसीयर, जलदाय पर्यवेक्षक, मुख्य सैनेट्री एवं परामर्शक, बॉयलर अटेण्डेण्ट, फायरमैन, मशीनमैन, कण्डक्टर्स, ड्राईवर्स, टर्नर, आर्टिजन्स, कोच बिल्डर्स, वल्केनाईजर्स, इक्ट्रोप्लेट्स, मैट्रोमैन, बिल्डर्स, डिचमैनपेन्टर्स ऑफ हैलेस्टर्स, ड्रेसर्स एण्ड स्रोपस्टर्स, पथ निरीक्षक, कम्पाण्डर, ड्राफ्टमैन, माली, शिफ्ट सुपरवाइजर, मशीन फिटर, टर्नर, प्रेसमैन, वाईण्डर, जोबर कम ऑयलमैन, जोबर कम साईजर, विलोरुम जोबर, बिल क्लर्क, बुकिंग क्लर्क, कुक, एयर कण्डीशन मैकेनिक, रफुगर, वटर टेलर, पॉलिशवाला, रेडियो रिपेयर्स, ऑटो मैकेनिक, शीटमेकर, फर्नीचर डिजाईनर्स, मनिहारा, बार्बर, कन्फेक्शनर्स, फोटोग्राफर, आर्टिस्ट ऑटोशियन, छाता बनाने वाला, सूटकेश मैकर, मनीवेग मैकर, नर्स, इन्चार्ज, सिक्यूरिटी मैन, गोदाम कीपर, एलीवेटर ऑपरेटर, बेलप्रेस ऑपरेटर, फुलप्रेस मैन, मुकादम्स, मोल्डर, फैब्रिकेटर, टाईमकीपर, कोल्हू मास्टर, डोल मैकर, टीन स्मिथ, सोल्डरमैन, एयरकण्डीशन ऑपरेटर, एयरकूलिंग ऑपरेटर, अस्सिस्टेन्ट मैनेजर, इलेक्ट्रीकल सुपरवाइजर, कम्पोजिटर, ऑपरेटर-लाईनो/मोनो, डाई प्रिन्टर, कारपेन्टर, प्रुफ रीडर (घैकर), ब्लॉक प्रिन्टर, ब्लॉक मैकर, डाई स्टेम्पर, डिजाईनर, बाईण्डर, स्टीचर, कास्टर, लाईनोप्लेट प्रिन्टर, टाउचर, कातिभ, संसाज, सेग मशीन ड्राईवर, प्लेट कटर, डाईंग मास्टर, कन्टेनर मैन, फोरमैन, कार्डिंग मशीन ऑपरेटर, बॉलिंग प्रेस-ऑपरेटर, जोबर, लेथ ऑपरेटर, वाईण्डिंग मशीन ऑपरेटर, वेलेडर, एसेम्ब्लर, रिक्कन प्रिन्टिंग पैन्टर्स, बॉयलर अटेण्डेन्ट, फेल्ड मास्टर कूशिंग एण्ड पिग्मेन्ट, कलर मास्टर, मोटर मैकेनिक स्कूटर मैकेनिक, ग्रिलर, ड्राफ्टमैन, वल्कानाईजर, ग्राईण्डर, बोरिंगमैन, प्रेस मिस्त्री, इलीवेटर, कूल प्रेसमैन, बेलप्रेस ऑपरेटर, मिलर या मिल मशीन ऑपरेटर, जनरेटर ऑपरेटर, क्वालिटी कन्ट्रोल मैन, पथ निरीक्षक प्रयोगशाला सहायक, प्रयोगशाला परिचर, जूनियर टैक्नीकल असिस्टेंट तथा (अन्य कोई भी श्रेणी जिनका कोई भी नाम हो परन्तु जो कुशल कार्य करते हो)

उच्च कुशल (highly skilled)- स्टेनोग्राफर, एकाउण्टेंट, कम्प्यूटर ऑपरेटर, मैनेजर, सेल्स सुपरवाइजर, सेल्स रिप्रजेन्टेटिव, मेडिकल रिप्रजेन्टेटिव, केमिस्ट, पुस्तकालयाध्यक्ष, कार्यालय अधीक्षक, लैब टेक्निशियन, टेलीफोन ऑपरेटर, ई.सी.जी. टेक्निशियन, रेडियोग्राफर मैन पॉवर, फार्मसिस्ट, सीनियर टैक्नीकल असिस्टेंट, कुक,मेल/फिमेल, नर्स तथा (अन्य कोई भी श्रेणी जिनका कोई भी नाम हो, परन्तु उच्च कुशल कार्य करता हो)	8476 / -	326 / -
--	----------	---------

टिप्पणियाँ:-

1. दैनिक मजदूरी पाने वाले किसी कर्मचारी को देय मजदूरी की न्यूनतम दरों की गणना जिस वर्ग का वह कर्मचारी है, उस वर्ग के लिये नियत मासिक मजदूरी की दर में 28 का भाग देकर की गई है।
2. इसमें किसी बात के अन्तर्विष्ट होते हुये भी यदि उपर्युक्त दरों के प्रभाव में आने की तारीख पर उक्त नियोजनों में से किसी कर्मचारी की मजदूरी उपरोक्त दरों से अधिक हो तो उसके द्वारा उक्त दिन को प्राप्त की गई वास्तविक मजदूरी उसके संबंध में नियत की गई मजदूरी की न्यूनतम दर होगी।
3. अनुसूची में निर्दिष्ट न्यूनतम मजदूरी की दरों में निर्वाह भत्ता, बुनियादी मूल्य और सुविधाओं के एवज में रोकड़ मूल्य, यदि कोई हो, सम्मिलित है।
4. उक्त नियोजनों में कार्यरत कर्मचारी के लिये नियत दरों में साप्ताहिक अवकाश का वेतन शामिल है।
5. निर्धारित सामान्य कार्य के घण्टों (8 घण्टें प्रतिदिन) से अधिक किसी कर्मचारी से कार्य करवाने पर अधिसमय (overtime) कार्य का भुगतान सामान्य मजदूरी दर की दुगुनी दर से किया जावेगा।
6. (क) अकुशल (Unskilled) कार्य वह है जिसमें ऐसे साधारण कार्य जिसमें कि कार्य संबंधी कुशलता/अनुभव की, नामूली आवश्यकता है या नहीं है, सम्मिलित है। 2वर्ष कार्य करने के बाद ऐसे समस्त अकुशल कामगार अर्द्धकुशल श्रेणी के कामगार के समक्ष दरों से मजदूरी पाने के अधिकारी होंगे।

(ख) अर्द्धकुशल (Semi-skilled) कार्य वह है जिसमें कार्य संबंधी अनुभव द्वारा प्राप्त कुशलता या सक्षमता कुछ अंश तक सम्मिलित है और जो चतुर कर्मचारी के पर्यवेक्षण या कार्य दर्शन के अधीन पूरा किया जाने योग्य है और इसमें अकुशल पर्यवेक्षणीय कार्य भी सम्मिलित हैं। अर्द्धकुशल श्रेणी में सम्मिलित समस्त कामगार 3 वर्ष कार्य करने के बाद कुशल श्रेणी के कामगार के समक्ष दरों से मजदूरी पाने के अधिकारी होंगे।

(ग) कुशल (Skilled) कार्य वह है जिसमें कार्य संबंधी अनुभव द्वारा प्राप्त या शिक्षा (अप्रेन्टिस) के रूप में या तकनीकी या व्यावसायिक संस्थान में प्रशिक्षण द्वारा प्राप्त

कुशलता या सक्षमता सम्मिलित है और जिसके निष्पादन में उपक्रम एवं विवेक की आवश्यकता है। कुशल कामगार जिसने या तो 5 वर्ष कुशल श्रमिक की तरह उक्त पद का कार्य अनुभव या न्यूनतम शैक्षणिक अर्हताएँ अर्जित कर ली हैं, जो भी पहले हो, वह उच्च कुशल कामगार के समकक्ष दरों से मजदूरी पाने का अधिकारी होगा।

(घ) उच्च कुशल (Highly Skilled) कार्य से आशय है, ऐसा कोई भी कार्य, जिसमें सघन तकनीक या व्यवसायिक प्रशिक्षण या लम्बे वर्षों के व्यावहारिक (Practical) कार्य के अनुभव के आधार पर अर्जित कुछ खास कार्यों के सम्पादन में पूर्णता की डिग्री और पूर्ण क्षमता की आवश्यकता होती है, सम्मिलित हैं।

7. मजदूरी की न्यूनतम दरें ठेकेदारों द्वारा नियुक्त कर्मचारियों पर भी लागू होंगी।
8. 18 (अट्ठारह) वर्ष से कम आयु के व्यक्तियों और अक्षम व्यक्तियों के लिये मजदूरी की न्यूनतम दरें उसी श्रेणी (अकुशल, अर्द्धकुशल, कुशल एवं उच्च कुशल) के वयस्क व्यक्तियों के बराबर देय होगी।
9. श्रम ब्यूरो, शिमला से प्राप्त जयपुर व अजमेर केन्द्रों के लिए औद्योगिक श्रमिकों के उपभोक्ता मूल्य सूचकांक (Consumer Price Index) दिनांक 1.1.2019 से 30.06.2020 तक अधिसूचना में सम्मिलित कर लिये गये हैं। इस अवधि में उपभोक्ता मूल्य सूचकांकों की वृद्धि 706 अंक है।
10. पार्ट टाइम (अंशकालीन) श्रमिक यदि 4 घण्टे से कम कार्य करता हो तो उसे निर्धारित न्यूनतम दर का 50 प्रतिशत तथा 4 घण्टे से अधिक कार्य करने पर पूर्ण निर्धारित वेतन मिलेगा।
- 11 उक्त मजदूरी की दरें दिनांक 01.07.2020 से लागू होंगी।

राज्यपाल की आज्ञा से,

(जी.पी.कुरेती)

अति० श्रम आयुक्त एवं
पदेन संयुक्त शासन सचिव
राजस्थान जयपुर

क्रमांक: एफ.8(5)(6)न्यू.म.अभि./आई.आर./श्रम/2000/पार्ट/15341-85 जयपुर, दिनांक 30.07.2021

प्रतिलिपि सूचनार्थ एवं आवश्यक कार्यवाही हेतु—

1. अधीक्षक, प्रिन्टिंग एवं स्टेशनरी (राजकीय केन्द्रीय मुद्रणालय) जयपुर को उक्त अधिसूचना को राजस्थान राजपत्र विशेषांक में प्रकाशन हेतु।
2. उप सचिव (ए.एस.) माननीय मुख्य मंत्री, राजस्थान, जयपुर।
3. विशिष्ट सहायक, माननीय श्रम राज्यमंत्री, राजस्थान, जयपुर।

4. निजी सचिव, मुख्य सचिव, राजस्थान सरकार, जयपुर।
5. निजी सचिव, प्रमुख शासन सचिव, आपदा प्रबन्धन एवं सहायता विभाग राजस्थान सरकार जयपुर।
6. निजी सचिव, शासन सचिव, श्रम एवं नियोजन, राजस्थान, जयपुर।
7. निजी सचिव, शासन सचिव, सहायता विभाग, राजस्थान, जयपुर।
8. निजी सचिव, श्रम आयुक्त, राजस्थान, जयपुर।
9. संयुक्त शासन सचिव, श्रम एवं नियोजन विभाग, राजस्थान, जयपुर।
10. सम्भागीय संयुक्त/उप/सहायक श्रम आयुक्त/श्रम कल्याण अधिकारी (समस्त)
11. उपनिदेशक (एसीपी) आईटीसेल मुख्यालय को भेजकर लेख है कि उक्त अधिसूचना का प्रकाशन कम संख्या- 1 में वर्णित विभाग से कराने का श्रम करे।
12. गार्ड पत्रावली।

अति० श्रम आयुक्त एवं
पदेन संयुक्त शासन सचिव
राजस्थान जयपुर

राजस्थान सरकार
श्रम विभाग

क्रमांक: एफ.8(5)(6)न्यू.म.अभि./आई.आर./श्रम/2000/पार्ट/15386

जयपुर, दिनांक 30.07.2021

अधिसूचना

चूंकि राज्य सरकार द्वारा न्यूनतम मजदूरी अधिनियम, 1948 (केन्द्रीय अधिनियम 11 वर्ष 1948) की धारा 5 की उप-धारा (1) के खण्ड (ख) की अपेक्षानुसार राजस्थान राज-पत्र में "ग्रामीण विकास विभाग द्वारा की जा रही विभिन्न केन्द्र प्रवर्तित एवं राज्य प्रवर्तित श्रम-रोजगार सृजन करने वाली योजनाओं" (महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार गारण्टी योजना को छोड़कर) में नियोजित कर्मचारियों के संबंध में न्यूनतम मजदूरी की दरों को पुनरीक्षण करने के प्रस्ताव अधिसूचना क्रमांक एफ 8 (5)(6)न्यू.म.अभि./श्रम/आई.आर./2000/पार्ट-3207 दिनांक 4.2.2021 से राजस्थान राज-पत्र विशेषांक भाग-1 (ख) दिनांक 1.3.2021 में प्रकाशित किये गये थे।

चूंकि उक्त प्रस्तावों के संबंध में प्राप्त अभ्यावेदन पर राज्य सरकार द्वारा विचार-विमर्श कर लिया गया है।

अतः अब न्यूनतम मजदूरी अधिनियम, 1948 (केन्द्रीय अधिनियम 11 वर्ष 1948) की धारा 5 की उप-धारा (2)समेटित धारा (3) की उप-धारा (1) के खण्ड (क) तथा (ख) प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए राजस्थान सरकार की पूर्व अधिसूचना दिनांक 19.8.2020 जो राजस्थान राज-पत्र विशेषांक भाग-1 (ख) दिनांक 21.8.2020 में प्रकाशित हुई थी का अधिकमण करते हुए राज्य सरकार न्यूनतम वेतन सलाहकार मण्डल से परामर्श करने के पश्चात् राजस्थान राज्य में "ग्रामीण विकास विभाग द्वारा की जा रही विभिन्न केन्द्र प्रवर्तित एवम राज्य प्रवर्तित श्रम-रोजगार श्रम रोजगार सृजन करने वाली योजनाओं" नियोजन में नियोजित कर्मचारी के संबंध में निम्नानुसार मजदूरी की न्यूनतम दरें दिनांक 01.07.2020 से पुनरीक्षित करती है:-

पुनरीक्षित न्यूनतम मजदूरी की दरें

क्र.सं.	कार्य का विवरण	कार्य मात्रा	अकुशल श्रमिक हेतु न्यूनतम मजदूरी की दर (रुपए)
1.00	भवन निर्माण		
1.01	नीव में मिट्टी खुदाई 1.5 मीटर उठान तथा 50 मीटर तक फैकना		
	(अ) साधारण मिट्टी	2.00 घ.मी .	252.00
	(ब) कठोर/चिकनी मिट्टी में	1.61 घ.मी .	252.00
	(स) गोला पत्थर के साथ मिली हुई 10:90	1.07 घ.मी .	252.00
1.02	अतिरिक्त 1.5 मी. उठाने के लिए	12.50 घ.मी .	252.00
1.03	अतिरिक्त 50 मी. दूरी तक मिट्टी ले जाने के लिए	4.00 घ.मी .	252.00

क्र.सं.	कार्य का विवरण	कार्य मात्रा	अकुशल श्रमिक हेतु न्यूनतम मजदूरी की दर (रुपए)
1.04	नींव में धाड़ला, कंकर या झाड़ारा डालना तथा कुटाई करना	4.00 घ.मी .	252.00
1.05	नींव में खड़ी ईंटें डाईगोनल हैरिंग बॉन्ड पैटर्न में गारा मिट्टी में लगाना	5.00 घ.मी .	252.00
1.06	नींव में चूने कांक्रीट 40 मि.मि; नापीय माप की पत्थर की मिट्टी/ईंट की मिट्टी के साथ डालना कुटाई करना	0.38 घ.मी .	252.00
1.07	नींव में सीमेंट कांक्रीट 40 मि.मी. नापीय माप की पत्थर की मिट्टी के साथ डालना तथा कुटाई करना	0.47 घ.मी .	252.00
1.08	नींव में गारा मिट्टी को कांक्रीट 40 मि.मी. नापीय माप की मिट्टी के साथ डालना तथा कुटाई करना	0.71 घ.मी .	252.00
1.09	नींव व कुर्सी में ईंटों की चिनाई गारा मसाले में	1.00 घ.मी .	252.00
1.10	नींव व कुर्सी में ईंटों की चिनाई चूना-मसाले में	1.00 घ.मी .	252.00
1.11	नींव व कुर्सी में ईंटों की चिनाई सीमेंटमसाले में-	1.00 घ.मी .	252.00
1.12	अतिरिक्त ईंट की चिनाई अधिरचना में	3.23 घ.मी .	252.00
1.13	ईंटों की 112 मि.मी. मोटी परती चिनाई में	5.00 घ.मी .	252.00
1.14	नींव में पत्थर की बेरदा ढोका चिनाई गारा/चूना/सीमेंट मसाले में	0.71 घ.मी .	252.00
1.15	अतिरिक्त अधिरचना चिनाई में, 30 से.मी. से अधिक मोटाई हेतु	2.86 घ.मी .	252.00
1.16	रदा कतार ढोका चिनाई में अतिरिक्त श्रम	6.25 व.मी.	252.00
1.17	पत्थर के सिरदल चढ़ाना, लगाना	3.00 व.मी.	252.00
1.18	पत्थर के रफ तरासी दहल, दासा तथा कोपिंग मसाले में लगाना	1.59 व.मी.	252.00
1.19	पत्थर के टांड, ताक लगाना	7.69 व.मी.	252.00
1.20	पत्थर के छज्जे लगाना	3.81 व.मी.	252.00
1.21	पत्थर की पहियों की छत डालना तथा दर्जे बंद करना सीमेंट मसाले में	10.00 व.मी.	252.00
1.22	पहियों की छत पर ईंट गारा खडजा लगाना 100 मिमी मोटाई में डालना	1.18 व.मी.	252.00
1.23	पक्के ईंट के टुकड़े या पत्थर के पच्छड से सीमेंट मसाला 1:4 में भरिया डालना	9.09 व.मी.	252.00
1.24	छत के ऊपर खड़ी ईंट का वर्गाकार खडजा मसाले में लगाना	5.56 व.मी.	252.00
1.25	90 मि.मी. औसत मोटा चूने का दड डालना, धप्पी देना, कूटना आदि	2.86 व.मी.	252.00
1.26	सीमेंट कांक्रीट दड स्टील के साथ	2.78 व.मी.	252.00
1.27	गारा सी.सी. काच में सीमेंट कांक्रीट डालना	0.4 व.मी.	252.00

क्र.सं.	कार्य का विवरण	कार्य मात्रा	अकुशल श्रमिक हेतु न्यूनतम मजदूरी की दर (रुपए)
1.28	सेन्टरिंग, शटरिंग	6.66 व.मी.	252.00
1.29	आर.सी.सी. कार्य के लिए लोहे को काटना तथा स्थान पर लगाना, बांधना आदि	100.00 कि.ग्र.	252.00
1.30	लोहे की इस्पात चररी की छत डालना	12.27 व.मी.	252.00
1.31	एस्बेस्टस/पी.वी.सी. की छत डालना	23.00 व.मी.	252.00
1.32	एक्सपो नालीदार चादर की छत डालना	22.50 व.मी.	252.00
1.32	लोहे के गर्डर को काटना, चढ़ाना, लगाना	66.73 व.मी.	252.00
1.34	3 मी. पटाव वाली कड़ियों तथा पहिले से बनी फेरो सीमेंट स्लेब से छत डालना	1.35 व.मी.	252.00
1.35	जेक ड्राट की छत पूर्ण कार्य	2.13 घ.मी .	252.00
1.36	फर्श के नीचे सूखे पत्थरों का खंडजा लगाना	3.33 घ.मी .	252.00
1.37	फर्श में घूना कांक्रीट डालना	0.56 घ.मी .	252.00
1.38	फर्श के नीचे सीमेंट कांक्रीट डालना	0.61 घ.मी .	252.00
1.39	50 मि.मी. मोटी सीमेंट कांक्रीट फर्श का कार्य	4.35 व.मी.	252.00
1.40	कोटा स्टोन को मसाले के ऊपर लगाना	5.00 व.मी.	252.00
1.41	मार्बल, चिप्स का फर्श, मय नीचे की कांक्रीट सहित	5.00 व.मी.	252.00
1.42	मार्बल का फर्श लगाना घिसाई सहित	3.13 व.मी.	252.00
1.43	मार्बल/कोटा स्टोन की स्क्विटिंग लगाना घिसाई सहित	4.00 व.मी.	252.00
1.44	घूना प्लास्टर 25 एम.एम. मोटाई	6.25 व.मी.	252.00
1.45	सीमेंट प्लास्टर 25 एम.एम. मोटाई	7.69 व.मी.	252.00
1.46	सीमेंट प्लास्टर छत पर करने के लिए अतिरिक्त	16.67 व.मी.	252.00
1.47	टीप का कार्य सीमेंट मसाले में	12.50 व.मी.	252.00
1.48	सफेदी/रंग सफेदी का कार्य (नए कार्य पर)	50.00 व.मी.	252.00
1.49	इनामिल पेंट का लेप कचना (नए कार्य पर)	18.52 व.मी.	252.00
1.50	दरवाजा/खिड़कियाँ को लगाना (स्टील के)	4.00 व.मी.	252.00
1.51	सीमेंट-कांक्रीट की जाली लगाना	3.60 व.मी.	252.00
1.52	जंगल की सफाई, साधारण वनस्पति तथा झाड़ियों सहित	100.00 व.मी.	252.00
1.53	जंगल की सफाई, भारी झाड़ियों, 30 सेमी लपेट वाले पौधे भी काटना सहित	80.00 व.मी.	252.00
1.54	एस्बेस्टस सीमेंट के पाईप लगाना	16.67 मी.	252.00
	सड़क कार्य		
1.55	पेड़ों को गिराना, उखाड़ना तथा हटाना, तनों व शाखाओं को काटना तथा चढ़ा लगाना, गड़डा ठीक करना		
	(1)150 से 300 मि.मी. लपेट वाले	2.00 पेड़	252.00
	(2)300 से 600 मि.मी. लपेट वाले	1.00 पेड़	252.00

क्र.सं.	कार्य का विवरण	कार्य मात्रा	अकुशल श्रमिक हेतु न्यूनतम मजदूरी की दर (रूपए)
	(3) 600 से 900 मि.मी. लपेट वाले	0.57 पेड़	252.00
	(4) 900 से 1500 मि.मी. लपेट वाले	0.40 पेड़	252.00
	(5) 1500 से 2100 मि.मी. लपेट वाले	0.29 पेड़	252.00
	(6) 2100 से 2700 मि.मी. लपेट वाले	0.20 पेड़	252.00
1.56	मिट्टी का कार्य कटाई में 1.5 मीटर उठान कर 50 मीटर तक निष्पादन, ड्रागवेल लगाना, होडा में केन्बर, रोड लगाना, निष्पादित मिट्टी को समतल करना तथा दरेसी करना		
	(1) साधारण मिट्टी	4.00 घ.मी .	252.00
	(2) सख्त चिकनी- मिट्टी में	2.50 घ.मी .	252.00
	(3) कंकर मिट्टी में	1.82 घ.मी .	252.00
	(4) मुलायम चट्टान	1.11 घ.मी .	252.00
1.57	विस्फोट किये हुये धड़ान से पत्थरों को छांटना और चड़े लगाना	0.71 घ.मी .	252.00
1.58	पत्थरों को निम्न नापीय माप में तोड़ना		
	(1) 80 मि.मी. नापीय माप के	3.03 घ.मी .	252.00
	(2) 63 मि.मी. नापीय माप के	2.63 घ.मी .	252.00
	(3) 40 मि.मी. नापीय माप के	1.00 घ.मी .	252.00
	(4) 20 मि.मी. नापीय माप के	0.80 घ.मी .	252.00
	(5) 12 मि.मी. नापीय माप के	0.50 घ.मी .	252.00
	(6) 10 मि.मी. नापीय माप के	0.40 घ.मी .	252.00
1.59	झाना ईटों को निम्न नापीय माप में तोड़ना		
	(1) 63 मि.मी. नापीय माप में	2.00 घ.मी .	252.00
	(2) 40 मि.मी. नापीय माप में	1.51 घ.मी .	252.00
	(3) 20 मि.मी. नापीय माप में	0.91 घ.मी .	252.00
	(4) 10 मि.मी. नापीय माप में	0.80 घ.मी .	252.00
1.60	पत्थर, बजरी, मिट्टी, चूना, सुरखी, मूरम, कंकर, लकड़ी आदि को वाहन पर चढ़ाना	5.00 घ.मी .	252.00
1.61	पत्थर, बजरी, मिट्टी, चूना, सुरखी, मूरम, कंकर, लकड़ी आदि को वाहन से उतारना	7.14 घ.मी .	252.00
1.62	सामग्री का केवल चढ़ा लगाना	15.97 घ.मी .	225.00
1.63	मिट्टी का कार्य, भराई में सड़क के किनारे खदान बनाकर मिट्टी 1.5 मीटर उठान तथा 50 मी. तक ले जाना . उले तोड़ना तथा 2 से.मी. परतों में बिछाना समतल कर केन्बर व रोड बनाना		

क्र.सं.	कार्य का विवरण	कार्य मात्रा	अकुशल श्रमिक हेतु न्यूनतम मजदूरी की दर (रुपए)
	(1) साधारण मिट्टी में	3.45 घ.मी .	252.00
	(2) सख्त चिकनी मिट्टी में	2.27 घ.मी .	252.00
	(3) कंकर मिट्टी में	1.69 घ.मी .	252.00
1.64	सड़क निश्चित केम्बर, रोड में रोवल, कंकर, क्वैरी रिबश तथा कोर्स एबीग्रेट को 15 से.मी. से कम मोटाई में विछाना व फैलाना	3.33 घ.मी .	252.00
1.65	इन्स्यू.बी.एम. सतह को केम्बर-रोड में सामग्री को बिछाना, मिट्टी की दीवार बनाना, वाइंडिंग मेटेरियल डालना रोलर से) (कुटाई के अलावा	1.72 घ.मी .	252.00
1.66	बेरदला टोका 23 से.मी. उंचाई में, खडंजा लगाना, मिट्टी जोड़ी में भरना, खडंजे के होदा में से निकली अतिरिक्त मिट्टी का 50 मीटर तक निस्तारण करना ।	3.33 घ.मी.	252.00
	बिना मसाले के सूखासीमेन्ट/ बजरी	3.13 घ.मी.	252.00
1.67	किनारों पर खड़ी ईंटों का खडंजा, जोड़ों में मिट्टी भरना	4.03 घ.मी .	252.00
1.68	सीमेंट कंक्रीट सड़क के लिए कंक्रीट बिछाना, कंक्रीट मिलाने सहित (कम्पन मशीन चलाने के अतिरिक्त), 1:3:6 सीमेंट कंक्रीट हेतु	0.61 घ.मी .	252.00
	सामाजिक वानिकी		
1.69	1.50x0.90x1.2 मीटर माप की खडुडा बाड बनाना, खुदी हुई मिट्टी से किनारों पर टीला बनाना		
	(1) साधारण मिट्टी में (2.03 घ.मी.)	1.23 खडुडे बाड	252.00
	(2) सख्त मिट्टी में (1.80 घ.मी.)	1.0 खडुडे बाड	252.00
	(3) कंकर-मूरम मिट्टी में (1.30 घ.मी.)	0.66 खडुडे बाड	252.00
1.70	डोला फेन्सिंग जिसमें नीचे का आधार 1 मीटर तथा ऊपर का सिरा 30 से.मी. और उंचाई 1.2 मीटर हो		
	(1) साधारण मिट्टी में	5.00 मी.	252.00
	(2) सख्त मिट्टी में	3.33 मी.	252.00
	(3) कंकर-मूरम मिट्टी में	2.50 मी.	252.00
1.71	उपलब्ध पत्थर से सूखी चिनाई कर फेसिंग दीवार बनाना	1.43 घ.मी.	252.00
1.72	45X45X45 से.मी. माप के गडुडे करना		
	(1) साधारण मिट्टी में	22.00 गडुडे	252.00
	(2) सख्त चिकनी मिट्टी में	20.00 गडुडे	252.00
	(3) कंकर-मूरम मिट्टी में	10.00 गडुडे	252.00

क्र.सं.	कार्य का विवरण	कार्य मात्रा	अकुशल श्रमिक हेतु न्यूनतम मजदूरी की दर (रूपए)
1.73	पौधा रोपण करना		
	(1) सामान्य जमीन में	45.00पौधा	252.00
	(2) पथरीली जमीन में	37.00पौधा	252.00
1.74	बीज बुवाई बगावट गये रिज पर	227.00पौधा	252.00
1.75	पौधों को पानी पिलाना	77.00पौधा	252.00
1.76	पौधों की निडाईगुडाई-	111.00पौधा	252.00
1.77	धांवला बनाना		
	(1) सामान्य जमीन में	77.00नग	252.00
	(2) पथरीली जमीन में	56.00नग	252.00
1.78	उड़ते हुए रेत टीलों पर 50 मी. दूरी तक से सनिया छीप उखाड़ कर लाना और नलचिंग करना	18.00 मी.	252.00
	सिंचाई		
1.79	मिट्टी का कार्य बंध में (सूखी या गीली) 15 से.मी. परत में डालना, ढेरों को तोड़ना, दरसी करना, शीप फुट रोलर से मिट्टी ढबाना		
	(1) साधारण मिट्टी में	2.10 घ.मी .	252.00
	(2) कठोर मिट्टी में	1.90 घ.मी .	252.00
1.80	सीमेंट कंक्रीट 1:3:6 मिट्टी पत्थर की 40 मि.मी. नापीय माप नींव में डालना (कम्पन मशीन के अलावा)	0.61 घ.मी .	252.00
1.81	15 से 30 से.मी. मोटे हथोड़े से तराते हुए पत्थर से पिचिंग	2.00 घ.मी .	252.00
1.82	फिल्टर टो में परतों में धुली मोटी बजरी डालना चाहे गए प्रोफाइल में	1.52 घ.मी .	252.00
1.83	फिल्टर टो में परतों में धुले हुए बेलास्ट-ग्रेवल को चाहे गए प्रोफाइल में	2.00 घ.मी .	252.00
	स्वच्छता		
	जल मलाधार को सम्पूर्ण लगाना		
1.84	मृत्रदानों लगाने का पूर्ण कार्य मय फिटिंग	2.00नग	252.00
1.85	हाथ धोवन बर्तन का पूर्ण कार्य मय फिटिंग	3.33नग	252.00
1.86	जस्ती लोहे के पाईप मय फिटिंग, झिरी काटने सहित	3.33नग	252.00
	(1) 15 मि.मी. व्यास	28.57 मी.	252.00
	(2) 25 मि.मी. व्यास	22.22 मी.	252.00
1.87	पाथाग्राफ(एस डब्ल्यू) पाईप का डालना, जोई में 1:1 का गराता भरना, टैन्च खोदना, कंक्रीट के साथ लगाना, मिट्टी से भरना गड़डे करे।	6.67 मी.	252.00
1.88	पाइपलाइन के की धागीली टाईल लगाना	6.67 घ.मी.	252.00

क्र.सं.	कार्य का विवरण	कार्य मात्रा	अकुशल श्रमिक हेतु न्यूनतम मजदूरी की दर (रुपए)
1.89	आरसीसी का कुएं के लिए कर्ब तैयार करना तथा कुएं में बैठाना		252.00
	(1) 0.9 मीटर व्यास के कुएं के लिए	3.57 कर्ब	252.00
	(2) 1.20 मीटर व्यास के कुएं के लिए	2.27 कर्ब	252.00
	(3) 1.50 मीटर व्यास के कुएं के लिए	1.61 कर्ब	252.00
	(4) 1.80 मीटर व्यास के कुएं के लिए	1.14 कर्ब	252.00
1.90	आर.सी.सी. के (रिंग) चक्कर बनाना तथा कुएं में बैठाना		252.00
	(1) 0.9 मीटर व्यास के कुएं के लिए (5 से.मी. मोटी व 38 से.मी. उंची)	12.50 रिंग	252.00
	(2) 1.2 मीटर व्यास के कुएं के लिए (5 से.मी. मोटी व 38 से.मी. उंची)	10.00 रिंग	252.00
	(3) 1.50 मीटर व्यास के कुएं के लिए (5 से.मी. मोटी व 38 से.मी. उंची)	6.67 रिंग	225.00
	(4) 1.80 मीटर व्यास के कुएं के लिए (5 से.मी. मोटी व 38 से.मी. उंची)	5.00 रिंग	252.00

टिप्पणी:-

1. इसमें किसी बात में अन्तर्विष्ट होते हुए भी यदि उपर्युक्त दरों के प्रभाव में आने की तारीख पर उक्त नियोजनों में से किसी कर्मचारी की मजदूरी उपरोक्त दरों से अधिक हो तो उसके द्वारा उक्त दिन को प्राप्त की गई वास्तविक मजदूरी उसके सम्बन्ध में नियत की गई मजदूरी की न्यूनतम दर होगी।
2. अनुसूची में निर्दिष्ट मजदूरी की दरों में निर्वाह भत्ता, बुनियादी मूल्य और सुविधाओं के एवज में रोकड़ मूल्य, यदि कोई हो, सम्मिलित है।
3. मजदूरी की न्यूनतम दरें ठेकेदारों द्वारा नियुक्त कर्मचारियों पर भी लागू होगी।
4. श्रम ब्यूरो, शिमला से प्राप्त जयपुर व अजमेर केन्द्रों के लिए औद्योगिक श्रमिकों के उपभोक्ता मूल्य सूचकांक (Consumer Price Index) दिनांक 1.1.2019 से 30.06.2020 तक अधिसूचना में सम्मिलित किये गये हैं। इस अवधि में उपभोक्ता मूल्य सूचकांकों की वृद्धि 706 अंक है।
5. उक्त मजदूरी की दरें दिनांक 01.07.2020 से लागू होगी।

राज्यपाल की आज्ञा से,

(जी.पी. कुकरेती)

अतिरिक्त श्रम आयुक्त एवं
पदेन संयुक्त शासन सचिव
राजस्थान जयपुर

क्रमांक: एक.8(5)(6)-यू.म.अभि./आई.आर./श्रम/2000/पार्ट/15387-482 जयपुर, दिनांक 30.07.2021

प्रतिलिपि सूचनार्थ एवं आवश्यक कार्यवाही हेतु:-

1. अधीक्षक, प्रिन्टिंग एवं स्टेशनरी (राजकीय केन्द्रीय मुद्रणालय) जयपुर को उक्त अधिसूचना को राजस्थान राजपत्र विशेषांक में प्रकाशन हेतु।
2. उप सचिव (ए.एस.) माननीय मुख्य मंत्री, राजस्थान, जयपुर।
3. विशिष्ट सहायक, माननीय श्रम राज्यमंत्री, राजस्थान, जयपुर।
4. निजी सचिव, मुख्य सचिव, राजस्थान सरकार, जयपुर।
5. निजी सचिव, प्रमुख शासन सचिव, आपदा प्रबन्धन एवं सहायता विभाग राजस्थान सरकार जयपुर।
6. निजी सचिव, शासन सचिव, श्रम एवं नियोजन, राजस्थान, जयपुर।
7. निजी सचिव, शासन सचिव, सहायता विभाग, राजस्थान, जयपुर।
8. निजी सचिव, श्रम आयुक्त, राजस्थान, जयपुर।
9. संयुक्त शासन सचिव, श्रम एवं नियोजन विभाग, राजस्थान, जयपुर।
10. सम्भागीय संयुक्त/उप/सहायक श्रम आयुक्त/श्रम कल्याण अधिकारी (समस्त)
11. उपनिदेशक (एसीपी) आईटीसेल मुख्यालय को भेजकर लेख है कि उक्त अधिसूचना का प्रकाशन कम संख्या- 1 में वर्णित विभाग से कराने का श्रम करें।
12. गार्ड पत्रावली।

अतिरिक्त श्रम आयुक्त एवं
पदेन संयुक्त शासन सचिव
राजस्थान जयपुर

राजस्थान सरकार

श्रम विभाग

क्रमांक: एफ.8(5)(6)न्यू.म.अभि./आई.आर./श्रम/2000/पार्ट/15434 जयपुर, दिनांक 30.07.2021

अधिसूचना

चूंकि राज्य सरकार न्यूनतम मजदूरी अधिनियम, 1948 (केन्द्रीय अधिनियम 11 वर्ष 1948) की धारा 5 की उप-धारा (1) के खण्ड (ख) की अपेक्षानुसार राजस्थान राज-पत्र में " विक्रय संवर्द्धन कर्मचारी (सेवा शर्त) अधिनियम, 1976 में यथा सम्मिलित अथवा सम्मिलित किये जाने वाले किसी उद्योग में) कार्य में नियोजन" में नियोजित कर्मचारियों के संबंध में न्यूनतम मजदूरी की दरों में पुनरीक्षण करने के प्रस्ताव अधिसूचना क्रमांक एफ 8 (5)(6)न्यू.म.अभि/श्रम/आई.आर./2000/पार्ट-3193 दिनांक 4.2.2021 से राजस्थान राज-पत्र विशेषांक भाग-1 (ख) दिनांक 1.3.2021 में प्रकाशित किये गये थे।

चूंकि उक्त प्रस्तावों के संबंध में प्राप्त अभ्यावेदन पर राज्य सरकार द्वारा विचार-विमर्श कर लिया गया है।

अतः अब न्यूनतम मजदूरी अधिनियम, 1948 (केन्द्रीय अधिनियम 11 वर्ष 1948) की धारा 5 की उप-धारा (2)सपटित धारा (3) की उप-धारा (1) के खण्ड (क) तथा (ख) प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए राजस्थान सरकार की पूर्व अधिसूचना दिनांक 19.8.2020 जो राजस्थान राज-पत्र विशेषांक भाग-1 (ख) दिनांक 21.8.2020 में प्रकाशित हुई थी का अधिकरण करते हुए राज्य सरकार न्यूनतम वेतन सलाहकार मण्डल से परामर्श करने के पश्चात् राजस्थान राज्य में " विक्रय संवर्द्धन कर्मचारी (सेवा शर्त) अधिनियम, 1976 में यथा सम्मिलित अथवा सम्मिलित किये जाने वाले किसी उद्योग में) कार्य में नियोजन" में नियोजित कर्मचारी के संबंध में निम्नानुसार मजदूरी की न्यूनतम दरें दिनांक 01.07.2020 से पुनरीक्षित करती हैं:-

क्र. सं.	अनुसूचित नियोजन का नाम	कर्मचारियों के वर्ग	न्यूनतम मजदूरी की प्रस्तावित दर (रूपये में)
1	विक्रय संवर्द्धन (विक्रय संवर्द्धन कर्मचारी (सेवा शर्त) अधिनियम, 1976 में यथा सम्मिलित अथवा सम्मिलित किये जाने वाले किसी उद्योग में) कार्य में नियोजन	उच्च कुशल- विक्रय संवर्द्धन कर्मचारी (एम.आर.)	326/- रूपये प्रतिदिन या 8476/- रूपये प्रतिमाह

टिप्पणियाँ:-

1. दैनिक मजदूरी पाने वाले किसी कर्मचारी को देय मजदूरी की न्यूनतम दरों की गणना जिस वर्ग का वह कर्मचारी है, उस वर्ग के लिये नियत मासिक मजदूरी की दर में 26 का भाग देकर की गई है।
2. इसमें किसी बात के अन्तर्विष्ट होते हुये भी यदि उपर्युक्त दरों के प्रभाव में आने की तारीख पर उक्त नियोजनों में से किसी कर्मचारी की मजदूरी उपरोक्त दरों से अधिक हो तो उसके द्वारा उक्त

- दिन को प्राप्त की गई वास्तविक मजदूरी उसके संबंध में नियत की गई मजदूरी की न्यूनतम दर होगी।
3. अनुसूची में निर्दिष्ट न्यूनतम मजदूरी की दरों में निर्वाह भत्ता, बुनियादी मूल्य और सुविधाओं के एवज में रोकड़ मूल्य, यदि कोई हो, सम्मिलित है।
 4. उक्त नियोजनों में कार्यरत कर्मचारी के लिये नियत दरों में साप्ताहिक अवकाश का वेतन शामिल है।
 5. निर्धारित सामान्य कार्य के घण्टों (8 घण्टें प्रतिदिन) से अधिक किसी कर्मचारी से कार्य करवाने पर अधिसमय (overtime) कार्य का भुगतान सामान्य मजदूरी दर की दुगुनी दर से किया जावेगा।
 6. (क) उच्च कुशल (highly skilled) कार्य से आशय है, ऐसा कोई भी कार्य, जिसमें सघन तकनीक या व्यवसायिक प्रशिक्षण या लम्बे वर्षों के व्यवहारिक (Practical) कार्य के अनुभव के आधार पर अर्जित कुछ खास कार्यों के सम्पादन में पूर्णता की डिग्री और पूर्ण क्षमता की आवश्यकता होती है, सम्मिलित है।
 7. मजदूरी की न्यूनतम दरें ठेकेदारों द्वारा नियुक्त कर्मचारियों पर भी लागू होंगी।
 8. श्रम ब्यूरो, शिमला से प्राप्त जयपुर व अजमेर केंद्रों के लिए औद्योगिक श्रमिकों के उपभोक्ता मूल्य सूचकांक (Consumer Price Index) दिनांक 1.1.2019 से 30.6.2020 तक अधिसूचना में सम्मिलित किये गये हैं। इस अवधि में उपभोक्ता मूल्य सूचकांकों की वृद्धि 706 अंक है।
 9. उक्त मजदूरी की दरें दिनांक 01.07.2020 से लागू होंगी।

राज्यपाल की आज्ञा से,

(जी.पी.खेरती)
अति० श्रम आयुक्त एवं
पदेन संयुक्त शासन सचिव
राजस्थान जयपुर

क्रमांक: एफ.8(5)(8)न्यू.म.अभि./आई.आर./श्रम/2000/पार्ट/15-435-80 जयपुर, दिनांक 30.07.2021

प्रतिलिपि सूचनार्थ एवं आवश्यक कार्यवाही हेतु:-

1. अधीक्षक, प्रिन्टिंग एवं स्टेशनरी (राजकीय केंद्रीय मुद्रणालय) जयपुर को उक्त अधिसूचना को राजस्थान राजपत्र विशेषांक में प्रकाशन हेतु।
2. उप सचिव (ए.एस.) माननीय मुख्य मंत्री, राजस्थान, जयपुर।
3. विशिष्ट सहायक, माननीय श्रम राज्यमंत्री, राजस्थान, जयपुर।
4. निजी सचिव, मुख्य सचिव, राजस्थान सरकार, जयपुर।
5. निजी सचिव, प्रमुख शासन सचिव, आपदा प्रवन्धन एवं सहायता विभाग राजस्थान सरकार, जयपुर।

6. निजी सचिव, शासन सचिव, श्रम एवं नियोजन, राजस्थान, जयपुर।
7. निजी सचिव, शासन सचिव, सहायता विभाग, राजस्थान, जयपुर।
8. निजी सचिव, श्रम आयुक्त, राजस्थान, जयपुर।
9. संयुक्त शासन सचिव, श्रम एवं नियोजन विभाग, राजस्थान, जयपुर।
10. सम्भागीय संयुक्त/उप/सहायक श्रम आयुक्त/श्रम कल्याण अधिकारी (समस्त)
11. उपनिदेशक (एसीपी) आईटीसेल मुख्यालय को भेजकर लेख है कि उक्त अधिसूचना का प्रकाशन क्रम संख्या- 1 में वर्णित विभाग से कराने का श्रम करे।
12. गार्ड पत्रावली।

अति० श्रम/आयुक्त एवं
पदेन संयुक्त शासन सचिव
राजस्थान जयपुर

राजस्थान सरकार
श्रम विभाग

क्रमांक: एफ.8(5)(6)न्यू.म.अभि./आई.आर./श्रम/2000/पार्ट/15528

जयपुर, दिनांक 30.07.2021

अधिसूचना

चूंकि राज्य सरकार न्यूनतम मजदूरी अधिनियम, 1948 (केन्द्रीय अधिनियम 11 वर्ष 1948) की धारा 5 की उप-धारा (1) के खण्ड (ख) की अपेक्षानुसार राजस्थान राज-पत्र "ईट भट्टों के उद्योग में नियोजन" में नियोजित कर्मचारियों के संबंध में न्यूनतम मजदूरी की दरों को पुनरीक्षण करने के प्रस्ताव अधिसूचना क्रमांक एफ 8 (5)(6)न्यू.म.अभि/श्रम/आई.आर./2000/पार्ट-3221 दिनांक 4.2.2021 से राजस्थान राज-पत्र विशेषांक भाग-1 (ख) दिनांक 1.3.2021 में प्रकाशित किये गये थे।

चूंकि उक्त प्रस्तावों के संबंध में प्राप्त अभ्यावेदन पर राज्य सरकार द्वारा विचार-विमर्श कर लिया गया है।

अतः अब न्यूनतम मजदूरी अधिनियम, 1948 (केन्द्रीय अधिनियम 11 वर्ष 1948) की धारा 5 की उप-धारा (2) सपडित धारा (3) की उप-धारा (1) के खण्ड (क) तथा (ख) प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए राजस्थान सरकार की पूर्व अधिसूचना दिनांक 19.8.2020 जो राजस्थान राज-पत्र विशेषांक भाग-1 (ख) दिनांक 21.8.2020 में प्रकाशित हुई थी का अधिक्रमण करते हुए राज्य सरकार न्यूनतम वेतन सलाहकार मण्डल से परामर्श करने के पश्चात् राजस्थान राज्य में "ईट भट्टों के उद्योग में नियोजन" में नियोजित कर्मचारी के संबंध में निम्नानुसार मजदूरी की न्यूनतम दरें दिनांक 01.07.2020 से पुनरीक्षित करती है:-

ईट भट्टों के उद्योग में पीस रेट न्यूनतम मजदूरी की दरें

क्र.सं.	श्रमिकों / कर्मचारियों के वर्ग	कार्य की मात्रा	पीस रेट न्यूनतम मजदूरी (रुपये में)
1	पथेर (कच्ची ईट की थपाई)	1000 ईट प्रति व्यक्ति	276/-
2	भराई घाला	1000 ईट प्रति व्यक्ति	148/-
3	निकाली वाला	1000 ईट प्रति व्यक्ति	166/-
4	पक्की ईट की लोडिंग	1000 ईट प्रति व्यक्ति	109/-
5	गट्टी बंद कराई	प्रति गट्टी प्रति व्यक्ति	120/-
6	जलाई वाला	-	276/- प्रति दिन
7	जलाई मिस्त्री	-	8476/- प्रति माह
8	सफाई प्रति गेड	-	252/- प्रति दिन
9	बैलदार/रापरथा	-	252/- प्रति दिन
10	पाणतिया	-	264/- प्रति दिन
11	जमादार	-	276/- प्रति दिन

टिप्पणियाः--

1. दैनिक मजदूरी पाने वाले किसी कर्मचारी को देय मजदूरी की न्यूनतम दरों की गणना जिस वर्ग का वह कर्मचारी है, उस वर्ग के लिये नियत मासिक मजदूरी की दर में 26 का भाग देकर की गई है।
2. अनुसूची में निर्दिष्ट न्यूनतम मजदूरी की दरों में निर्वाह भत्ता, बुनियादी मूल्य और सुविधाओं के एवज में रोकड़ मूल्य, यदि कोई हो, सम्मिलित है।
3. उक्त नियोजनों में कार्यरत कर्मचारी के लिये नियत दरों में साप्ताहिक अवकाश का वेतन शामिल है।
4. निर्धारित सामान्य कार्य के घण्टों (8 घंटे प्रतिदिन) से अधिक कर्मचारी से कार्य करवाने पर अधिसमय (overtime) कार्य का भुगतान सामान्य मजदूरी दर की दुगुनी दर से किया जावेगा।
5. (क) अकुशल (unskilled) कार्य वह है जिसमें ऐसे साधारण कार्य जिसमें कि कार्य संबंधी कुशलता/अनुभव की, मामूली आवश्यकता है या नहीं, सम्मिलित है।
(ख) अर्द्धकुशल (semi-skilled) कार्य वह है जिसमें कार्य संबंधी अनुभव द्वारा प्राप्त कुशलता या सक्षमता कुछ अंश तक सम्मिलित है और जो चतुर कर्मचारी के पर्यवेक्षण या कार्य दर्शन के अधीन पूरा किया जाने योग्य है और इसमें अकुशल पर्यवेक्षकीय कार्य भी सम्मिलित है।
(ग) कुशल (skilled) कार्य वह है जिसमें कार्य संबंधी अनुभव द्वारा प्राप्त या शिक्षा (अप्रेन्टिस) के रूप में या तकनीकी या व्यावसायिक संस्थान में प्रशिक्षण द्वारा प्राप्त कुशलता या सक्षमता सम्मिलित है और जिसके निष्पादन में उपक्रम एवं विवेक की आवश्यकता है।
6. मजदूरी की न्यूनतम दरें टेकेदारों द्वारा नियुक्त कर्मचारियों पर भी लागू होंगी।
7. 18 (अट्ठारह) वर्ष से कम आयु के व्यक्तियों और अक्षम व्यक्तियों के लिये मजदूरी की न्यूनतम दरें उसी श्रेणी (अकुशल, अर्द्धकुशल, कुशल एवं उच्च कुशल) के बराबर व्यक्तियों के बराबर देय होगी।
8. श्रम ब्यूरो, शिमला से प्राप्त जयपुर व अजमेर केन्द्रों के लिए औद्योगिक श्रमिकों के उपभोक्ता मूल्य सूचकांक (Consumer Price Index) दिनांक 1.1.2019 से 30.06.2020 तक अधिसूचना में सम्मिलित किये गये हैं। इव अवधि में उपभोक्ता मूल्य सूचकांकों की वृद्धि 706 अंक है।
9. उक्त मजदूरी की दरें दिनांक 01.07.2020 से लागू होंगी।

राज्यपाल की आज्ञा से,

(जी.पी.कुकरेती)

अति० श्रम आयुक्त एवं
पदेन संयुक्त शासन सचिव
राजस्थान जयपुर

क्रमांक: एक 8(5)(6)न्यू.म.अभि./आई.आर./श्रम/2000/पार्ट/15529-74जयपुर, दिनांक 30.07.2021

प्रतिलिपि सूचनार्थ एवं आवश्यक कार्यवाही हेतु:-

1. अधीक्षक, प्रिन्टिंग एवं स्टेशनरी (राजकीय केन्द्रीय मुद्रणालय) जयपुर को उक्त अधिसूचना को राजस्थान राजपत्र विशेषांक में प्रकाशन हेतु।
2. उप सचिव (ए.एस.) माननीय मुख्य मंत्री, राजस्थान, जयपुर।
3. विशिष्ट सहायक, माननीय श्रम राज्यमंत्री, राजस्थान, जयपुर।
4. निजी सचिव, मुख्य सचिव, राजस्थान सरकार, जयपुर।
5. निजी सचिव, प्रमुख शासन सचिव, आपदा प्रबन्धन एवं सहायता विभाग राजस्थान सरकार जयपुर।
6. निजी सचिव, शासन सचिव, श्रम एवं नियोजन, राजस्थान, जयपुर।
7. निजी सचिव, शासन सचिव, सहायता विभाग, राजस्थान, जयपुर।
8. निजी सचिव, श्रम आयुक्त, राजस्थान, जयपुर।
9. संयुक्त शासन सचिव, श्रम एवं नियोजन विभाग, राजस्थान, जयपुर।
10. सम्भागीय संयुक्त/उप/सहायक श्रम आयुक्त/श्रम कल्याण अधिकारी (समस्त)
11. उपनिदेशक (एसीपी) आईटीसेल मुख्यालय को भेजकर लेख है कि उक्त अधिसूचना का प्रकाशन कम संख्या- 1 में वर्णित विभाग से कराने का श्रम करे।
12. गार्ड फत्रावली।

अति० श्रम/आयुक्त एवं
पदेन संयुक्त शासन सचिव
राजस्थान जयपुर

राजस्थान सरकार
श्रम विभाग

क्रमांक: एफ.8(5)(6)न्यू म.अभि./आई.आर./श्रम/2000/पार्ट/15481 जयपुर, दिनांक 30.07.2021

अधिसूचना

चूंकि राज्य सरकार न्यूनतम मजदूरी अधिनियम, 1948 (केन्द्रीय अधिनियम 11 वर्ष 1948) की धारा 5 की उप-धारा (1) के खण्ड (ख) की अपेक्षानुसार राजस्थान राज-पत्र में "घरों में नियोजित श्रमिक (Domestic worker)" में नियोजित कर्मचारियों के संबंध में न्यूनतम मजदूरी की दरों को पुनरीक्षण करने के प्रस्ताव अधिसूचना क्रमांक एफ 8 (5)(6)न्यू म.अभि/श्रम/आई.आर./2000/पार्ट-3281 दिनांक 4.2.2021 से राजस्थान राज-पत्र विशेषांक भाग-1 (ख) दिनांक 1.3.2021 में प्रकाशित किये गये थे।

चूंकि उक्त प्रस्तावों के संबंध में प्राप्त अभ्यावेदन पर राज्य सरकार द्वारा विचार-विमर्श कर लिया गया है।

अतः अब न्यूनतम मजदूरी अधिनियम, 1948 (केन्द्रीय अधिनियम 11 वर्ष 1948) की धारा 5 की उप-धारा (2) सपठित धारा (3) की उप-धारा (1) के खण्ड (क) तथा (ख) प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए राजस्थान सरकार की पूर्व अधिसूचना दिनांक 19.8.2020 जो राजस्थान राज-पत्र विशेषांक भाग-1 (ख) दिनांक 21.8.2020 में प्रकाशित हुई थी का अधिकमण करते हुए राज्य सरकार न्यूनतम वेतन सलाहकार मण्डल से परामर्श करने के पश्चात् राजस्थान राज्य में "घरों में नियोजित श्रमिक (Domestic worker)" में नियोजित कर्मचारी के संबंध में निम्नानुसार मजदूरी की न्यूनतम दरें दिनांक 01.07.2020 से पुनरीक्षित करती है:-

पुनरीक्षित न्यूनतम मजदूरी की दरें

क्र. सं.	नियोजन की प्रकृति	श्रमिकों के कार्य के घण्टे/अवधि (जिस घर में अधिकतम 4 सदस्य रह रहे हों)	प्रतिमाह देय न्यूनतम मजदूरी की दर (रुपये में)
1	बर्तन धोने का कार्य	60 मिनट (अधिकतम प्रतिदिन)	897.00
2	कपड़े धोने का कार्य	60 मिनट (अधिकतम प्रतिदिन)	897.00
3	कपड़े धोना-बर्तन धोना	60 मिनट (अधिकतम प्रतिदिन)	897.00
4	कपड़े धोना, बर्तन धोना, घर की साफ सफाई	60 मिनट (अधिकतम प्रतिदिन)	897.00
5	अन्य घरेलू कार्य	60 मिनट (अधिकतम प्रतिदिन)	897.00
6	कपड़े धोना, बर्तन धोना, घर की साफ-सफाई, बच्चों की देखभाल बच्चों को स्कूल	एक दिन का कार्य	7176.00

घोडना व लेकर आना इत्यादि घरेलू कार्य		
---	--	--

टिप्पणियां:-

1. यदि अनुसूची के क्रम संख्या 1 से 5 में उल्लेखित कार्य की अवधि 60 मिनट से अधिक है तो देय मजदूरी की गणना उसकी अनुपात में बढ जाएगी।
2. एक दिन के कार्य से तात्पर्य अधिकतम 8 घण्टे तक कार्य होगा। अधिसमय (ओवरटाईम) कार्य का भुगतान सामान्य मजदूरी की दर की दुगुनी दर से किया जावेगा।
3. यदि परिवार के सदस्यों की संख्या 4 से ज्यादा है तो अनुसूचि में दी गई दर की 10 प्रतिशत अतिरिक्त मजदूरी देय होगी परन्तु कार्य की अवधि वही रहेगी।
4. उक्त उल्लेखित दरें न्यूनतम हैं, यदि पहले से दी जा रही मजदूरी अनुसूची में दी गई मजदूरी की दरों से ज्यादा है तो पहले से ही दी जा रही दरें ही प्रचलित रहेगी।
5. यदि कोई श्रमिक पूर्ण माह के स्थान पर कुछ दिवस ही कार्य करता है तो दैनिक मजदूरी की गणना मासिक मजदूरी की दर में 26 का भाग देकर की जावेगी।
6. श्रम ब्यूरो, शिमला से प्राप्त जयपुर व अजमेर केन्द्रों के लिए औद्योगिक श्रमिकों के उपभोक्ता मूल्य सूचकांक (Consumer Price Index) दिनांक 1.1.2019 से 30.06.2020 तक अधिसूचना में सम्मिलित किये गये हैं। इस अवधि में उपभोक्ता मूल्य सूचकांकों की वृद्धि 706 अंक है।
7. उक्त मजदूरी की दरें दिनांक 01.07.2020 से लागू होगी।

राज्यपाल की आज्ञा से,

(जी.पी.कुकरेती)

अतिरिक्त श्रम आयुक्त एवं
पदेन संयुक्त शासन सचिव
राजस्थान जयपुर

क्रमांक: एफ.8(5)(6)न्यू.म.अभि./आई.आर./श्रम/2000/पार्ट/15482-527 जयपुर, दिनांक 30.07.2020

प्रतिलिपि सूचनार्थ :-

1. अधीक्षक, प्रिन्टिंग एवं स्टेशनरी (राजकीय केन्द्रीय मुद्रणालय) जयपुर को उक्त अधिसूचना को राजस्थान राजपत्र विशेषांक में प्रकाशन हेतु।
2. उप सचिव (ए.एस.) माननीय मुख्य मंत्री, राजस्थान, जयपुर।
3. विशिष्ट सहायक, माननीय श्रम राज्यमंत्री, राजस्थान, जयपुर।
4. निजी सचिव, मुख्य सचिव, राजस्थान सरकार, जयपुर।

5. निजी सचिव, प्रमुख शासन सचिव, आपदा प्रबन्धन एवं सहायता विभाग राजस्थान सरकार जयपुर।
6. निजी सचिव, शासन सचिव, श्रम एवं नियोजन, राजस्थान, जयपुर।
7. निजी सचिव, शासन सचिव, सहायता विभाग, राजस्थान, जयपुर।
8. निजी सचिव, श्रम आयुक्त, राजस्थान, जयपुर।
9. संयुक्त शासन सचिव, श्रम एवं नियोजन विभाग, राजस्थान, जयपुर।
10. सम्भागीय संयुक्त/उप/सहायक श्रम आयुक्त/श्रम कल्याण अधिकारी (समस्त)
11. उपनिदेशक (एसीपी) आईटीसेल मुख्यालय को भेजकर लेख है कि उक्त अधिसूचना का प्रकाशन कम संख्या- 1 में वर्णित विभाग से कराने का श्रम करे।
12. गार्ड फ़ावली।

अति० श्रम आयुक्त एवं
पदेन संयुक्त शासन सचिव
राजस्थान जयपुर

Department of Economics & Statistics

No.DES/859/2021-P3(1)

Thiruvananthapuram ,11/07/2021

Consumer Price Index Numbers for Agricultural Labourers and Industrial Workers for the month of May 2021

Vide G.O.(MS) No.103/2013/LBR. dated 31-8-2013 of Labour and Skills (E) Department , Government of Kerala and the G.O.(MS) No. 34/2015/LBR. dated 26-03-2015 published in the Kerala Gazette extra ordinary No.19 (Vol.IV) dated 12-05-2015.

Sno	Centre	Linking Factor *	Index Numbers for		Estimated Indices for	
			Base : 2011-12 =100		Base : 1998-99 =100	
			April 2021	May 2021	April 2021	May 2021
1	Thiruvananthapuram	2.11	177	179	373	378
2	Kollam	2.09	173	174	362	364
3	Punalur	2.10	177	180	372	378
4	Pathanamthitta	2.03	189	190	384	386
5	Alappuzha	2.05	185	187	379	383
6	Kottayam	2.08	182	182	379	379
7	Mundakayam	2.17	177	177	384	384
8	Idukki	1.97	175	176	345	347
9	Ernakulam	2.03	177	177	359	359
10	Chalakkuddy	2.00	186	188	372	376
11	Thrissur	1.87	188	188	352	352
12	Palakkad	2.09	168	169	351	353
13	Malappuram	2.00	180	181	360	362
14	Kozhikode	2.02	184	187	372	378
15	Wayanad	1.93	180	181	347	349
16	Kannur	2.02	189	192	382	388
17	Kasargod	2.05	187	189	383	387

* Linking factors approved in G.O (MS) No .34/2015/LBR. dated 26-03-2015 have been used with effect from April 2015. Base in old series is 1998-99 = 100 for all centres.

The Consumer Price Index (Cost of Living Index) Numbers applicable to employees in employment under the Minimum Wages Act (Central Act XI of 1948) for the month of May 2021 as ascertained by the Director of Economics & Statistics under clause (C) of Section 2 of the Act.

Department of Economics & Statistics
Thiruvananthapuram , Dated 11/07/2021

Sd/-
Babu P.V
Director

WebSite : www.ecostat.kerala.gov.in

Email : ecostatprice@gmail.com

GOVERNMENT OF KERALA
Labour and Skills (E) Department
NOTIFICATION

G.O.(P) No.196/2016 /LBR

Dated, Thiruvananthapuram, 21st December, 2016.

6th Dhanu , 1192.

S.R.O.No.-----/2016.- In exercise of the powers conferred by clause (b) of sub-section (1) of section 3 of the Minimum Wages Act, 1948 (Central Act 11 of 1948) read with sub-section (2) of section 5 thereof the Government of Kerala after considering the objections and suggestions received on the draft proposals published as per Notification No. 8397/E1/2013/LBR dated 15th September, 2015, in the Kerala Gazette Extraordinary No.2134 dated 22nd September, 2015 as required under clause (b) of sub-section (1) of section 5 of the said Act and after consultation with the Minimum Wages Advisory Board constituted under section 7 of the said Act, and in supersession of the notification issued under G.O.(Ms.) No. 100/2009/LBR dated 23rd July, 2009 and published as S.R.O. No. 643/2009 in the Kerala Gazette Extraordinary No. 1352 dated 24th July, 2009, hereby revise the minimum rates of wages payable to the employees employed in Shops and Commercial Establishments in the State of Kerala as specified in the Schedule I and also the minimum rates of wages payable to the employees employed in Courier Services, D.T.P. Centres, Internet Cafes, Telephone Booths, Catering Services, and House Boat Service as specified in the Schedule II annexed hereto respectively and fix the date of publication of the notification in the Gazette as the date on which the revised rates shall come into force.

SCHEDULE 1

<i>Categories and Grades</i>	<i>Monthly rated basic wage</i>
(1)	(2)
Category 'A'	
1. Special Grade	
Manager	9330.00

Grade 'A'

- (1) Purchasing Manager/ Purchasing Officer/ Purchaser
- (2) Head Clerk
- (3) Air Conditioning Mechanic/ Operator
- (4) Electronic Mechanic
- (5) Sales Supervisor / Supervisor
- (6) Stenographer
- (7) Watch Mechanic
- (8) Radio and Electric Mechanic
- (9) Vaidyan (Ayurvedic)
- (10) Artist (Photo Studio)
- (11) Electrician
- (12) Photographer

9120.00

3. Grade 'B'

- (1) Accountant
- (2) Clerk
- (3) Typist
- (4) Cashier
- (5) Booking Clerk
- (6) Tally Clerk
- (7) Godown Keeper
- (8) Bill Collector
- (9) Salesman / Sales Woman
- (10) Assistant Photographer
- (11) Technician (Musical Instruments Shops)
- (12) Assistant Mechanic (Radio and Electric Shop)
- (13) Tailor
- (14) Compounder (Allopathy, Ayurvedic, Homeopathy)
- (15) Baker, Foreman / Mesthiri
- (16) Barber
- (17) Cutter (Hardware Shop)
- (18) Tinsmith
- (19) Coppersmith (including Brass and Bronzesmith)
- (20) Goldsmith
- (21) Head Load Worker (in shops)
- (22) Cycle Mechanic
- (23) Workers (Engaged in drying, storing, washing, measuring, packing, loading and unloading in Pandikasalas, warehouses, godown, store rooms and hill produce merchants shops)
- (24) Skilled Workers (Ivory Shops)
- (25) Carpenter (Furniture and Other Shops)
- (26) Position (Furniture and Other Shops)
- (27) Rattan Worker (Furniture and Other Shops)
- (28) Correspondent (In wholesale shops doing exclusively correspondence work)
- (29) Van salesman/ Bill Collector

8910.00

Grade 'C'

- (1) Studio Assistant/ Shop Assistant
- (2) Basket Stitcher (Betel Shops)
- (3) Packer
- (4) Cart Puller
- (5) Washer man (Laundries)
- (6) Ironing Worker
- (7) Wireman (Radio and Electrical shops)
- (8) Machine man (Soda and Soft drinks manufacturing establishments)
- (9) Baker (Bakeries)
- (10) Cleaner
- (11) Civil Agent
- (12) Unskilled Workers (Ivory shop)

8700.00

5. **Grade 'D'**

- (1) Attender
- (2) Peon
- (3) Watchman
- (4) Ayurvedic Worker

8490.00

6. **Grade 'E'**

- (1) Cleaner (Bakeries and other shops)
- (2) Office Assistant/ Sales Assistant (Commercial Establishments)
- (3) Sweeper

8280

Category 'B'

CHITTIES AND KURIES

1. **Special Grade**
Manager

9330.00

2. **Grade 'A'**

- (1) Assistant Manager/ Office Manager
- (2) Chief Accountant/ Secretary
- (3) Office Superintendent
- (4) Auditor (Full time)
- (5) Development Officer

9120.00

Grade 'B'

- (1) Junior Office Manager
- (2) Personal Assistant
- (3) Junior Development Officer
- (4) Accountant
- (5) Legal Assistant
- (6) Cashier
- (7) Stenographer
- (8) Office Assistant/ Clerk
- (9) Typist
- (10) Civil Agent

8910.00

4. Grade 'C'

- (1) Bill Collector
- (2) Field Assistant
- (3) Junior Assistant
- (4) Driver

8700.00

Category 'C'

SHOPS, COMMERCIAL ESTABLISHMENTS,
LODGES ETC. ~~XXXXXXXXXX~~

1. *Special Grade
Manager*

9330.00

2. Grade 'A'

- (1) Assistant Manager (Lodges)
- (2) Receptionist
- (3) Accountant/ Clerk
- (4) Cashier
- (5) Fitter (Cycle dealer shops, repairing and hiring shops)
- (6) Reflectionary man (Optical shops)
- (7) Chemist (Soap, Candle and Soft drinks
manufacturing establishments)
- (8) Inspector (Parcel Services)

9120.00

Grade 'B'

- (1) Glass Cutter (Glass and Photo framing shops)
- (2) Photo Framing worker
- (3) Auctioner (Vegetable shops)
- (4) Mobile Salesman/Running Salesman/Cycle salesman
(Sweet stalls/Ice-fruits and cold drinks / Soda
factories / Soft Drink shops /Coffee and Tea / Milk
and Dairy Products, Bakeries and Confectioneries)
- (5) Mechanic (Ice, Ice fruits and cold drinks and Soft
drinks establishments)
- (6) Canvasser (Laundries and dry cleaners)
- (7) Cashier cum Bill Collector (Petrol Bunks)
- (8) Mixer (Perfumery works)
- (9) Service man (Fuel dealers shops)
- (10) Engraver cum Sales man (Steel and Aluminium
Vessels shops)
- (11) Darkroom man (Photo studio)
- (12) Assistant Fitter (Cycle dealers , repairing and
hiring shops)
- (13) Repairer
- (14) Fitter (Grinding cutter, Optical shops)
- (15) Head baker (Bakeries and Confectioneries)
- (16) Sweet maker
- (17) Mechanic Fitter (Parcel service)
- (18) Personal Assistant (Commission Agencies House)
- (19) Steamer Supervisor(Steamer Agency House)
- (20) Tally supervisor (Steamer Agency House)
- (21) Ice, Ice Fruit and Soft Drinks maker
- (22) Umbrella Repairer (Umbrella Shops)
- (23) Electrician (Lodges)
- (24) Lift Operator (Lodges)
- (25) Security Guard (Lodges)
- (26) Driver (Lodges)

8910.00

Grade 'C'

- (1) General Worker (Grocery shops and parcel services)
- (2) Polisher (Automobile dealers shops)
- (3) Roster Grinder (Coffee works)
- (4) Bottle Filler (Milk Dairy Products and Soft drinks manufacturing establishments)
- (5) Delivery man (Fuel Gas dealers shops)
- (6) Weighing man (Steel and Aluminium Vessels shops)
- (7) Medicine Manufacturing Worker (Unskilled)
(Ayurvedic vaidyasalas and Ayurvedic medical shops)
- (8) Marunnu vettukaran
- (9) Dark room Assistant (Photo Studio)
- (10) Retoucher (Photo Studio)
- (11) Finisher (Photo Studio)
- (12) Assistant Mechanic (Watch repairing and dealers, Radio sales and service, musical instruments and other shops)
- (13) Packer (Automobile Spare Parts, Tyre and tube shops and other shops)
- (14) Assistant Wireman (Light and sound services)
- (15) Mike operator
- (16) Assistant Branch Manager (Parcel services)
- (17) Room boy (Lodges)
- (18) Head Gardener (Lodges)
- (19) Head Watchman (Lodges)
- (20) Plumber (Lodges)

8700.00

5. Grade 'D'

- (1) Numbering man (Laundries and dry cleaners and book binding shops)
- (2) Filling and Packing man (Perfumery works)
- (3) Helper (Cycle dealers, cycle fitting and cycle repairing and hiring shops)
- (4) Gardener (Lodges)
- (5) Watchman (Lodges)
- (6) Cleaner (Lodges)
- (7) Dobby (Lodges)
- (8) Scavenger (Lodges)

8490.00

Grade 'E'

- (1) Cleaner
- (2) Office Attender
- (3) Studio Attender
- (4) Messenger
- (5) Steamer Watchman
- (6) Steamer Godown Watchman
- (7) Sweeper

8280.00

Category 'D'

HOTEL, CANTEEN, RESTAURANT

Grades and Categories		Monthly wages (₹)
(1)	(2)	
1. <i>Special Grade</i>		
<i>Manager</i>		8230.00
2. <i>Grade 'A'</i>		
(1) Assistant Manager	}	8040.00
(2) Accountant		
(3) Cashier		
(4) Receptionist/ Telephone Operator		
(5) Steward		
(6) Specialized Cook/ Head Cook		
(7) Butler		
(8) Sweet maker		
(9) Tea maker		
(10) Grinder		
(11) Kitchen Supervisor		
(12) Room Supervisor		
3. <i>Grade 'B'</i>		
(1) Assistant Accountant	}	7850.00
(2) Assistant Steward		
(3) Cook		
(4) Pantry man		
(5) Supplier		
(6) Store Keeper		
(7) Bar man		
(8) Canteen Outdoor Supplier		
(9) Clerk/Typist/Bill Clerk/Bill Collector		
(10) Driver		
(11) Waiter/Bearer		

Grade 'C'

- (1) Room boy
- (2) Canvasser/Vendor (Railway station, Bus station etc)
- (3) Assistant Store Keeper
- (4) Mason
- (5) Plumber
- (6) Painter
- (7) Out door supplier
- (8) Kitchen mate
- (9) Assistant Bar man
- (10) Head Gardener
- (11) Head Watchman

7660.00

5. Grade 'D'

- (1) Gardener
- (2) Water Boy
- (3) Peon/Attender
- (4) Watchman
- (5) General Worker
- (6) Cleaner/ Vehicle Cleaner
- (7) Helper, Watchman
- (8) Sweeper
- (9) Scavenger

7470.00

Category 'E'

DAILY RATED WORKERS

Grades and Categories

Daily wage

(₹)

(1)

(2)

1. Grade 'A'

- (1) Sweet maker (Sweet stall)
- (2) Moulder (Copper and Brass vessels shops)
- (3) Highly skilled craftsman (Ivory, Horn, Handicrafts Article shops)
- (4) Works Supervisor (Tailoring, Readymade dresses and Embroidery works)
- (5) Cutter (Western style, Foreign Style, Indian Style Tailoring, Readymade dresses and Embroidery works)
- (6) Soap maker
- (7) Candle maker
- (8) Chappals maker, Cobbler
- (9) Shoe maker
- (10) Suitcase maker

325.00

Grade 'B'

- (1) Amble mixer (Fertilizers and Chemicals shops)
- (2) Cutting, Weighing, Measuring Worker (Building and other construction material shops)
- (3) Blender (mixing man) (Tea merchants shops)
- (4) Wood Cutter (Fire wood and fuel shops)
- (5) Helper (Goldsmiths, Jewellery mart)
- (6) Engraver (Photo Block, Rubber Stamps making and other studios)
- (7) Block maker (Photo Block, Rubber Stamp making and other studios)
- (8) Tyre Shaper (Tyre resoling, retreading and tube vulcanizing shops)
- (9) Machineman (Tyre resoling, retreading and tube vulcanizing shops)
- (10) Garment maker (Tailoring, ready made dress and embroidery works)
- (11) Supervisor (Hair cutting and hair dressing shops)

315.00

3. Grade 'C'

- (1) Hand Cart puller (Metal and other shops)
- (2) Flower maker (Flower shops)
- (3) Sales man (Fruits merchants shops)
- (4) Assistant Sweet maker (Sweet stall)
- (5) Frying man (Sweet stall)
- (6) Peeling man (Meat and Fish Stall)
- (7) Dry cleaner (Laundries and Dry cleaners establishments)
- (8) Parppadam Maker (Parppadam production units/ Merchant shops)
- (9) Flour maker (Parppadam production units / Merchant shops)
- (10) Cutting Salesman (Meat and Fish Stall)
- (11) Butcher-cum-Salesman (Meat and Fish Stall)
- (12) Polisher (Copper, Brass Vessels and Other Shops)
- (13) Lead Plater (Copper, Brass Vessels and Other Shops)
- (14) Assistant Engraver (Photo Block, Rubber Stamp making and other Studios)
- (15) Painter (Photo Block, Rubber Stamp making and other Studios)

305.00

- (16) Artist (Photo Block, Rubber Stamp making and other Studios)
- (17) Tyre Grinder (Tyre resoling, retreading and tube vulcanizing shops)
- (18) Semi skilled craftsman (Ivory, Horn and Handicrafts Articles shops)
- (19) Mechanic (Toy making and Sales Shops and Furniture marts)
- (20) Fitter (Toy making and Sales Shops and Furniture marts)
- (21) Painter (Toy making and Sales Shops and Furniture marts)
- (22) Measurer(Tailoring shops)
- (23) Assistant Carpenter (Furniture Marts)
- (24) General Worker (Arecanut shops , General merchants and consumer stores]
- (25) Manual Labour (Automobile Spare parts - including tyre and tubes and other shops)

305.00

4. *Grade 'D'*

- (1) Assistant Tailor (Tailoring Shops)
- (2) Out worker (Book binding shops)
- (3) Sorter (Gunny bags)
- (4) Packing man (Fruit merchant shops)
- (5) Packing and Labelling man (Soap and candle works)
- (6) Packing, Loading and Unloading worker (Tobacco and other shops)

295.00

5. *Grade 'E'*

- (1) Helper (Tailoring shops, Book binding shops, Laundries and dry cleaners and furniture marts)
- (2) Loading and unloading workers (Dry fish Merchants, Laundries and dry cleaners, Gunny bags, Oil merchants, General Merchants, Consumer Stores establishments etc.)
- (3) Loading and unloading man (Beetal shops, General Merchants, Consumer Stores establishments etc.)
- (4) Attender/Engraver (Photo Blocks, Rubber stamps making and other studios)

285.00

Category 'F'
PIECE RATES

Categories and Grades	Piece Rate	
(1)	(2)	
1. <i>Tobacco Shop</i>		
(1) Weighing and Stacking	(for one bundle)	13.00
(2) Stacking	"	7.00
(3) Bundle tightening	"	24.00
(4) Repacking	"	25.00
(5) Repacking, Reshuffling and weighing	"	37.00
(6) Loading	"	7.00
(7) Unloading	(for one bundle)	6.00
2. <i>Note book Binding</i>		
(1) Book binding	(for one dozen)	19.00
(2) Book stitching	"	20.00
(3) Cutting	(for one ream)	13.00
(4) Ruling	"	35.00
3. <i>Leather and Goods shops</i>		
(1) Children's chappal maker		14.00
(2) Chappal maker (Ordinary Pattern)		32.00
(3) Special Pattern chappal maker (Including designs and ladies cushion and high-heeled patterns)		51.00
(4) Slip on shoes and half shoes		188.00
4. <i>Suitcase (Leather)</i>	Low quality	High quality
	Rs	Rs
(1) 16"-20" (40-50 cm)	5	6
(2) 22"-26" (55-65 cm)	6	7
(3) 28"-30" (70-75 cm)	7	8
		<u>rate for one inch</u>
(4) Rexin suitcase		4.00
(5) Fancy suitcase		6.00
(6) Hand bag		6.00
(7) Fancy hand bag		6.00

	Gunny bags	
	(1) Stitching of gunny bag (for one)	2.00
	(2) Bundling of gunny bag (for 110)	11.00
6.	Oil Merchants Shops	
	(1) Loading and unloading full barrel oil from lorry - (per barrel)	20.00
	(2) Loading and unloading empty barrel from lorry - (per barrel)	4.00
	(3) Loading and unloading empty tins (100 tins)	39.00
	(4) Filling oil in tins (per tin)	2.00
	(5) For transferring oil from full barrel to tin	14.00
	(6) Filling of oil in tin, sealing and loading (per tin)	9.00
	(7) For filling and stitching one sack of Copra cake (per sack)	10.00
7.	Loading and unloading workers in Shops and Commercial Establishments (appointed on regular basis)	
	(1) Weighing of sack up to 55 kg (one sack/bundle)	3.00
	(2) Unloading of sack/bundle up to 55 kg (one sack/bundle)	4.00
	(3) Loading of sack/bundle up to 55kg (one sack/bundle)	5.00
	(4) Weighing of sack/bundle of chilly and pepper up to 55 kg (one sack/bundle)	7.00
	(5) Unloading of sack/bundle of chilly and pepper up to 55 kg (one sack/bundle)	10.00
	(6) Loading of sack/bundle of chilly and pepper up to 55 kg (one sack/bundle)	12.00
	(7) Stitching of sack (one sack)	3.00
	(8) Weighing, loading and unloading of tins	3.00
	(9) Transferring of sack/bundle of goods weighting up to 55 kg from one shop to another within 20 yards (one sack/bundle)	12.00
	(10) Setting sacks in lorry (per sack)	3.00
	(11) Unloading and resting the load from lorry to the worker on the ground (per sack)	4.00

SCHEDULE II

(A) COURIER ESTABLISHMENTS, D.T.P. CENTRES, INTERNET CAFES,
TELEPHONE BOOTHS, CATERING SERVICES AND HOUSE BOAT
SERVICES

Categories and Grades	Monthly Basic wage
(1)	(2)
1. Special Grade Manager	9330.00
2. Grade 'A'	} 9120.00
(1) Assistant Manager	
(2) Sales Executive	
(3) Supervisor	
(4) Marketing Executive	
3. Grade 'B'	} 8910.00
(1) Accountant	
(2) Computer Operator	
(3) Clerk	
(4) Cashier	
(5) D.T.P. Operator	
(6) Field Staff (including Pick up boy, Delivery boy, On train courier)	
(7) Operator	
(8) Driver	
4. Grade 'C'	} 8700.00
(1) Office Assistant	
(2) Collection Agent	
(3) Photo Copier Operator	
5. Grade 'D'	} 8490.00
(1) Booth Telephone Operator	
(2) Peon	
(3) Helper	
6. Grade 'E'	} 8280.00
(1) Sweeper	
(2) Cleaner	

(B) CATERING SERVICES

(1) Monthly rated workers

<i>Categories and Grades</i>		<i>Monthly rated Basic wage ₹</i>
(1)		(2)
1. <i>Special Grade</i>		
(1) Manager	}	9330.00
(2) Marketing Executive		
(3) Cook (Non vegetarian)		
2. <i>Grade 'A'</i>		
(1) Supervisor	}	9120.00
(2) Cook (Vegetarian)		
(3) Accountant		
(4) Clerk		
(5) Cashier		
3. <i>Grade 'B'</i>		
(1) Assistant Cook	}	8910.00
(2) Supplier		
(3) Driver		
4. <i>Grade 'C'</i>		
Helper		8700.00
5. <i>Grade 'D'</i>		
(1) Sweeper	}	8490.00
(2) Cleaner		

(II) Daily rated workers

<i>Categories and Grades</i>		<i>Daily wage ₹</i>
(1)		(2)
(1) Cook (Non vegetarian)		325.00
(2) Cook (Vegetarian)		315.00
(3) Assistant Cook		305.00
(4) Supplier		305.00
(5) Helper		295.00
(6) Sweeper		285.00
(7) Cleaner		285.00

(C) HOUSE BOAT SERVICE

<i>Categories and Grades</i>		<i>Monthly Basic Wage ₹</i>	
(1)		(2)	
1.	Special Grade Manager	9330.00	
2.	Grade 'A' Marketing Executive	9120.00	
3.	Grade 'B' (1) Master (2) Engine Driver (3) Clerk (4) Cashier	} 8910.00	
4.	Grade 'C' (1) Lascar (2) Cook		} 8700.00
5.	Grade 'D' Office Assistant		
6.	Grade 'E' Helper		8280.00

Note:- The employees who have not been included in categories B, C, D, E and F in the Schedule I are to be paid the wages prescribed for the category A. The employees who have been included in the category D should be provided with food in addition to the minimum wages fixed to that category.

Dearness Allowance.- (1) In addition to the basic wages all employees shall be paid Dearness Allowance calculated on the basis of the Consumer Price Index in respect of concerned district head quarters published by the Department of Economics and Statistics for increase of every point above 240 points in the new series ie. 1998-99=100

- (i) Monthly rated workers - At the rate of Rs. 26 (Rupees twenty six) for the increase of every one point above 240 points.
- (ii) Daily rated workers - At the rate of Re.1 (One Rupee) for the increase of every one point above 240 points.
- (iii) Piece rated workers - The same rate fixed above for the daily rated workers for 8 hours work and for workers working less than 8 hours, Dearness Allowance will be applicable to the proportionate rate of Dearness Allowance for 8 hours .

Special wages to urban areas. - Special wages of ₹ 200/- per month to be added to the monthly wages of the employees working in Municipality/ Corporation areas.

Service weightage. - (1) The service weightage shall be given at the following rates considering not less than five years service completed under an employer or in an institution where the employee is doing the work:

- (i) Service period above 5 years and up to 10 years - 5% of basic wages
- (ii) Service period above 10 years and up to 15 years - 10% of basic wages
- (iii) Service period above 15 years - 15% of basic wages

(2) The above mentioned service weightage shall be paid to the employees on completing the above service period, during the period of operation of this notification.

III. General Conditions

- (1) The calculation of daily wages, for categories in respect of which monthly wages have been fixed in the notification, shall be by dividing basic monthly wages by 26, and by including the Dearness Allowance.
- (2) The monthly rate in respect of those, for whom daily rate is fixed, may be arrived at by multiplying the daily rate by 26.
- (3) In case any employee of any establishment is getting higher wages than the minimum wages fixed as per this notification, he shall continue to be paid such higher rates.

By order of the Governor

~~Tom Jose~~,
Additional Chief Secretary to Government.

Explanatory Note

(This does not form part of the notification, but is intended to indicate its general purport.)

The existing minimum rates of wages payable to the employees employed in Shops and Commercial Establishments including the employment in Courier Services, D.T.P. Centers, Internet Cafes, Telephone Booths, Catering Services, and House Boat Service in the State of Kerala were fixed as per Notification issued under G.O.(Ms.) No. 100/2009/LBR dated 23rd July, 2009 and published as S.R.O. No. 643/2009 in the Kerala Gazette Extraordinary No. 1352 dated 24th July, 2009. The Government have now decided to revise the existing minimum rates of wages in the said sector after considering objections and suggestions on the draft proposals published as per Notification No. 8397/E1/2013/LBR dated 15th September, 2015, and on the advice of the Minimum Wages Advisory Board constituted for this purpose.

The notification is intended to achieve the above object.

കേരള സർക്കാർ
തൊഴിലും നൈപുണ്യവും (ഇ) വകുപ്പ്.
വിജ്ഞാപനം

സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.196/2016/തൊഴിൽ

തിരുവനന്തപുരം, 2016 ഡിസംബർ, 21.

1192 ധനു 6

എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ/2016.- 1948-ലെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ കൂലി ആക്ടിലെ (1948-ലെ 11-ാം കേന്ദ്ര ആക്ട്) 3-ാം വകുപ്പ് (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് (ബി) ഖണ്ഡവും 5-ാം വകുപ്പ് (2)-ാം ഉപവകുപ്പും കൂട്ടിവായിച്ച പ്രകാരം സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമായ അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിച്ചുകൊണ്ട് കേരള സർക്കാർ, പ്രസ്തുത ആക്ടിലെ 5-ാം വകുപ്പ് (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് (ബി) ഖണ്ഡം ആവശ്യപ്പെടുന്ന പ്രകാരം 2015 സെപ്റ്റംബർ 22-ാം തീയതിയിലെ 2134-ാം നമ്പർ കേരള അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ 2015 സെപ്റ്റംബർ 15-ാം തീയതിയിലെ 8397/ഇ 1/2013/തൊഴിൽ എന്ന നമ്പർ വിജ്ഞാപനപ്രകാരം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കരട് നിർദ്ദേശങ്ങളിന്മേലുള്ള ആക്ഷേപങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും പരിഗണിച്ചശേഷവും പ്രസ്തുത ആക്ടിന്റെ 7-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം രൂപവൽക്കരിച്ച മിനിമം വേതന ഉപദേശക സമിതിയുടെ ഉപദേശവും പരിഗണിച്ചശേഷവും, 2009 ജൂലൈ 24-ാം തീയതിയിലെ 1352-ാം നമ്പർ കേരള അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 643/2009 ആയി പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 2009 ജൂലൈ 23-ാം തീയതിയിലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (എം.എസ്) 100/2009/തൊഴിൽ എന്ന നമ്പർ വിജ്ഞാപനത്തെ അതിലംഘിച്ചു കൊണ്ടും, കേരള സംസ്ഥാനത്തെ കടകളിലും വ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങളിലും ജോലി ചെയ്യുന്ന തൊഴിലാളികൾക്ക് നൽകേണ്ടതായ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ കൂലി നിരക്കുകൾ ഇതോടൊപ്പം ചേർത്തിരിക്കുന്ന പട്ടിക I-ൽ പറയുന്നപ്രകാരവും കൂടാതെ കൊറിയർ സർവീസുകൾ, ഡി.റ്റി. പി. സെന്ററുകൾ, ഇന്റർനെറ്റ് കഫേകൾ, ടെലിഫോൺ ബൂത്തുകൾ, കാറ്ററിംഗ് സർവീസുകൾ, ഹൗസ് ബോട്ട് സർവീസുകൾ എന്നിവയിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് നൽകേണ്ടതായ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ കൂലി നിരക്കുകൾ പട്ടിക II-ൽ പറയുന്നപ്രകാരവും

യഥാക്രമം ഇതിനാൽ പുസ്തകം വിൽക്കുന്നതിനും ഈ വിജ്ഞാപനം ഗസറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന തീയതി മുതൽ പുതുക്കിയ നിരക്കുകൾ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതാണ്.

പട്ടിക 1

വിജ്ഞാപനം പ്രകാരം	പ്രതിമാസനിരക്കിൽ അടിസ്ഥാന വേതനം (രൂപ)
(1)	(2)

വിജ്ഞാപനം

1. സ്പെഷ്യൽ ഗ്രേഡ്
മാനേജർ

9330.00

2. ഗ്രേഡ് 'എ'

- (1) പർച്ചേസിംഗ് മാനേജർ/പർച്ചേസിംഗ് ഓഫീസർ/പർച്ചേസർ
- (2) ഹെഡ് ക്ലർക്ക്
- (3) എയർകണ്ടീഷനിംഗ് മെക്കാനിക്ക്/ഓപ്പറേറ്റർ
- (4) ഇലക്ട്രോണിക് മെക്കാനിക്ക്
- (5) സെയിൽസ് സൂപ്പർവൈസർ/സൂപ്പർവൈസർ
- (6) സ്പെനോഗ്രാഫർ
- (7) വാച്ച് മെക്കാനിക്ക്
- (8) റേഡിയോ ആന്റ് ഇലക്ട്രിക് മെക്കാനിക്ക്
- (9) വൈദ്യൻ (ആയുർവേദിക്)
- (10) ആർട്ടിസ്റ്റ് (ഫോട്ടോഗ്രാഫിയോ)
- (11) ഇലക്ട്രീഷ്യൻ
- (12) ഫോട്ടോഗ്രാഫർ

9120.00

3. ഗ്രേഡ് 'ബി'

- (1) അക്കൗണ്ടന്റ്
- (2) ക്ലർക്ക്
- (3) ടൈപ്പിസ്റ്റ്
- (4) കാഷ്യർ
- (5) ബുക്കിംഗ് ക്ലർക്ക്
- (6) ടാലി ക്ലർക്ക്
- (7) ഗോഡൗൺ കീപ്പർ
- (8) ബിൽ കളക്ടർ
- (9) സെയിൽസ്മാൻ/സെയിൽസ് വുമൺ
- (10) അസിസ്റ്റന്റ് ഫോട്ടോഗ്രാഫർ
- (11) ടെക്നീഷ്യൻ (മ്യൂസിക്കൽ ഇൻസ്ട്രുമെന്റ് ഷോപ്പിംഗ്)
- (12) അസിസ്റ്റന്റ് മെക്കാനിക്ക് (റേഡിയോ ആന്റ് ഇലക്ട്രിക് ഷോപ്പിംഗ്)
- (13) ടെയിലർ
- (14) കാമ്പൗണ്ടർ (അലോപ്പതി, ആയുർവേദം, ഹോമിയോപ്പതി)

8910.00

- (15) മെക്കാനിക്കൽ ഇൻസ്പെക്ടർ
- (16) ബോർഡ്
- (17) കൺസ്ട്രക്ഷൻ ഇൻസ്പെക്ടർ
- (18) ടെൻഡർ
- (19) കൺസ്ട്രക്ഷൻ (ബ്രാൻച് സൂപ്പർവൈസർ) ബ്രോൺ സൂപ്പർവൈസർ ഉൾപ്പെടെ)
- (20) കൺസ്ട്രക്ഷൻ
- (21) കൺസ്ട്രക്ഷൻ തൊഴിലാളികൾ (കടകളിൽ)
- (22) തൊഴിലാളികൾ മെക്കാനിക്കൽ
- (23) തൊഴിലാളികൾ (പണ്ടകശാലകളിലെയും വെയർ ഹൗസുകളിലെയും ഗോഡൗണുകളിലെയും സ്റ്റോർ റൂമുകളിലെയും. ഹിൽപ്രോഡ്യൂസ് ലർച്ചന്റ്സ് ഷോപ്പുകളിലെയും, ഡ്രൈയിംഗ്, സ്റ്റോറിംഗ്, വാഷിംഗ്, ഷേവിംഗ്, പാക്കിംഗ്, ലോഡിംഗ് ആന്റ് അൺലോഡിംഗ് ജോലികളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർ)
- (24) സൂപ്പർവൈസർ (ഐവറി ഷോപ്പിംഗ്)
- (25) കൺസ്ട്രക്ഷൻ (ഫർണിച്ചർ ആന്റ് അദർ ഷോപ്പിംഗ്)
- (26) പൊസിഷൻ (ഫർണിച്ചർ ആന്റ് അദർ ഷോപ്പിംഗ്)
- (27) നാട്ടുവർക്കർ (ഫർണിച്ചർ ആന്റ് അദർ ഷോപ്പിംഗ്)
- (28) കൺസ്ട്രക്ഷൻ (മൊത്തവ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങളിൽ കൺസ്ട്രക്ഷൻ ജോലിമാത്രം ചെയ്യുന്നവർ)
- (29) വാൻ സെയിൽസ്മാൻ/ബിൽ കളക്ടർ

8910.00

4. ഗ്രേഡ് 'സി'

- (1) സ്പെഷ്യൽ അസിസ്റ്റന്റ് ഷോപ്പിംഗ് അസിസ്റ്റന്റ്
- (2) ബാസ്റ്റർ സൂപ്പർ (ബിറ്റൽ ഷോപ്പിംഗ്)
- (3) പാക്കർ
- (4) കാർട്ട് പുള്ളർ
- (5) വാഷർമാൻ (ലാൻഡിംഗ്)
- (6) അയണിംഗ് വർക്കർ
- (7) വാഷർമാൻ (റേഡിയോയും മറ്റ് ഇലക്ട്രിക് ഷോപ്പുകളും)
- (8) മെഷീൻമാൻ (സോഡയും മറ്റുപാനീയങ്ങളും ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ)
- (9) ബേക്കർ (ബേക്കറീസ്)
- (10) ക്ലീനർ
- (11) സിവിൽ ഏജന്റ്
- (12) അൺ സൂപ്പർവൈസർ (ഐവറി ഷോപ്പിംഗ്)

8700.00

5. ഗ്രേഡ് 'ഡി'

- (1) അറ്റൻഡർ
- (2) പ്യൂൺ
- (3) വാഷർമാൻ
- (4) അയർവേദിക് വർക്കർ

8490.00

6. ഗ്രേഡ് 'ഇ'

- (1) കൂനർ (ബോർഡിംഗും മറ്റ് കടകളും)
 - (2) ഓഫീസ് അസിസ്റ്റന്റ് സെയിൽസ് അസിസ്റ്റന്റ് (വാണിജ്യ സമാപനങ്ങൾ)
 - (3) സ്വിച്ചർ
- } 8280.00

വിഭാഗം ബി
ചിട്ടികളും കുറികളും

1. സ്പെഷ്യൽ ഗ്രേഡ് മാനേജർ 9330.00

2. ഗ്രേഡ് 'എ'

- (1) അസിസ്റ്റന്റ് മാനേജർ/ഓഫീസ് മാനേജർ
 - (2) ചീഫ് അക്കൗണ്ടന്റ് സെക്രട്ടറി
 - (3) ഓഫീസ് സൂപ്പണ്ട്
 - (4) ആഡിറ്റർ, (ഹുൾടൈം)
 - (5) ഡെവലപ്പ്മെന്റ് ഓഫീസർ
- } 9120.00

3. ഗ്രേഡ് 'ബി'

- (1) ജൂനിയർ ഓഫീസ് മാനേജർ
 - (2) പേഴ്സണൽ അസിസ്റ്റന്റ്
 - (3) ജൂനിയർ ഡെവലപ്പ്മെന്റ് ഓഫീസർ
 - (4) അക്കൗണ്ടന്റ്
 - (5) ലിഗൽ അസിസ്റ്റന്റ്
 - (6) കാഷ്യർ
 - (7) സ്റ്റേനോഗ്രാഫർ
 - (8) ഓഫീസ് അസിസ്റ്റന്റ്/ക്ലർക്ക്
 - (9) ടൈപ്പിസ്റ്റ്
 - (10) സിവിൽ എഞ്ചിനീയർ
- } 8910.00

4. ഗ്രേഡ് 'സി'

- (1) ബിൽ കളക്ടർ
 - (2) ഫീൽഡ് അസിസ്റ്റന്റ്
 - (3) ജൂനിയർ അസിസ്റ്റന്റ്
 - (4) ഡ്രൈവർ
- } 8700.00

വിഭാഗം സി

അടവ്, അടവ് സ്ഥാപനങ്ങൾ, ലോഡ്ജുകൾ എന്നിവ

9330.00

2. ഇന്റർഷി

- (1) അസിസ്റ്റന്റ് മാനേജർ (ലോഡ്ജുകൾ)
- (2) സിസ്ട്രിബ്യൂട്ടർ
- (3) അക്കൗണ്ടന്റ്/ക്ലർക്ക്
- (4) കാഷ്യർ
- (5) ഫിറ്റർ (സൈക്കിൾ ഡീലർ ഷോപ്പുകൾ, സൈക്കിൾ റിപ്പയറിംഗ്/വാടകയ്ക്ക് നൽകുന്ന കടകൾ)
- (6) റിഫ്ളക്ഷനറിമാർ (ഓപ്റ്റിക്കൽ കടകൾ)
- (7) കെമിസ്റ്റ് (സോപ്പ്, മെഴുകുതിരി, മൃദുപാനീയങ്ങൾ എന്നിവ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ)
- (8)* ഇൻസ്പെക്ടർ (പാസ്റ്റൽ സർവ്വീസസ്)

9120.00

3. ഗ്രേഡ് 'ബി'

- (1) ഗ്ലാസ്സ് കട്ടർ (ഗ്ലാസ്സ് ഫോട്ടോപ്രെയിമിംഗ് കടകൾ)
- (2) ഫോട്ടോപ്രെയിമിംഗ് വർക്കർ
- (3) ആക്ഷണർ (പച്ചക്കറി കടകൾ)
- (4) മൊബൈൽ സെയിൽസ്റ്റാൻ/റണ്ണിംഗ് സെയിൽസ്റ്റാൻ/ സൈക്കിൾ സെയിൽസ്റ്റാൻ (സീറ്റ് സ്റ്റാൾ/ഐസ് ഫ്രൂട്ട്സ്/ ശീതള പാനീയങ്ങളും/സോഡാ ഫാക്ടറികൾ/മൃദുപാനീയ കടകൾ/ ചായ - കാപ്പി കടകൾ/ പാലും പാൽ ഉൽപ്പന്നങ്ങളും, ബേക്കറി - മിഠായി കടകൾ)
- (5) മെക്കാനിക്ക് (ഐസ്, ഐസ് ഫ്രൂട്ട്സ് ശീതളപാനീയങ്ങളും മൃദുപാനീയങ്ങളും സ്ഥാപനങ്ങൾ)
- (6) ക്യാൻവാസർ (ലാൻട്രികളും ഡ്രൈക്ലിനിംഗും)
- (7) കാഷ്യർ - കം - ബിൽ കളക്ടർ (പെട്രോൾ ബങ്കുകൾ)
- (8) മിക്സർ (സുഗന്ധലേപന ജോലികൾ ചെയ്യുന്നത്)
- (9) സർവ്വീസ് മാൻ (ഇന്ധനവിൽപന കടകൾ)
- (10) എൻഗ്രേവർ - കം - സെയിൽസ്റ്റാൻ (സ്റ്റീൽ/ അലൂമിനിയം പാത്രകടകൾ)
- (11) ഡാർക്ക് റൂമാൻ (ഫോട്ടോസ്കൂഡിയോ)
- (12) അസിസ്റ്റന്റ് ഫിറ്റർ (സൈക്കിൾ ഡീലേഴ്സ്, റിപ്പയറിംഗ് ആന്റ് ഹയറിംഗ് ഷോപ്പ്)
- (13) റിപ്പയറർ
- (14) ഫിറ്റർ (ഗ്രൈന്റിംഗ് കട്ടർ, ഓപ്റ്റിക്കൽ ഷോപ്പ്)
- (15) ഹെഡ്ബേക്കർ (ബേക്കറിസ് ആന്റ് കൺഫെക്ഷണറിസ്)

8910.00

- (16) സിറ്റിമേക്കർ
- (17) മെക്കാനിക് ഫിറ്റർ (പാഴ്ൽ സർവ്വീസ്)
- (18) പേഴ്സണൽ അസിസ്റ്റന്റ് (കമ്മീഷൻ ഏജൻസിസ് ഹൗസ്)
- (19) സ്റ്റീമർസൂപ്പർവൈസർ (സ്റ്റീമർ ഏജൻസി ഹൗസ്)
- (20) ടാലി സൂപ്പർവൈസർ (സ്റ്റീമർ ഏജൻസി ഹൗസ്)
- (21) ഐസ്, ഐസ് ഫ്രൂട്ട് ആന്റ് സോഫ്റ്റ് ഡ്രിംഗ്സ് മേക്കർ
- (22) അംബ്രല്ലാ റിപ്പയറർ (അംബ്രല്ലാ ഷോപ്പ്)
- (23) ഇലക്ട്രീഷ്യൻ (ലോഡ്ജകൾ)
- (24) ലിഫ്റ്റ് ഓപ്പറേറ്റർ (ലോഡ്ജകൾ)
- (25) സെക്യൂരിറ്റി ഗാർഡ് (ലോഡ്ജകൾ)
- (26) ഡ്രൈവർ (ലോഡ്ജകൾ)

8910.00

4. ഗ്രോസ്സി

- (1) ജനറൽ വർക്കർ (ഗ്രോസറി ഷോപ്പുകളും പാർസൽ സർവ്വീസുകളും)
- (2) പോളീഷർ (ആട്ടോമൊബൈൽ ഡിലേഴ്സ് ഷോപ്പ്)
- (3) റോസ്റ്റർ/മെഗ്രൻഡർ (കോഫി വർക്ക്)
- (4) ബോട്ടിൽ ഫില്ലർ (മിൽക്ക് ഡയറി പ്രോഡക്ട്സ്, സോഫ്റ്റ് ഡ്രിംഗ്സ് മാനഫാക്ചറിംഗ് സ്ഥാപനങ്ങൾ)
- (5) ഡെലിവറിമാൻ (ഫുവൽ ഗ്യാസ് ഡിലേഴ്സ് ഷോപ്പ്)
- (6) വെയിംഗ്മാൻ (സ്റ്റീൽ ആന്റ് അലൂമിനിയം പാത്രകടകൾ)
- (7) മെഡിസിൻ മാനഫാക്ചറിംഗ് വർക്കർ (അൺ സ്പിൽഡ് (ആയുർവേദ വൈദ്യശാലകളും ആയുർവേദ മെഡിക്കൽ ഷോപ്പുകളും)
- (8) മരണമുദ്രകാരൻ
- (9) ഡാർക്ക് റൂം അസിസ്റ്റന്റ് (ഫോട്ടോസ്റ്റുഡിയോ)
- (10) റിപ്പയർ (ഫോട്ടോസ്റ്റുഡിയോ)
- (11) ഫിനിഷർ (ഫോട്ടോസ്റ്റുഡിയോ)
- (12) അസിസ്റ്റന്റ് മെക്കാനിക് (വാച്ച് റിപ്പയറിംഗ് ആന്റ് ഡിലേഴ്സ്, റേഡിയോ സെയിൽസും സർവ്വീസും, മ്യൂസിക്കൽ ഇൻസ്ട്രുമെന്റ്സും മറ്റ് കടകളും)
- (13) പാക്കർ (ആട്ടോമൊബൈൽ സ്നെയർ പാർട്സും ടയർ ആന്റ് ട്യൂബ് കടകളും മറ്റ് കടകളും)
- (14) അസിസ്റ്റന്റ് വയർമാൻ (ലൈറ്റും സൗണ്ടും സർവ്വീസ്)
- (15) മെക്കാനിക് ഓപ്പറേറ്റർ
- (16) അസിസ്റ്റന്റ് ബ്രാഞ്ച് മാനേജർ (പാർസൽ സർവ്വീസസ്)
- (17) റൂം ബോയ് (ലോഡ്ജകൾ)
- (18) ഹെഡ് ഗാർഡനർ (ലോഡ്ജകൾ)
- (19) ഹെഡ് വാച്ച്മാൻ (ലോഡ്ജകൾ)
- (20) പ്ലംബർ (ലോഡ്ജകൾ)

8700.00

the is &

nd in zette ne to /ages opies

ment.

5. ഗ്രേഡ് 'ഡി'

- (1) നമ്പറിംഗ് മാൻ (ലാൻഡറിംഗ് ആന്റ് ഡ്രൈക്ലിനേഴ്സ്, ബുക്ക് ബൈന്റിംഗ് ഫോപ്പി)
- (2) ഫിറ്റിംഗ് ആന്റ് പാക്കിംഗ് യാർ (ചെർമ്മുമാറി വർക്കി)
- (3) ഹെൽപ്പർ (സൈക്കിൾ ഡീവലപ്പ്, സൈക്കിൾ ഫിറ്റിംഗ്, സൈക്കിൾ റിപ്പയറിംഗ് ആന്റ് ഹയറിംഗ് കടകൾ)
- (4) ഗാർഡനർ (ലോഡ്ജുകൾ)
- (5) വാച്ച്മാൻ (ലോഡ്ജുകൾ)
- (6) ക്ലീനർ (ലോഡ്ജുകൾ)
- (7) ഡോബി (ലോഡ്ജുകൾ)
- (8) സ്കാവഞ്ചർ (ലോഡ്ജുകൾ)

8490.00

6. ഗ്രേഡ് 'ഇ'

- (1) ക്ലീനർ
- (2) ഓഫീസ് അറ്റൻഡർ
- (3) സ്റ്റുഡിയോ അറ്റൻഡർ
- (4) മെസഞ്ചർ
- (5) സ്റ്റീമർ വാച്ച്മാൻ
- (6) സ്റ്റീമർ ഗോഡൗൺ വാച്ച്മാൻ
- (7) സ്റ്റുഡിപ്പർ

8280.00

വിഭാഗം ഡി

ഹോട്ടൽ, കാന്റീൻ, റസ്റ്റോറന്റ്

1. സ്പെഷ്യൽ ഗ്രേഡ് മാനേജർ 8230.00

2. ഗ്രേഡ് 'എ'

- (1) അസിസ്റ്റന്റ് മാനേജർ
- (2) അക്കൗണ്ടന്റ്
- (3) കാഷ്യർ
- (4) റിസപ്ഷനിസ്റ്റ്/ടെലിഫോൺ ഓപ്പറേറ്റർ
- (5) സ്റ്റുവേർഡ്
- (6) സ്പെഷ്യലൈസ്ഡ് കൺ/ഹെഡ് കൺ
- (7) ബഡ്ലർ
- (8) സീറ്റ് മേക്കർ
- (9) ടീ മേക്കർ
- (10) ഗ്രെൻഡർ
- (11) കിച്ചൻ സൂപ്പർവൈസർ
- (12) റൂം സൂപ്പർവൈസർ

8040.00

3. ഗ്രേഡ് 'ബി'

- (1) അസിസ്റ്റന്റ് അക്കൗണ്ടന്റ്
- (2) അസിസ്റ്റന്റ് സ്റ്റുവേർഡ്
- (3) കൂക്ക്
- (4) പാൻട്രിമാൻ
- (5) സപ്ലയർ
- (6) സ്റ്റോർകീപ്പർ
- (7) ബാർമാൻ
- (8) കാന്റീൻ ഔട്ട് ഡോർ സപ്ലൈയർ
- (9) ക്ലാർക്ക്/ട്രൈപ്പിസ്റ്റ്/ബിൽ ക്ലാർക്ക്/ബിൽ കളക്ടർ
- (10) ഡ്രൈവർ
- (11) വെയിറ്റർ/ബെയറർ

7850.00

4. ഗ്രേഡ് 'സി'

- (1) റൂംബോയ്
- (2) കാൻവാസർ/വെൻഡർ (ഔയിർജവ സ്റ്റേഷൻ, ബസ് സ്റ്റേഷൻ മുതലായവ)
- (3) അസിസ്റ്റന്റ് സ്റ്റോർ കീപ്പർ
- (4) മേസൻ
- (5) പ്ലംബർ
- (6) പെയിന്റർ
- (7) ഔട്ട് ഡോർ സപ്ലൈയർ
- (8) കിച്ചൻമേറ്റ്
- (9) അസിസ്റ്റന്റ് ബാർമാൻ
- (10) ഹെഡ് ഗാർഡൻ
- (11) ഹെഡ് വാച്ച്മാൻ

7660.00

5. ഗ്രേഡ് 'ഡി'

- (1) ഗാർഡൻ
- (2) വാട്ടർബോയ്
- (3) പ്യൂൺ / അറ്റൻഡർ
- (4) വാച്ച്മാൻ
- (5) ജനറൽ വർക്കർ
- (6) ക്ലീനർ / വെഹിക്കിൾ ക്ലീനർ
- (7) ഷെൽപ്പർ, വാച്ച്മാൻ
- (8) സ്വീപ്പർ
- (9) സ്റ്റാവഞ്ചർ

7470.00

വിഭാഗം 'ഇ'

ദിവസ നിരക്കിലെ തൊഴിലാളികൾ

ശ്രേണികളും വിഭാഗങ്ങളും	ദിവസവേതനം (രൂപ)
(1)	(2)
1. ഗ്രേഡ് 'എ'	
(1) സ്വീറ്റ് മേക്കർ (സ്വീറ്റ് സ്റ്റാൾ)	} 325.00
(2) മോൾഡർ (കോപ്പർ ആന്റ് ബ്രാസ് വെസ്റ്റ്മെന്റ് ഷോപ്പ്)	
(3) ഹൈലി സ്റ്റീൽ ക്രാഫ്റ്റ്സ്മാൻ (ഐവറി, ഹോൺ, പാസ്റ്റി ക്രാഫ്റ്റ്സ് കടകൾ)	
(4) വർക്സ് സൂപ്പർവൈസർ (ടൈലറിംഗ്, റെഡി മെയ്ഡ് ഡ്രസ്സസ് ആന്റ് എംബ്രോയിഡറി വർക്സ്)	
(5) കട്ടർ (വെസ്റ്റ്മെന്റ് ബ്ലൈസ് ഹോറിൻ ബ്ലൈസ് ഇന്ത്യൻ ബ്ലൈസ് ടൈലറിംഗ്, റെഡിമെയ്ഡ് ഡ്രസ്സസ് ആന്റ് എംബ്രോയിഡറി വർക്സ്)	
(6) റോപ്പ് മേക്കർ	
(7) ക്യാർഡിംഗ് മേക്കർ	
(8) പ്ലാസ്റ്റിക് മേക്കർ, കോബ്ലർ	
(9) ഷൂ മേക്കർ	
(10) സ്യൂട്ട്കെയ്സ് മേക്കർ	
2. ഗ്രേഡ് 'ബി'	
(1) ആംബിൾ മിക്സർ (ഫെർട്ടിലൈസേഴ്സ് ആന്റ് കെമിക്കൽസ് കടകൾ)	} 315.00
(2) കട്ടിംഗ്, വെയിംഗ്, മെഷറിംഗ് വർക്കർ (ബിരുധിംഗ് ആന്റ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ മെറ്റീരിയൽ ഷോപ്പ്)	
(3) ബ്ലൈൻഡർ (മിക്സിംഗ് മാൻ) (ടി മർച്ചന്റ്സ് ഷോപ്പ്)	
(4) വിറക്സുവെട്ടുകാരൻ (ഫയർവുഡ് ആന്റ് ഫ്യൂവൽ ഷോപ്പ്)	
(5) പെയിന്റർ (ഗോൾഡ് സ്കീന്റർ, ജുവലറി മാർട്ട്)	
(6) എൻഗ്രേവർ (ഫോട്ടോബ്ലോക്ക്, റബ്ബർ സ്റ്റാമ്പ്സ് മേക്കിംഗ് ആന്റ് അദർ സ്റ്റുഡിയോസ്)	
(7) ബ്ലോക്ക് മേക്കർ (ഫോട്ടോ ബ്ലോക്ക്, റബ്ബർ സ്റ്റാമ്പ്സ് മേക്കിംഗ് ആന്റ് അദർ സ്റ്റുഡിയോസ്)	
(8) ടയർ ഷേപ്പർ (ടയർ റീ-സോളിംഗ്, റീട്രെയിംഗ് ആന്റ് ട്യൂബ് വർക്കിംഗ് റെസിംഗ് ഷോപ്പ്)	
(9) മെഷീൻമാൻ (ടയർ റീ-സോളിംഗ്, റീട്രെയിംഗ് ആന്റ് ട്യൂബ് വർക്കിംഗ് റെസിംഗ് ഷോപ്പ്)	
(10) ഗാർമെന്റ് മേക്കർ (ടൈലറിംഗ്, റെഡിമെയ്ഡ് ഡ്രസ്സ് ആന്റ് എംബ്രോയിഡറി വർക്സ്)	
(11) സൂപ്പർവൈസർ (ഹെയർ കട്ടിംഗ് ആന്റ് ഹെയർ ഡ്രസ്സിംഗ് ഷോപ്പ്)	

3. ഗ്രേഡ് 'സി'

- (1) ഹാൻഡ്കാർട്ട് പുള്ളൂർ (ഡ്രോയിംഗ് ആന്റ് അടർ ട്രെയിനിംഗ്)
- (2) പുക്കട്ടുകാരൻ/ പുക്കട്ടുകാരി (ഫിളവർ ട്രെയിനിംഗ്)
- (3) ഡബിൾമോൻ (ഫുട്ട് മർച്ചന്റ്സ് ട്രെയിനിംഗ്)
- (4) അസിസ്റ്റന്റ് സ്വീറ്റ് മേക്കർ (സ്വീറ്റ് സ്റ്റാൾ)
- (5) ഡ്രൈയിംഗ് മോൻ (സ്വീറ്റ് സ്റ്റാൾ)
- (6) പീലിംഗ് മോൻ (മീറ്റ് ആന്റ് ഫിഷ് സ്റ്റാൾ)
- (7) ഡ്രൈക്ലീനർ (ലാൻഡ്ഡിസ് ആന്റ് ഡ്രൈക്ലീനേഴ്സ് സ്ഥാപനങ്ങൾ)
- (8) പർപ്പടം ഉണ്ടാക്കുന്ന ആൾ (പർപ്പടം നിർമ്മാണ/ വ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങൾ)
- (9) മറുപടിക്കുന്ന ആൾ (പർപ്പടം നിർമ്മാണ/ വ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങൾ)
- (10) കട്ടിംഗ് സെയിംഗ് മോൻ (മീറ്റ് ആന്റ് ഫിഷ് സ്റ്റാൾ)
- (11) ബുച്ചർ-കം-സെയിംഗ് മോൻ (മീറ്റ് ആന്റ് ഫിഷ് സ്റ്റാൾ)
- (12) ഫോളിംഗർ (കോപ്പർ, ബ്രോസ് വെസ്റ്റിംഗ് ആന്റ് അദർ ട്രെയിനിംഗ്)
- (13) ലെഡ് സ്റ്റേറ്റർ (കോപ്പർ, ബ്രോസ് വെസ്റ്റിംഗ് ആന്റ് അദർ ട്രെയിനിംഗ്)
- (14) അസിസ്റ്റന്റ്, ഫുൻക്ടോറൽ (ഫോട്ടോ സ്റ്റാൻഡ്, റബ്ബർ സ്റ്റാൻഡ് മേക്കിംഗ് ആന്റ് അദർ സ്റ്റാൻഡിംഗ്)
- (15) പെയിന്റർ (ഫോട്ടോ സ്റ്റാൻഡ്, റബ്ബർ സ്റ്റാൻഡ് മേക്കിംഗ് ആന്റ് അദർ സ്റ്റാൻഡിംഗ്)
- (16) ആർട്ടിസ്റ്റ് (ഫോട്ടോ സ്റ്റാൻഡ്, റബ്ബർ സ്റ്റാൻഡ് മേക്കിംഗ് ആന്റ് അദർ സ്റ്റാൻഡിംഗ്)
- (17) ടയർ ഗ്രൈൻഡർ (ടയർ റീ-സോളിംഗ്, റീ-ഡ്രയിംഗ് ആന്റ് ട്യൂബ് ഫിഷിംഗ് ട്രെയിനിംഗ്)
- (18) സെയിംഗ് മോൻ ക്രാഫ്റ്റ് മോൻ (പ്രൈവറ്റ്, റോൺ, ഹാൻഡ്ക്രാഫ്റ്റ് ആർട്ടിസ്റ്റ് ട്രെയിനിംഗ്)
- (19) മെക്കാനിക് (കളിപ്പാട്ടു നിർമ്മാണവും വിൽപ്പനയും കടകൾ, ഫർണിച്ചർ കടകൾ)
- (20) ഫിറ്റർ (കളിപ്പാട്ടു നിർമ്മാണവും വിൽപ്പനയും കടകൾ, ഫർണിച്ചർ കടകൾ)
- (21) പെയിന്റർ (കളിപ്പാട്ടു നിർമ്മാണവും വിൽപ്പനയും കടകൾ, ഫർണിച്ചർ കടകൾ)
- (22) മെഷറർ (ടെയിലർ ട്രെയിനിംഗ്)
- (23) അസിസ്റ്റന്റ് കാർപ്പന്റർ (ഫർണിച്ചർ കടകൾ)
- (24) ജനറൽ വർക്കർ (അലൈൻഡ് ട്രെയിനിംഗ് , ജനറൽ മർച്ചന്റ്സ് ആന്റ് കൺസ്യൂമർ സ്റ്റോർസ്)
- (25) മാനുവൽ ലേബർ (ആട്ടോമൊബൈൽ സ്പെയർ പാർട്സ്/ ടയറും ട്യൂബും മറ്റ് അനുബന്ധകൾ ഉൾപ്പെടെ)

305.00

4. ഗ്രേഡ് 'ഡി'

- (1) അസിസ്റ്റന്റ് ട്രെയിലർ (ട്രെയിലറിംഗ് ഷോപ്പ്)
- (2) ഔട്ട് വർക്കർ (ബുക്ക് ബന്ധിത ഷോപ്പ്)
- (3) സോർട്ടർ (ഗണ്ണി ബാഗ്സ്)
- (4) പാക്കിംഗ് മാൻ (ഫുട്ട് മർച്ചന്റ് ഷോപ്പ്)
- (5) പാക്കിംഗ് ആന്റ് ലേബലിംഗ് മാൻ (സോപ്പ് ആന്റ് കാൻഡി ത് വർക്സ്)
- (6) ഫാക്ടറി, ലോഡിംഗ് ആന്റ് അൺ ലോഡിംഗ് വർക്കർ (പുരയിലെയും മറ്റും വിൽക്കുന്ന കടകൾ)

295.00

5. ഗ്രേഡ് 'ഇ'

- (1) ഹെൽപ്പർ (ട്രെയിലറിംഗ് ഷോപ്പ്, ബുക്ക് ബന്ധിത ഷോപ്പ്, ലാൻട്രീസും ഡ്രൈക്ലീനേഴ്സും, ഫർണിച്ചർ കടകൾ)
- (2) കയറ്റിറക്ക് തൊഴിലാളികൾ (ഡ്രൈവിംഗ് മർച്ചന്റ്, ലാൻട്രീസും ഡ്രൈ ക്ലീനേഴ്സും, ഗണ്ണി ബാഗ്സ്, ഓയിൽ മർച്ചന്റ്, ജനറൽ മർച്ചന്റ്, കൺസ്യൂമർ സ്റ്റോഴ്സ് തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ)
- (3) കയറ്റിറക്ക് തൊഴിലാളികൾ (ബീറ്റിൽ ഷോപ്പ്, ജനറൽ മർച്ചന്റ്, കൺസ്യൂമർ സ്റ്റോഴ്സ് തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ)
- (4) അറ്റൻഡർ/എൻഗ്രേവർ(ഫോട്ടോ ബുക്കിംഗ്, റബ്ബർ സ്റ്റാമ്പ് മേക്കിംഗും മറ്റുമുള്ള സ്കൂളിയോസ്)

285.00

വിഭാഗം എഫ്
പീസ് റേറ്റുകൾ

ഗ്രേഡുകളും വിഭാഗങ്ങളും	പീസ് റേറ്റ് (രൂപ)	
(1)	(2)	
1. ടൂബാക്കോ ഷോപ്പ്		
(1) വെയിംഗ് ആന്റ് സ്റ്റാക്കിംഗ്	(ഒരു കെട്ടിന്)	13.00
(2) സ്റ്റാക്കിംഗ്	"	7.00
(3) ബണ്ടിൽ ട്രെയിനിംഗ്	"	24.00
(4) റീ പാക്കിംഗ്	"	25.00
(5) റീ പാക്കിംഗ്, റീ ഷെൽവിംഗ് ആന്റ് വെയിംഗ്	"	37.00
(6) കയറ്റ് (ലോഡിംഗ്)	"	7.00
(7) ഇറക്ക് (അൺലോഡിംഗ്)	(ഒരു കെട്ടിന്)	6.00
2. നോട്ട് ബുക്ക് ബന്ധിത		
(1) ബുക്ക് ബന്ധിത	(ഒരു ഡസന്)	19.00
(2) ബുക്ക് സ്റ്റിച്ചിംഗ്	(ഒരു ഡസന്)	20.00
(3) കട്ടിംഗ്	(ഒരു റീമിന്)	13.00
(4) റൂളിംഗ്	(ഒരു റീമിന്)	35.00

3. ലെതർ ആന്റ് ഗ്ലാസ് ഷോപ്പ്

(1) ചി ത്രിഡൻസ് ചപ്പൽ മേക്കർ	14.00
(2) ചപ്പൽ മേക്കർ (ഓർഡിനറി പാറ്റേൺ)	32.00
(3) സ്പെഷ്യൽ പാറ്റേൺ ചപ്പൽ മേക്കർ (ഡിസൈൻസ്/ ലേഡീസ് ക്ഷ്യൂസ്/ ഹൈഹി-ടീച്ച് പാറ്റേൺസ്)	51.00
(4) സ്റ്റിപ്പ് ഓൺ ഷ്യൂസും ഫിഫ് ഷ്യൂസും	188.00

4. സ്യൂട്ട് കേയ്സ് (ലെതർ)

	താഴെ തരം (രൂപ)	ഉയർന്ന തരം (രൂപ)
(1) 16" - 20" (40- 50 സെ.മീ)	5.00	6.00
(2) 22" - 26" (55- 65 സെ. മീ)	6.00	7.00
(3) 28" - 30" (70 -75 സെ. മീ)	7.00	8.00
(4) റെക്സിൻ സ്യൂട്ട്കേയ്സ്	ഒരിഞ്ചിന്റെ നിരക്ക് (രൂപ)	
(5) ഫാൻസി സ്യൂട്ട്കേയ്സ്		6.00
(6) ഹാൻഡ് ബാഗ്		6.00
(7) ഫാൻസി ഹാൻഡ് ബാഗ്		6.00

5. ഗണ്ണി ബാഗ്സ്

(1) ഗണ്ണി ബാഗ് സ്റ്റിച്ചിംഗ് (ഒന്നിന്)	2.00
(2) ഗണ്ണി ബാഗ് ബണ്ടിലിംഗ് (110-ന്)	11.00

6. ഓയിൽ മർച്ചന്റീസ് ഷോപ്പ്

(1) നിറച്ച ബാരലുകൾ ലോറിയിൽ കയറ്റുന്നതിനും ഇറക്കുന്നതിനും (ബാരൽ ഒന്നിന്)	20.00
(2) കാലി ബാരലുകൾ ലോറിയിൽ കയറ്റുന്നതിനും ഇറക്കുന്നതിനും (ബാരൽ ഒന്നിന്)	4.00
(3) കാലി ടിൻ കയറ്റുന്നതിനും ഇറക്കുന്നതിനും (100 ടിന്നിന്)	39.00
(4) ഓയിൽ ടിന്നിൽ നിറയ്ക്കുന്നതിന് (ഒരു ടിന്നിന്)	2.00
(5) ബാരലിൽ നിന്നും ടിന്നിലേയ്ക്ക് ഓയിൽ നിറയ്ക്കുന്നതിന് (ഒരു ബാരലിന്)	14.00
(6) ഓയിൽ ടിന്നിൽ നിറച്ച സിൽ ചെയ്ത് ലോഡ് ചെയ്യുന്നതിന് (ഒരു ടിന്നിന്)	9.00
(7) തേങ്ങാപ്പിണ്ണാക്ക് നിറച്ചു തയ്ക്കുന്നതിന് (ഒരു ചാക്കിന്)	10.00

7. കടകളിലും വാണിജ്യസ്ഥാപനങ്ങളിലും സ്ഥിരമായി നിയമിച്ചിട്ടുള്ള കയറ്റിറക്ക് തൊഴിലാളികൾ

(1) 33 കിലോഗ്രാം വരെ ഭാരമുള്ള പാക്ക് തൂങ്ങാതിന് (ഒരു കെട്ടിന്/ഒരു പാക്കിന്)	3.00
(2) 55 കിലോഗ്രാം വരെ ഭാരമുള്ള പാക്കോ കെട്ടോ ഇറങ്ങാതിന് (ഒരു കെട്ടിന്/ഒരു പാക്കിന്)	4.00
(3) 55 കിലോഗ്രാം വരെ ഭാരമുള്ള പാക്കോ കെട്ടോ കയ്യാണിന് (ഒരു കെട്ടിന്/ ഒരു പാക്കിന്)	5.00
(4) 55 കിലോഗ്രാം വരെ ഭാരമുള്ള വറുൽ മുളക്/ കുരുമുളക് അടങ്ങിയ പാക്കോ കെട്ടോ തൂങ്ങാതിന് (ഒരു കെട്ടിന്/ ഒരു പാക്കിന്)	7.00
(5) 55 കിലോഗ്രാം വരെ ഭാരമുള്ള വറുൽ മുളക്/ കുരുമുളക് അടങ്ങിയ പാക്കോ കെട്ടോ ഇറങ്ങാതിന് (ഒരു കെട്ടിന്/ ഒരു പാക്കിന്)	10.00
(6) 55 കിലോഗ്രാം വരെ ഭാരമുള്ള വറുൽ മുളക്/ കുരുമുളക് അടങ്ങിയ പാക്കോ കെട്ടോ കയ്യാണിന് (ഒരു പാക്കിന്/ ഒരു കെട്ടിന്)	12.00
(7) പാക്ക് തൂങ്ങാതിന് (ഒരു പാക്കിന്)	3.00
(8) ടിന്നാൾ തൂങ്ങാതിനോ കയ്യാണിനോ ഇറങ്ങാതിനോ	3.00
(9) 55 വരെ കിലോഗ്രാം വരെ ഭാരമുള്ള സാധനങ്ങൾ നിറച്ച പാക്കോ കെട്ടോ ഒരു കയ്യിൽ നിന്നു 20 യാർഡ് ദൂരത്തിനകത്തുള്ള മറ്റൊരു കടയിലേക്ക് കൊണ്ടു പോകുന്നതിന് (ഒരു പാക്കിന്/കെട്ടിന്)	12.00
(10) പാക്കുകൾ ലോറിയിൽ അട്ടിയിടുന്നതിന് (ഒരു പാക്കിന്)	3.00
(11) പാക്ക് ലോറിയിൽ നിന്നു ഇറക്കി—അയിൽ—നിൽക്കുന്ന പേക്കറോളിന്റെ തലയിൽ വച്ച് കൊടുക്കുന്നതിന് (ഒരു പാക്കിന്)	4.00

പട്ടിക - II

(എ) കൊറിയർ സ്ഥാപനങ്ങൾ. ഡി. റ്റി. പി. സെന്ററുകൾ, ഇന്റർനെറ്റ് കഫേകൾ, ടെലിഫോൺ ബൂത്തുകൾ, കാറ്ററിംഗ് സർവ്വീസുകൾ, ഹൗസ് ബോട്ടുകൾ.

വിഭാഗങ്ങളും ഗ്രേഡുകളും	മാസനിരക്കിലുള്ള അടിസ്ഥാന വേതനം (രൂപ)
(1)	(2)
1. സ്പെഷ്യൽ ഗ്രേഡ് മാനേജർ	9330.00
2. ഗ്രേഡ് 'എ'	9120.00
(1) അസിസ്റ്റന്റ് മാനേജർ	
(2) സെയിന്റസ് എക്സിക്യൂട്ടീവ്	

- (3) സൂപ്പർവൈസർ
- (4) മാർക്കറ്റിംഗ് എക്സിക്യൂട്ടീവ്

3. ഗ്രേഡ് 'ബി'

- (1) അക്കൗണ്ടന്റ്
- (2) കമ്പ്യൂട്ടർ ഓപ്പറേറ്റർ
- (3) ക്ലർക്ക്
- (4) കാഷ്യർ
- (5) ഡി.റ്റി.പി ഓപ്പറേറ്റർ
- (6) ഫീൽഡ് സ്റ്റാഫ് (പിക്-അപ്-ബോയ്, ഡെലിവറി ബോയ്, ഓൺ ട്രെയിൻ കൊറിയർ ഉൾപ്പെടെ)
- (7) ഓപ്പറേറ്റർ
- (8) ഡ്രൈവർ

} 8910.00

4. ഗ്രേഡ് 'സി'

- (1) ഓഫീസ് അസിസ്റ്റന്റ്
- (2) കളക്ടർ ഏജന്റ്
- (3) ഹോട്ടോ കോപ്പിയർ ഓപ്പറേറ്റർ

} 8700.00

5. ഗ്രേഡ് 'ഡി'

- (1) ബുക്ക് ടെലിഫോൺ ഓപ്പറേറ്റർ
- (2) പ്യൂൺ
- (3) ഹെൽപ്പർ

} 8490.00

6. ഗ്രേഡ് 'ഇ'

- (1) സ്വിപ്പർ
- (2) ക്ലീനർ

} 8280.00

ബി. കേറ്ററിംഗ് സർവ്വീസുകൾ

I പ്രതിമാസ നിരക്കിലുള്ള തൊഴിലാളികൾ

1- സ്പെഷ്യൽ ഗ്രേഡ്

- (1) മാനേജർ
- (2) മാർക്കറ്റിംഗ് എക്സിക്യൂട്ടീവ്
- (3) ക്ഷെ (നോൺ വെജിറ്റേറിയൻ)

} 9330.00

2. ഗ്രേഡ് 'എ'

- (1) സൂപ്പർവൈസർ
- (2) ക്ലർക്ക് (വെജിറ്റേറിയൻ)
- (3) അക്കൗണ്ടന്റ്
- (4) ക്ലർക്ക്
- (5) കാഷ്യർ

} 9120.00

3. ഗ്രേഡ് 'ബി'

- (1) അസിസ്റ്റന്റ് കൗണ്ട്
- (2) സപ്ലയർ
- (3) ഡ്രൈവർ

} 8910.00

4. ഗ്രേഡ് 'സി'

- (1) ഹെൽപ്പർ

8700.00

5. ഗ്രേഡ് 'ഡി'

- (1) സീപ്പർ
- (2) ക്ലീനർ

} 8490.00

II ദിവസ തിരക്കിലുള്ള തൊഴിലാളികൾ

വിഭാഗങ്ങളും ഗ്രേഡുകളും	ദിവസ വേതനം (രൂപ)
(1)	(2)
(1) കൗണ്ട് (നോൺ വെജിറ്റേറിയൻ)	325.00
(2) കൗണ്ട് (വെജിറ്റേറിയൻ)	315.00
(3) അസിസ്റ്റന്റ് കൗണ്ട്	305.00
(4) സപ്ലയർ	305.00
(5) ഹെൽപ്പർ	295.00
(6) സീപ്പർ	285.00
(7) ക്ലീനർ	285.00

സി. ഹൗസ് ബോട്ട് സർവ്വീസ്

വിഭാഗങ്ങളും ഗ്രേഡുകളും	പ്രതിമാസ വേതനം (രൂപ)
(1)	(2)
1. സെക്യൂറൈറ്റ് ഗ്രേഡ് മാനേജർ	9330.00
2. ഗ്രേഡ് 'എ' മാർക്കറ്റിംഗ് എക്സിക്യൂട്ടീവ്	9120.00
3. ഗ്രേഡ് 'ബി'	
(1) മാസ്റ്റർ	
(2) എഞ്ചിൻ ഡ്രൈവർ	
(3) ക്ലാർക്ക്	
(4) കാഷ്യർ	

} 8910.00

4. ഗ്രേഡ് 'സി'

(1) ലാസൂർ

(2) കടവ്

} 8700.00

5. ഗ്രേഡ് 'ഡി'

ഓഫീസ് അസിസ്റ്റന്റ്

8490.00

6. ഗ്രേഡ് 'ഇ'

ഹെൽപ്പർ

8280.00

കുറിപ്പ് പട്ടിക I-ൽ ബി, സി, ഡി, ഇ. എഫ് വിഭാഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലാത്ത തൊഴിലാളികൾക്ക് 'എ' വിഭാഗത്തിൽ പറയുന്ന പ്രകാരം വേതനം നൽകേണ്ടതാണ്. വിഭാഗം 'ഡി' യിൽ വരുന്ന തൊഴിലാളികൾക്ക് മേൽപ്പറഞ്ഞിട്ടുള്ള വേതനത്തിനു പുറമേ ഭക്ഷണം കൂടി നൽകേണ്ടതാണ്.

ക്ഷാമബത്ത: (1) അടിസ്ഥാന വേതനത്തിനു പുറമേ, എല്ലാ തൊഴിലാളികൾക്കും, ഇക്കണോമിക് ആന്റ് സ്ട്രാറ്റിജിക് വകുപ്പ് അതതു ജില്ലാ ആസ്ഥാന കേന്ദ്രത്തിനു വേണ്ടി ഓരോ മാസവും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന 1998 - 99=100 എന്ന പുതിയ ഉപഭോക്തൃവില സൂചികയുടെ 240 പോയിന്റിനു മേൽ വർദ്ധിക്കുന്ന ഓരോ പോയിന്റിനും താഴെ പറയുന്ന നിരക്കിൽ ക്ഷാമബത്ത നൽകേണ്ടതാണ്.

- (1) പ്രതിമാസ നിരക്കിലുള്ള തൊഴിലാളികൾക്ക് 240 പോയിന്റിനുമേൽ വർദ്ധിക്കുന്ന ഓരോ പോയിന്റിനും 26 രൂപ നിരക്കിൽ
- (2) ദിവസ നിരക്കിലുള്ള തൊഴിലാളികൾക്ക് 240 പോയിന്റിനുമേൽ വർദ്ധിക്കുന്ന ഓരോ പോയിന്റിനും 1 രൂപ നിരക്കിൽ
- (3) പീസ് റേറ്റിലുള്ള തൊഴിലാളികൾക്ക് ദിവസ നിരക്കിലുള്ള തൊഴിലാളികൾക്ക് 8 മണിക്കൂറുകൾക്ക് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള അതേ നിരക്കും 8 മണിക്കൂറിൽ താഴെ ജോലി ചെയ്യുന്ന തൊഴിലാളികൾക്ക് 8 മണിക്കൂറിനുള്ള ക്ഷാമബത്തയുടെ ആനുപാതിക നിരക്കിലുള്ള ക്ഷാമബത്തയും ബാധകമായിരിക്കുന്നതാണ്.

നഗരപ്രദേശങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക വേതനം : മുനിസിപ്പാലിറ്റി/ കോർപ്പറേഷൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ മാസശമ്പളത്തിൽ 200 രൂപ (രൂപ ഇരുനൂറ്) പ്രത്യേക വേതനമായി ഉൾപ്പെടുത്തി നൽകേണ്ടതാണ്.

സർവ്വീസ് വെയിറ്റേജ്:- (1) ഒരു തൊഴിലുടമയുടെ കീഴിലോ ഒരു സ്ഥാപനത്തിലോ 5 വർഷത്തിൽ കറയാത്ത സേവനകാലം പൂർത്തിയാക്കിയ തൊഴിലാളികൾക്ക് താഴെ പറയുന്ന നിരക്കിൽ വെയിറ്റേജ് നൽകേണ്ടതാണ്.

- (i) 5 വർഷത്തിനു മുകളിൽ 10 വർഷം വരെയുള്ള അടിസ്ഥാന വേതനത്തിന്റെ 5 ശതമാനം

സേവനകാലത്തിന്

- (ii) 10 വർഷത്തിനു മുകളിൽ 15 വർഷം വരെയുള്ള സേവനകാലത്തിന് അടിസ്ഥാന വേതനത്തിന്റെ 10 ശതമാനം
- (iii) 15 വർഷത്തിനു മുകളിൽ സേവനകാലത്തിന് അടിസ്ഥാന വേതനത്തിന്റെ 15 ശതമാനം

(2) ഈ വിജ്ഞാപനം നിലവിലിരിക്കുന്ന കാലയളവിൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ സേവനകാലം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടുള്ളതും പൂർത്തിയാക്കുന്നതുമായ തൊഴിലാളികൾക്ക് മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രകാരമുള്ള സർവ്വീസ് വെയിറ്റേജ് നൽകേണ്ടതാണ്.

III. പൊതു വ്യവസ്ഥകൾ

1 ഈ വിജ്ഞാപനത്തിൽ മാസവേതനം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള വിഭാഗങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ദിവസവേതനം കണക്കാക്കുന്നതിന് അടിസ്ഥാന മാസവേതനത്തെ 26 കൊണ്ട് ഭാഗിച്ച്, ദിവസ നിരക്കിലുള്ള ക്ഷാമബത്ത കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

2 ദിവസ നിരക്ക് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളവരെ സംബന്ധിച്ച് ദിവസ നിരക്കിനെ 26 കൊണ്ട് ഗുണിച്ച് ക്ഷാമബത്തകൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി മാസ നിരക്ക് കണക്കാക്കേണ്ടതാണ്.

3 ഏതെങ്കിലും സ്ഥാപനത്തിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന ഏതെങ്കിലും തൊഴിലാളിക്ക് കുറഞ്ഞവേതനത്തേക്കാൾ ഉയർന്ന വേതനം ലഭിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സംഗതിയിൽ തുടർന്നും അപ്രകാരമുള്ള ഉയർന്ന നിരക്കിൽ വേതനം നൽകേണ്ടതാണ്.

ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻപ്രകാരം,

ടോം ജോസ്,

ഗവൺമെന്റ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി.

കേരള ഗസറ്റ് KERALA GAZETTE

അസാധാരണം EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 9
Vol. IX

തിരുവനന്തപുരം,
വ്യാഴം

Thiruvananthapuram,
Thursday

2020 ഡിസംബർ 24
24th December 2020

1196 ധനു 9
9th Dhanu 1196

1942 പൗഷം 3
3rd Pousha 1942

നമ്പർ
No.

3099

GOVERNMENT OF KERALA Labour and Skills (E) Department

NOTIFICATION

G. O. (P) No. 95/2020/LBR.

*Dated, Thiruvananthapuram, 18th December, 2020
3rd Dhanu, 1196.*

S. R. O. No. 908/2020

In exercise of the powers conferred by clause (b) of sub-section (1) of section 3 of the Minimum Wages Act, 1948 (Central Act 11 of 1948) read with sub-section (2) of section 5 thereof and in supersession of the notification issued under G. O. (Ms) No. 111/2011/LBR dated 9th August, 2011 and published as S.R.O. No. 514/2011 in the Kerala Gazette Extraordinary No.1601 dated 22nd August, 2011, the Government of Kerala after considering the objections and

suggestions received on the draft proposals previously published as Notification No. LBRD-E1/130/2019-LBRD dated 19th December, 2019 in the Kerala Gazette Extraordinary No. 3176 dated 23rd December, 2019 as required under clause (b) of sub-section (1) of section 5 of the said Act and in consultation with the Minimum Wages Advisory Board constituted under section 7 of the said Act, hereby revise the minimum rates of wages payable to the employees employed in the Computer Software Industry Sector in the State of Kerala as specified in the Schedule annexed hereto and fix the date of publication of this notification in the Gazette as the date from which the revised rates shall come into force.

SCHEDULE

I. Basic Wages

<i>Sl. No.</i>	<i>Category</i>	<i>Monthly Basic Wages (₹)</i>
(1)	(2)	(3)
1	GROUP A Manager	21330-450-23580-500-26080
2	GROUP B 1. Deputy Manager 2. Project Manager 3. Senior Team Manager	19950-400-21950-450-24200
3	GROUP C 1. Assistant Manager 2. Team Manager 3. Financial Specialist 4. Assistant Project Manager 5. Co-ordinator 6. Assistant Finance Manager 7. Assistant Accounts Manager 8. Administrative Officer 9. Project Leader	18700-350-20450-400-22450

(1)	(2)	(3)
4	GROUP D 1. Senior Consultant 2. Senior Executive 3. Senior Software Engineer 4. Technical Leader 5. System Analyst 6. Editor 7. Senior Proofer	17560-300-19060-350-20810
5	GROUP E 1. Programmer 2. Software Engineer 3. Proofer 4. Other Technicians (Engineering Degree)	16520-250-17770-300-19270
6	GROUP F 1. Consultant, Executive 2. H.R. Executive 3. Other Technicians (Diploma) 4. Accountant /Office Assistant 5. Front Office Assistant 6. Network Administrator	15570-225-16695-250-17945
7	GROUP G 1. Data Entry Operator 2. Technical Supporter 3. Transcriptionist 4. Other Technicians (Excluding Engineering Degree and Diploma holders) 5. Driver	15120-200-16120-225-17245
8	GROUP H 1. Housekeeping Assistant, Security Guard, Watchman 2. Office Boy	13470-175-14345-200-15345
9	GROUP I Sweeper, Cleaner	13110-150-13860-175-14735

II. Dearness Allowance

In addition to the basic rate of wages, all the employees shall be eligible for Dearness Allowance calculated on the basis of the Consumer Price Index published for the concerned District Head Quarters of the Department of Economics and Statistics at the rate of ₹ 26 (Rupees Twenty Six only) for monthly waged employees and ₹1 (Rupee One only) for daily waged employees respectively, for every point in excess of 300 points of the latest Consumer Price Index Number in the series 1998-99=100.

III. Service Weightage

For every five years of completed or to be completed service in an establishment or under an employer, an annual increment at the rate next to the pay scale fixed in the new scale of pay shall be paid as service weightage to the employee concerned.

If an employee reaches the maximum of the eligible scale of pay, such employee shall be paid an annual increment prescribed for the higher time scale in the scale of pay assigned to the corresponding category for every subsequent years.

IV. Other Conditions

1. In case the employees of any Establishment/Industry are at present getting higher wages than the minimum wages fixed as per this notification, they shall continue to be entitled to get such higher rates.
2. If any category of employees are not included in the post/category shown in the Schedule, they shall be eligible for the basic wages prescribed for the employees of the equivalent post/category.
3. The daily wages in respect of the category of employees for whom monthly wages is fixed in this notification will be calculated by dividing the total monthly wages eligible for that post by 26 and the Monthly Wages of the daily waged employees will be calculated by multiplying the daily wages by 26.

By order of the Governor,
SATYAJEET RAJAN,
Additional Chief Secretary to Government.

Explanatory Note

(This does not form part of the notification, but is intended to indicate its general purport.)

Government had earlier fixed the minimum rates of wages payable to the employees employed in the Computer Software Industry Sector in the State of Kerala as per notification issued under G. O. (Ms) No. 111/2011/LBR dated 9th August, 2011 and published as 514/2011 in the Kerala Gazette Extraordinary No. 1601 dated 22nd August, 2011. The Government have now decided to revise the existing minimum rates of wages in the Computer Software Industry Sector after considering the objections and suggestions received on the draft proposal published as notification No. LBRD-E1/130/2019-LBRD dated 19th December, 2019 in the Kerala Gazette Extraordinary No. 3176 dated 23rd December, 2019 and in consultation with the Minimum Wages Advisory Board constituted for the said purpose.

The notification is intended to achieve the above object.

സ. ഉ. (അച്ചടി) നം.95/2020/തൊഴിൽ.

തിരുവനന്തപുരം, 2020, ഡിസംബർ 18,
1196 ധനു 3.

എസ്. ആർ. ഒ. നമ്പർ 908/2020

1948-ലെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ കൂലി ആക്റ്റിലെ (1948-ലെ 11-ാം കേന്ദ്ര ആക്റ്റ്) 3-ാം വകുപ്പ് (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് (ബി) ഖണ്ഡവും പ്രസ്തുത ആക്റ്റിലെ 5-ാം വകുപ്പ് (2)-ാം ഉപവകുപ്പുമായി കൂട്ടിവായിച്ച പ്രകാരം സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമായ അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിച്ചുകൊണ്ടും, 2011 ആഗസ്റ്റ് 9-ാം തീയതിയിലെ സ. ഉ. (കെ) 111/2011/തൊഴിൽ നമ്പരായി പുറപ്പെടുവിച്ചതും 2011 ആഗസ്റ്റ് 22-ാം തീയതിയിലെ 1601-ാം നമ്പർ കേരള അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ എസ്.ആർ.ഒ. 514/2011 നമ്പരായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതുമായ വിജ്ഞാപനത്തെ അതിലംഘിച്ചുകൊണ്ടും, പ്രസ്തുത ആക്റ്റിലെ 5-ാം വകുപ്പ് (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് (ബി) ഖണ്ഡം ആവശ്യപ്പെടുന്ന പ്രകാരം 2019 ഡിസംബർ 19-ാം തീയതിയിലെ ഇ1/130/2019/തൊഴിൽ നമ്പരായി പുറപ്പെടുവിച്ചതും 2019 ഡിസംബർ 23-ാം തീയതിയിലെ 3176-ാം നമ്പർ കേരള അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതുമായ പ്രാഥമിക വിജ്ഞാപനത്തിലെ കരട് നിർദ്ദേശങ്ങളിന്മേലുള്ള ആക്ഷേപങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും പരിഗണിച്ചശേഷവും പ്രസ്തുത ആക്റ്റിന്റെ 7-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം രൂപീകരിച്ച മിനിമം വേതന ഉപദേശക സമിതിയുടെ ഉപദേശവും പരിഗണിച്ചശേഷം, കേരള സർക്കാർ, കേരള സംസ്ഥാനത്തെ 'കമ്പ്യൂട്ടർ സോഫ്റ്റ് വെയർ വ്യവസായ മേഖലയിൽ' ജോലി ചെയ്യുന്ന വിഭാഗങ്ങളിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് നൽകേണ്ടതായ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ കൂലി നിരക്കുകൾ ഇതോടൊപ്പം ചേർത്തിരിക്കുന്ന പട്ടികയിൽ പറയുന്ന പ്രകാരം ഇതിനാൽ പുതുക്കി നിശ്ചയിക്കുകയും ഈ വിജ്ഞാപനം ഗസറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന തീയതി മുതൽ പുതുക്കിയ കൂലി നിരക്കുകൾ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്ന തീയതിയായി നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

പട്ടിക

I. പ്രതിമാസ വേതനം

ക്രമ നമ്പർ	വിഭാഗം	പ്രതിമാസ അടിസ്ഥാന വേതനം (₹)
(1)	(2)	(3)
1	ഗ്രൂപ്പ് എ മാനേജർ	21330-450-23580-500-26080
2	ഗ്രൂപ്പ് ബി 1. ഡെപ്യൂട്ടി മാനേജർ 2. പ്രോജക്ട് മാനേജർ 3. സീനിയർ ടീം മാനേജർ	19950-400-21950-450-24200
3	ഗ്രൂപ്പ് സി 1. അസിസ്റ്റന്റ് മാനേജർ 2. ടീം മാനേജർ 3. ഫിനാൻഷ്യൽ സ്പെഷ്യലിസ്റ്റ് 4. അസിസ്റ്റന്റ് പ്രോജക്ട് മാനേജർ 5. കോ-ഓർഡിനേറ്റർ 6. അസിസ്റ്റന്റ് ഫിനാൻസ് മാനേജർ 7. അസിസ്റ്റന്റ് അക്കൗണ്ടന്റ് മാനേജർ 8. അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഓഫീസർ 9. പ്രോജക്ട് ലീഡർ	18700-350-20450-400-22450
4	ഗ്രൂപ്പ് ഡി 1. സീനിയർ കൺസൾട്ടന്റ് 2. സീനിയർ എക്സിക്യൂട്ടീവ് 3. സീനിയർ സോഫ്റ്റ് വെയർ എഞ്ചിനീയർ 4. ടെക്നിക്കൽ ലീഡർ 5. സിസ്റ്റം അനലിസ്റ്റ് 6. എഡിറ്റർ 7. സീനിയർ പ്രൊഫെർ	17560-300-19060-350-20810
5	ഗ്രൂപ്പ് ഇ 1. പ്രോഗ്രാമർ 2. സോഫ്റ്റ് വെയർ എഞ്ചിനീയർ 3. പ്രൊഫെർ 4. മറ്റു സാങ്കേതിക ജീവനക്കാർ (എഞ്ചിനീയറിംഗ് ബിരുദം)	16520-250-17770-300-19270

(1)	(2)	(3)
6	<p>ഗ്രൂപ്പ് എഫ്</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. കൺസൾട്ടന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് 2. എച്ച്. ആർ. എക്സിക്യൂട്ടീവ് 3. മറ്റു സാങ്കേതിക ജീവനക്കാർ (ഡിപ്ലോമ) 4. അക്കൗണ്ടന്റ് /ഓഫീസ് അസിസ്റ്റന്റ് 5. ഫ്രണ്ട് ഓഫീസ് അസിസ്റ്റന്റ് 6. നെറ്റ് വർക്ക് അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റർ 	15570-225-16695-250-17945
7	<p>ഗ്രൂപ്പ് ജി</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ഡാറ്റാ എൻട്രി ഓപ്പറേറ്റർ 2. ടെക്നിക്കൽ സപ്പോർട്ടർ 3. ട്രാൻക്രിപ്ഷനിസ്റ്റ് 4. മറ്റു സാങ്കേതിക ജീവനക്കാർ (എഞ്ചിനീയറിംഗ് ബിരുദം, ഡിപ്ലോമ വിഭാഗക്കാർ ഒഴികെ) 5. ഡ്രൈവർ 	15120-200-16120-225-17245
8	<p>ഗ്രൂപ്പ് എച്ച്</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ഹൗസ് കീപ്പിംഗ് അസിസ്റ്റന്റ്, വാച്ച്മാൻ, സെക്യൂരിറ്റി ഗാർഡ് 2. ഓഫീസ് ബോയ് 	13470-175-14345-200-15345
9	<p>ഗ്രൂപ്പ് ഐ സ്പീപ്പർ, ക്ലീനർ</p>	13110-150-13860-175-14735

I. ക്ഷാമബത്ത

മേൽപ്പറഞ്ഞ അടിസ്ഥാന വേതനത്തിനുപുറമെ, എല്ലാ തൊഴിലാളികൾക്കും എക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ് ഓരോ ജില്ലാ കേന്ദ്രത്തിനും വേണ്ടി ഓരോ മാസവും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന 1998-99=100 എന്ന ഏറ്റവും ഒടുവിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഉപഭോക്തൃവില സൂചികയിലെ 300 പോയിന്റിനുമേൽ വർദ്ധിക്കുന്ന ഓരോ പോയിന്റിനും മാസശമ്പളക്കാർക്ക് 26 രൂപ (ഇരുപത്തിയാറ് രൂപ) നിരക്കിലും ദിവസ വേതനക്കാർക്ക് 1 രൂപ (ഒരു രൂപ) നിരക്കിലും ക്ഷാമബത്തയ്ക്ക് അർഹതയുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

III. സർവ്വീസ് വെയിറ്റേജ്

ഒരു സ്ഥാപനത്തിൽ അല്ലെങ്കിൽ ഒരു തൊഴിലുടമയുടെ കീഴിൽ പൂർത്തിയാക്കിയതും ഇനി പൂർത്തിയാക്കുന്നതുമായ ഓരോ അഞ്ചു വർഷത്തെ സർവ്വീസിനും പുതിയ വേതന സ്കെയിലിൽ നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ട ശമ്പളത്തിന്റെ തൊട്ടടുത്ത നിരക്കിലുള്ള ഓരോ വാർഷിക ഇൻക്രിമെന്റ്, സർവ്വീസ് വെയിറ്റേജായി ബന്ധപ്പെട്ട ജീവനക്കാരന് അടിസ്ഥാന ശമ്പളത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നൽകേണ്ടതാണ്. ഏതെങ്കിലും തൊഴിലാളി അർഹതപ്പെട്ട ശമ്പള സ്കെയിലിന്റെ പരമാവധിയിൽ എത്തുകയാണെങ്കിൽ, ടി തൊഴിലാളിക്ക് തുടർന്നുള്ള ഓരോ വർഷത്തെ സർവ്വീസിനും ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗത്തിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ശമ്പള സ്കെയിലിലെ അവസാന നിരക്കിൽ തുടർന്നു ഓരോ വർഷവും വാർഷിക ഇൻക്രിമെന്റ് നൽകേണ്ടതാണ്.

IV. പൊതു വ്യവസ്ഥകൾ

1. ഈ വിജ്ഞാപനത്തിൽ നിശ്ചയിച്ച വേതനത്തേക്കാൾ ഉയർന്ന വേതനം ഏതെങ്കിലും തൊഴിലാളിക്ക് എവിടെയെങ്കിലും ലഭിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത്തരം ഉയർന്ന വേതന നിരക്ക് അവർക്ക് തുടർന്നും ലഭിക്കുന്നതാണ്.
2. ഏതെങ്കിലും വിഭാഗം ജീവനക്കാർ ഈ വിജ്ഞാപനത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ലെങ്കിൽ, അത്തരം ജീവനക്കാർക്ക് സമാന പദവിയിലുള്ള ജീവനക്കാർക്ക് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള വേതന നിരക്ക് ലഭിക്കാനുള്ള അർഹതയുണ്ട്.
3. ഈ വിജ്ഞാപനത്തിൽ മാസവേതനക്കാരുടെ ദിവസവേതനം മൊത്തം മാസവേതനത്തെ 26 കൊണ്ട് ഭാഗിച്ചും ദിവസവേതനക്കാരുടെ മാസവേതനം മൊത്തം ദിവസവേതനത്തെ 26 കൊണ്ട് ഗുണിച്ചും കണക്കാക്കേണ്ടതാണ്.

ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻപ്രകാരം,

സത്യജിത് രാജൻ,
ഗവൺമെന്റ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി.

വിശദീകരണക്കുറിപ്പ്

(ഇത് വിജ്ഞാപനത്തിന്റെ ഭാഗമാകുന്നതല്ല, എന്നാൽ അതിന്റെ പൊതു ഉദ്ദേശ്യം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടുള്ളതാകുന്നു.)

കേരള സംസ്ഥാനത്തെ കമ്പ്യൂട്ടർ സോഫ്റ്റ് വെയർ വ്യവസായ മേഖലയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന വിഭാഗങ്ങളിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് നൽകേണ്ടതായ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ കൂലി നിരക്ക് 2011 ആഗസ്റ്റ് 9-ാം തീയതിയിലെ സ. ഉ. (കെ) 111/2011/തൊഴിൽ നമ്പരായി പുറപ്പെടുവിച്ചതും 2011 ആഗസ്റ്റ് 22-ാം തീയതിയിലെ 1601-ാം നമ്പർ കേരള അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ

514/2011 ആയി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതുമായ വിജ്ഞാപനപ്രകാരം നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. 2019 ഡിസംബർ 19-ാം തീയതിയിലെ ഇ1/130/2019/തൊഴിൽ നമ്പരായി പുറപ്പെടുവിച്ചതും 2019 ഡിസംബർ 23-ാം തീയതിയിലെ 3176-ാം നമ്പർ കേരള അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതുമായ കമ്പ്യൂട്ടർ സോഫ്റ്റ് വെയർ വ്യവസായ മേഖലയിലെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ കൂലി പുതുക്കി നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുള്ള, പ്രാഥമിക വിജ്ഞാപനപ്രകാരമുള്ള കരട് നിർദ്ദേശങ്ങളിൻമേലുള്ള ആക്ഷേപങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും പരിഗണിച്ചതിനുശേഷവും ഈ ആവശ്യത്തിനായി രൂപീകരിച്ച മിനിമം വേതന ഉപദേശക ബോർഡുമായി കൂടിയാലോചിച്ചശേഷവും പ്രസ്തുത വ്യവസായ മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികളുടെ നിലവിലുള്ള ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വേതന നിരക്ക് പുതുക്കി നിശ്ചയിക്കുവാൻ സർക്കാർ ഇപ്പോൾ തീരുമാനിച്ചിരിക്കുന്നു.

മേൽപ്പറഞ്ഞ ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റുന്നതിന് ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടുള്ളതാണ് ഈ വിജ്ഞാപനം.

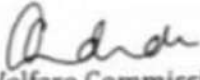
GOVERNMENT OF KARNATAKA
Karnataka Labour Welfare Board, Yeshwanthpur, Bengaluru

PRESS NOTE

The Karnataka Labour Welfare Board, Bengaluru invites online applications from the eligible children of organized sector Workers who are working in firms/factories and Shop & Establishments for educational assistance for the year 2021-2022.

The students who have passed in the previous examination with 50% for General category and 45% for SC/ST category students and who are studying in this academic year 2021-2022, in High School, (8th to 10th std) and PUC, ITI, D.Ed, Diploma, Degree, Post Graduate, Engineering and Medical courses are eligible. Parents or Guardian's monthly income should not exceed Rs.21,000/- Per month and those who are paying contribution to the Karnataka Welfare Fund are eligible to apply through online.

Eligible students can apply through online from Labour Welfare Board Website, www.klwbapps.karnataka.gov.in on and before 31-08-2021. For more details contact at Karnataka Labour Welfare Board, No 48, 1st and 2nd floor Mathikere Main Road, Yeshwanthpur, Bengaluru-560022. Phone No: 080-23475188, 8277291175, 8277120505, 9141602562,

Welfare Commissioner
Karnataka Labour Welfare Board
No, 48, 1st and 2nd Floor,
Mathikere Main Road
Yeshwanthpur, Bengaluru-22

भारत का राजपत्र The Gazette of India

सी.जी.-डी.एल.-अ.-28072021-228531
CG-DL-E-28072021-228531

असाधारण
EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (ii)
PART II—Section 3—Sub-section (ii)

प्राधिकार से प्रकाशित
PUBLISHED BY AUTHORITY

सं. 2772]
No. 2772]

नई दिल्ली, बुधवार, जुलाई 28, 2021/श्रावण 6, 1943
NEW DELHI, WEDNESDAY, JULY 28, 2021/SHRAVANA 6, 1943

श्रम और रोजगार मंत्रालय

अधिसूचना

नई दिल्ली, 28 जुलाई, 2021

का.आ. 2903(अ).—केन्द्रीय सरकार, कर्मचारी राज्य बीमा अधिनियम 1948 (1948 का 34) की धारा 1 की उपधारा (3) द्वारा प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए, 1 अगस्त, 2021 को उस तारीख के रूप में नियत करती है, जिसको उक्त अधिनियम के निम्नलिखित उपबंध तमिलनाडु राज्य के मदुरै जिले में सम्पूर्ण क्षेत्र के पहले से कार्यान्वित किए जा रहे उक्त जिले के अतिरिक्त क्षेत्र में प्रवृत्त होंगे, अर्थात् :-

- (i) अध्याय 4 की धारा 38, धारा 39, धारा 40, धारा 41, धारा 42, धारा 43 और धारा 45क से धारा 45ज;
- (ii) अध्याय 5 की धारा 46 से धारा 73य और
- (iii) अध्याय 6 की धारा 74, धारा 75, धारा 76 की उपधारा (2) से (4), धारा 80, धारा 82, और धारा 83 ।

[सं. एस-38013/05/2021-एस.एस.1]

विभा भल्ला, संयुक्त सचिव

MINISTRY OF LABOUR AND EMPLOYMENT**NOTIFICATION**

New Delhi, the 28th July, 2021

S.O. 2983(E).—In exercise of the powers conferred by sub-section (3) of section 1 of the Employees' State Insurance Act, 1948 (34 of 1948), the Central Government hereby appoints the 1st day of August, 2021, as the date on which the provisions of the said Act, namely,—

- (i) sections 38, 39, 40, 41, 42, 43 and sections 45A to 45H of Chapter IV;
- (ii) sections 46 to 73 of Chapter V; and
- (iii) sections 74, 75, sub-sections (2) to (4) of sections 76, 80, 82 and 83 of Chapter VI;

shall come into force in all the areas of Madurai district in the State of Tamil Nadu.

[No. S-38013/05/2021-SS.-I]

VIBHA BHALLA, Jt. Secy.

क.स.बी.नि.
E. S. I. C.

मुख्यालय,
कर्मचारी राज्य बीमा निगम
(श्रम एवं रोजगार मंत्रालय, भारत सरकार)
HEADQUARTERS OFFICE,
EMPLOYEES STATE INSURANCE CORPORATION
(Ministry of Labour & Employment, Govt. of India)

पंचदीप भवन, सी.आई.डी., मार्ग, नई दिल्ली - 110002
PANCHDEEP BHAWAN C.I.G MARG, NEW DELHI - 110002
Phone: 1800-11-2526 Email: esic-hq/rs@esic.nic.in
Website: www.esic.nic.in/www.esic.in |

No. P-11/14/11/ABVKY/ 2019-Bft.II

Dated 07.07.2021

To,
All Regional Director/ SRO In-charge
Regional Office / Sub-Regional Office

Subject: - Extension of Atal Beemit Vyakti Kalyan yojana.

Sir,

I am directed to inform that the Chairman ESIC has approved extension of Atal Beemit Vyakti Kalyan Yojana on relaxed eligibility condition for another year from 01.07.2021 to 30.06.2022. It is requested to take necessary action to publicize and promote the scheme in your Region/Sub-Region for better response and performance of the ABVKY Scheme.

This issues with approval of Insurance Commissioner (Rev./Bft.).

Yours Faithfully

(Nagendra Kumar)
Asstt. Director (Bft.)

GOVERNMENT OF KARNATAKA

No. E-LD 4 LET 2019 (P)

Karnataka Government Secretariat,
Vikasa Soudha,
Bengaluru. Dated:20/07/2021

NOTIFICATION

In exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 11 and sub-section (2) of section 12 of the Karnataka Shops and Commercial Establishments Act, 1961 (Karnataka Act 08 of 1962) read with section 21 of the Karnataka General Clauses Act, 1899 (Karnataka Act III of 1899) the Government of Karnataka hereby makes the following amendment to notification No. E-LD 4 LET 2019 Dated :02/01/2021 published in the Karnataka Gazette on 7th day of January 2021, namely:-

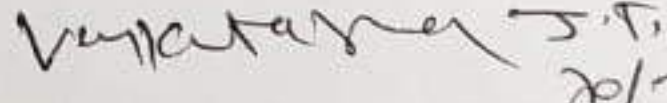
For para 4 of the said notification, the following shall be substituted, namely:-

“(4) No employee in any establishment shall be required or allowed to work **for more than nine hours on any day and forty eight hours** in any week.

Provided that, the total number of hours of work including over time shall not exceed ten hours in any day except on the day of stock-taking and preparation of accounts.

Provided further that, the total number of overtime hours worked by an employee does not exceed fifty hours in a period of three continuous months”.

By order and in the Name of the
Governor of Karnataka

20/7/2021
(Venkatarama, J.T.)

Under Secretary to Government,
 Labour Department

To:

The Compiler, Karnataka Gazette, Bengaluru with a request to publish this in the next issue of Karnataka Gazette

Copies:

1. The Commissioner, Labour Department , Karmika Bhavana, Bengaluru.
2. The P.S. to Hon'ble Labour Minister, Vidhana Soudha, Bengaluru.
3. The P.S to Additional Chief Secretary to the Government, Department of Labour , Vikasa Soudha, Bengaluru.
4. Spare Copies/Section Guard File.

GOVERNMENT OF KARNATAKA

No. E-LD 4 LET 2019 (P)

Karnataka Government Secretariat,
Vikasa Soudha,
Bengaluru, Dated:-02/01/2021

NOTIFICATION

In exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 11 read with sub section (2) of section 12 of the Karnataka Shops and Commercial Establishment Act, 1961 (Karnataka Act 08 of 1962) and in partial modification of notifications issued in this behalf, the Government of Karnataka after holding an enquiry as required under sub section (2) of section 11 hereby permits all Shops and Commercial Establishments in the State employing ten or more persons to be open on 24 X 7 basis on all days of the year for a period of three years from the date of publication of this notification in the Official Gazette subject to the provisions of sub section (3) of section 12 and the following conditions, namely:-

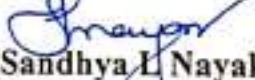
- 1) The employer shall appoint additional staff in order to allow every employee to avail one day holiday in a week on rotation basis, and the details of every employee shall be exhibited by the employer at a conspicuous place in the shop or commercial establishment.
- 2) Every employer shall exhibit details of the employees who are on holiday/leave on daily basis in a conspicuous place in the shop or commercial establishments.
- 3) The wages including overtime wages of the employees shall be credited to their savings bank account as prescribed under the payments of wages Act, 1963.
- 4) An employer shall not require or allow any person employed to work therein for more than eight hours in any day and forty eight hours in any week and the period of work including over time shall not exceed ten hours in any day and fifty hours in a period of three continuing months.
- 5) If employees are found working on any holiday or after normal duty hours without proper indent of overtime, penal action shall be initiated against the employer/ Manager as laid down in the Karnataka Shops and Establishments Act, 1961, and Karnataka Shops and Commercial Establishments Rules 1963.
- 6) Women employee shall not be allowed to work beyond 8.00 pm on any day in normal circumstances.

Provided that an employer after obtaining written consent from a women employee may allow her to work between 8.00pm and 6.00am subject to providing adequate protection to her dignity, honour and safety.

....2

- 7) Transport arrangements shall be provided to the woman employee who works in shifts. A notice to this effect shall be exhibited at the main entrance of the shop or commercial establishment indicating the availability of the transport.
- 8) The employees shall be provided with restroom, washroom, safety lockers and other basic amenities.
- 9) Every employer employing woman employee shall constitute internal complaints committee against sexual harassment of woman under the Sexual Harassment of Woman at Workplace (Prevention, Prohibition an Redressal) Act, 2013 (Central Act 14 of 2013) and the said committee shall be operative.
- 10) The above said terms and conditions shall be treated and implemented in addition to those provisions specified in the Karnataka Shops and Establishments Act, 1961. (Karnataka Act No. 8 of 1962) and The Workmen's Compensation Act, 1923 (Central Act 8 of 1923).
- 11) In the case of violation of any statutory provision or any of the above terms and conditions noticed by the inspector or otherwise necessary penal action shall be initiated against the employer/ Manager as laid down in the Karnataka Shops and Commercial Establishments Act, 1961 and Karnataka Shops and Commercial Establishments Rules 1963

By order and in the name of the
Governor of Karnataka

(Sandhya L. Nayak)

Deputy Secretary to Government,
Labour Department

To:

The Compiler, Karnataka Gazette, Bengaluru with a request to publish this in the next issue of Karnataka Gazette

Copies:

1. The Commissioner, Labour Department, Karmika Bhavana, Bengaluru.
2. The P.S. to Hon`ble Labour Minister, Vidhana Soudha, Bengaluru.
3. The P.S. to Secretary to the Government , Department of Labour, Vikasa Soudha, Bengaluru.
4. The P.A. to Additional Secretary to Governement, Labour Department, Bengaluru.
5. Spare Copies/Section Guard File.

श्रम आयुक्त कार्यालय, मध्यप्रदेश

518, न्यू मोती बंगला, एम.जी. रोड़, इन्दौर-452007

Phone:- 0731-2432822, Fax :- 0731-2536600

Email :- lcmpenf@mp.gov.in Website:- <http://labour.mp.gov.in>

परिपत्र

क्रमांक:- 04/05/नवम/प्रवर्तन/2020/235

इन्दौर, दिनांक -30.06.2021

विषय - प्रवासी मजदूरों के कल्याण हेतु अंतर्राज्यीय प्रवासी कर्मकार (नियोजन का विनियमन एवं सेवा शर्तें) अधिनियम, 1979 के अंतर्गत संस्थानों के पंजीयन एवं ठेकेदारों को अनुज्ञप्ति दिलाये जाने हेतु विशेष अभियान बाबद्।

संदर्भ - (1) श्रम आयुक्त, कार्यालय का परिपत्र समसंख्यक पत्र क्र. 28393 दिनांक 31.07.2020 एवं क्रमांक 468 दिनांक 25.9.2020

(2) माननीय उच्चतम न्यायालय के आदेश दिनांक 29.06.2021

कृपया विषयांतर्गत संदर्भित पत्र का अवलोकन कीजिए। माननीय उच्चतम न्यायालय, नई दिल्ली के द्वारा याचिका क्र. wp (civil) No. (s) 6/2020 IN RE : PROBLEM AND MISERIES OF MIGRANT WORKERS. में आदेश दिनांक 29.06.2021 के माध्यम से ऐसे प्रवासी श्रमिक जो प्रदेश से बाहर जाते हैं, विशेष रूप से जो ठेकेदारों के माध्यम से ले जाए जाते हैं, ऐसे श्रमिकों को विधिक रूप से सामाजिक सुरक्षा सुनिश्चित करने एवं सतत् निगरानी के संबंध में समस्त संस्थानों का पंजीयन एवं ठेकेदारों को अनुज्ञप्ति दिलाये जाने हेतु वैधानिक कार्यवाही सुनिश्चित करने की अपेक्षा की गई है।

उक्त के परिपालन हेतु राज्य में नियोजित तथा ठेकेदारों द्वारा अन्य राज्यों में नियोजित करने हेतु राज्य से भर्ती करने वाले प्रवासी श्रमिकों के कल्याण के लिए कारखानों, दुकान एवं वाणिज्यिक संस्थानों के नियोजकों तथा प्रबंधकों से निर्देशों का पालन कराये जाने हेतु निम्नांकित दिशा-निर्देश जारी किये जाते हैं -

1. प्रवासी श्रमिकों के संबंध में जहां अंतर्राज्यीय प्रवासी कर्मकार (रोजगार का नियमन एवं सेवा शर्तें) अधिनियम, 1979 लागू होता है, यह सुनिश्चित किया जाये कि -

- i. राज्य में एक विशेष सर्वेक्षण अभियान दिनांक 01.07.2021 से 31.07.2021 तक आयोजित किया जाना है।
- ii. यह अधिनियम उन स्थापनाओं पर लागू है जिसमें 5 या इससे अधिक अंतर्राज्यीय प्रवासी कर्मकार नियुक्त हैं। अधिनियम उन ठेकेदारों पर लागू है जिनके पास 5 या इससे अधिक अंतर्राज्यीय प्रवासी कर्मकार नियुक्त हैं।
- iii. सर्वेक्षण अभियान में यह सुनिश्चित किया जाना है कि ऐसे स्थापनाओं का मुख्य नियोजक, जिस पर यह अधिनियम लागू है तत्काल प्रमुख नियोजक पंजीयन के लिए निर्धारित प्रपत्र में आवश्यक शुल्क सहित आवेदन प्रस्तुत करेगा। शुल्क निम्नानुसार निर्धारित है -

क्र.	किसी भी दिन स्थापन में नियोजित किये जाने वाले प्रवासी श्रमिकों की संख्या	पंजीयन शुल्क
1	5-20	रूपये 60
2	21-50	रूपये 150
3	51-100	रूपये 300
4	101-200	रूपये 600
5	201-400	रूपये 1200
6	से अधिक 400	रूपये 1500

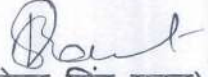
क्र.	किसी भी दिन स्थापन में नियोजित किये जाने वाले प्रवासी श्रमिकों की संख्या	अनुज्ञप्ति शुल्क
1	5-20	रूपये 20
2	21-50	रूपये 40
3	51-100	रूपये 80
4	101-200	रूपये 160
5	201-400	रूपये 320
6	से अधिक 400	रूपये 400

- श्रम सेवा पोर्टल <http://www.labour.mp.gov.in> पर आवेदन पत्र प्रस्तुत कर अनुज्ञप्ति एवं पंजीयन प्राप्त की जाना है।
- iv. अधिनियम की धारा 8 (1) के अनुसार कोई भी ठेकेदार अनुज्ञप्ति प्राप्त किये बिना एक राज्य से दूसरे राज्य में नियोजन के लिए भर्ती नहीं करेगा तथा अधिनियम की धारा 8 (2) के अनुसार बिना अनुज्ञप्ति प्राप्त किये अन्य राज्यों से लाये गए प्रवासी श्रमिकों को राज्य में नियोजित नहीं कर सकेगा।
 - v. पंजीयन अधिकारी/अनुज्ञापन अधिकारी उक्तानुसार प्राप्त आवेदन पत्रों का समुचित परीक्षण कर तत्काल पंजीयन/अनुज्ञप्ति जारी करेंगे।
 - vi. धारा 13 के अनुसार किसी भी प्रवासी कर्मकार को ठेकेदार द्वारा न्यूनतम वेतन अधिनियम, 1948के अंतर्गत निर्धारित वेतन, मजदूरी दर से कम भुगतान नहीं किया जा

सकता है। वह वेतन का भुगतान श्रमिकों के बैंक खाते के माध्यम से किया जाना सुनिश्चित करें।

- vii. धारा 15 के अनुसार ठेकेदार, प्रवासी कर्मकार को अपने राज्य के निवास स्थान से दूसरे राज्य के कार्यस्थल तक दोनों तरफ का आने जाने का किराया अथवा यात्रा भत्ते का भुगतान करेगा तथा इस अवधि के वेतन भुगतान की भी पात्रता होगी, जो ऐसा माना जावेगा कि कर्मकार ने कार्य किया हो।
 - viii. धारा 16 के अंतर्गत प्रत्येक ठेकेदार का यह कर्तव्य है कि प्रत्येक कर्मकार को एक पास बुक दी जावे जिसमें श्रमिक का फोटो लगा हो तथा उसमें इस स्थापना का नाम, स्थान जहां कार्यरत है, नियोजन अवधि, प्रतिव्यक्ति मजदूरी दर, भुगतान का स्वरूप, विस्थापन भत्ता, जो भुगतान किया जाना है, वापसी किराया, आकास्मिक व्यय, कटौती आदि की जानकारी हो। ठेकेदार की, श्रमिकों का नियमित भुगतान, कार्य की उपयुक्त दशा, बिना शुल्क चिकित्सा सुविधाएं, सुरक्षा कपड़े, दुर्घटना होने पर प्राधिकारी एवं कर्मकार के आत्मीय जनों को सूचित, करने की जिम्मेदारी है, निशुल्क कार्यस्थल पर आवास व्यवस्था, पेयजल व्यवस्था, शौचालय व्यवस्थाकी भी जिम्मेदारी है।
 - ix. धारा 17 के अंतर्गत ठेकेदार का दायित्व (Responsibility) है कि वे प्रवासी कर्मकार को समयावधि में वेतन तथा अन्य भुगतान करें।
 - x. धारा 18 के अंतर्गत, चूक हो जाने की स्थिति में प्रमुख नियोजक का दायित्व है कि वे सभी भुगतान एवं सुविधाओं का लाभ दे।
 - xi. धारा 23 के अंतर्गत मुख्य नियोजक/ठेकेदार द्वारा प्रपत्र 13 में ठेकेदारों द्वारा नियोजित प्रवासी कर्मकारों के संबंध में पंजी संधारित करेंगे, प्रपत्र 15 में विस्थापन व बाहरी यात्रा भत्तों की पंजी, प्रपत्र 16 में वापसी यात्रा भत्ता पंजी, प्रपत्र 17 में उपस्थिति पंजी तथा प्रपत्र 18 में वेतन पंजी संधारित करेंगे।
2. प्रवासी श्रमिकों को पात्रतानुसार मध्यप्रदेश शासन द्वारा संचालित विभिन्न सामाजिक सुरक्षा एवं श्रम कल्याणकारी योजनाओं जैसे -मुख्यमंत्री जन कल्याण (संबल) योजना, कर्मचारी भविष्य निधि, कर्मचारी राज्य बीमा,म.प्र. भवन संनिर्माण कर्मकार कल्याण मण्डले, प्रधानमंत्री श्रम योगी मानधन योजना, प्रधानमंत्री लघु व्यापारी मानधन योजना तथा राज्य सरकार द्वारा संचालित अन्य योजनाओं का लाभ प्राप्त करने हेतु समस्त नियोजकों का अपने संस्थान में कार्यरत कर्मकारों का उक्त योजनाओं में नामांकन कराया जाने हेतु परामर्श प्रदान करें।
 3. श्रम विभाग की आधिकारिक पोर्टल www.labour.mp.gov.in पर शिकायत दर्ज कराने हेतु सुविधा "सहायता"मेन्यू के अंतर्गत "शिकायत और सुझाव दर्ज करें"पर उपलब्ध है। यह सुविधा प्रवासी या अन्य श्रमिक द्वारा शिकायत दर्ज करने हेतु उपयोग की जा सकती है।

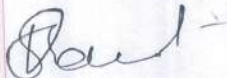
अतः समस्त क्षेत्राधिकारियों को निर्देशित किया जाता है कि वे प्रमुख नियोजकों को पंजीयन एवं ठेकेदारों को अनुज्ञप्ति दिलाये जाने हेतु विशेष अभियान दिनांक 01.07.2021 से 31.07.2021 तक चलाएंगे तथा अपने क्षेत्राधिकार के समस्त नियोजकों/संस्थानों एवं श्रम संगठनों को उक्त निर्देशों से अवगत कराये एवं परिपालन सुनिश्चित करने हेतु आवश्यक कार्यवाही करें, तथा संलग्न प्रपत्र में अभियान के दौरान प्राप्त की गई अनुज्ञप्ति एवं पंजीयन की संख्या संबंधी जानकारी का पाक्षिक प्रतिवेदन संलग्न प्रारूप में प्रेषित करना सुनिश्चित करेंगे।

(डॉ. वीरेन्द्र सिंह रावत)
श्रमायुक्त
मध्यप्रदेश, इन्दौर

प्रष्ठांकन क्रमांक:- 04/05/नवम/प्रवर्तन/2020/18096-172 इन्दौर, दिनांक :- 30.06.2021

प्रतिलिपी-

1. प्रमुख सचिव, मध्यप्रदेश शासन, श्रम विभाग, मंत्रालय, भोपाल की ओर सूचनार्थ सम्प्रेषित।
2. समस्त श्रम संगठन, औद्योगिक संगठन, व्यापारिक संगठन तथा वाणिज्यिक संगठन, म.प्र.।
3. समस्त कारखानों, दुकानों एवं वाणिज्यिक संस्थानों के अधिभोगी/प्रबंधक अन्य नियोजकगण ।
4. अपर श्रमायुक्त, मुख्यालय, इन्दौर की ओर सूचनार्थ प्रेषित।
5. उप श्रमायुक्त, मुख्यालय, इन्दौर की ओर सूचनार्थ प्रेषित।
6. समस्त सहायक श्रमायुक्त, श्रम पदाधिकारी, सहायक श्रम पदाधिकारी, श्रम निरीक्षकम.प्र. की ओर पालनार्थ तथा समस्त दुकानों एवं वाणिज्यिक स्थापनाओं तथा कारखानों एवं अन्य नियोजकगणों को अवगत कराने हेतु प्रेषित ।
7. संचालक, समस्त संयुक्त संचालक/उप संचालक/सहायक संचालक, औद्योगिक स्वास्थ्य एवं सुरक्षा, मध्यप्रदेश की ओर सूचनार्थ एवं समस्त कारखानों को अवगत कराने हेतु पालनार्थ प्रेषित।
8. आई.टी. शाखा प्रमुख, मुख्यालय की ओर सूचनार्थ एवं आवश्यक कार्यवाही हेतु प्रेषित।
9. गार्ड फाईल में संरक्षण हेतु।

श्रमायुक्त
मध्यप्रदेश, इन्दौर

अंतर्राज्यीय प्रवासी कर्मकार (नियोजन का विनियमन एवं सेवा शर्तें) अधिनियम
1979 के अंतर्गत की गई कार्यवाही का प्रतिवेदन

(दिनांक 01 जुलाई 2021 से 31 जुलाई 2021 तक)

जिला -

क्र.	किये गए निरीक्षण	पंजीयन किये गए संस्थानों की संख्या	नवीन अनुज्ञप्ति प्राप्त ठेकेदारों की संख्या

अधिकारी के हस्ताक्षर एवं पदनाम

This issues with the concurrence of Personnel Department vide their U.O. No. 1185/F 02-10-2020 and Finance (R&C) Department vide their U.O. No. 1400073023 dated 25-06-2021.

By order and in the name of the Governor of Goa.

Pritidas U. Gaonkar, Under Secretary (Home).

Porvorim, 6th July, 2021.

◆◆◆

Department of Labour
Inspectorate of Factories and Boilers

— — —

Notification

VI/FAC-6(L-1)Part-1/IFB-2020/975

Whereas, the draft Rules, namely, the Goa Factories (Fifteenth Amendment) Rules, 2020 which the Government of Goa proposed to make in exercise of the powers conferred by section 112 of the Factories Act, 1948 (Central Act No. 63 of 1948), so as to further amend the Goa Factories Rules, 1985, were pre-published as required by section 115 of the said Act vide Notification No. VI/FAC-6 (L-1)Part-1/IFB-2020/1031 dated 11-08-2020, of the Inspectorate of Factories and Boilers, in the Official Gazette, Series I No. 20, dated 13-08-2020, inviting objections and suggestions from all persons likely to be affected thereby within a period of forty-five days from the date of publication of the said Notification in the Official Gazette;

And whereas, the said Official Gazette was made available to the public on 13th August, 2020;

And whereas, the objections and suggestions received from the public on the said draft Rules have been considered by the Government.

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by section 112 of the Factories Act,

1948 (Central Act No. 63 of 1948) and all other powers enabling it in this behalf, the Government of Goa hereby makes the following rules, namely:—

1. *Short title and commencement.*— (1) These rules may be called the Goa Factories (Fifteenth Amendment) Rules, 2021.

(2) They shall come into force on the date of their publication in the Official Gazette.

2. *Amendment of rule 2A.*— In rule 2A of the Goa Factories Rules, 1985 (hereinafter referred to as the “principal Rules”),—

(i) in sub-rule (3), for the words “ten thousand rupees”, the words “twenty thousand rupees” shall be substituted;

(ii) in the Schedule,—

(a) against serial number 3, in column 5, for the existing entry, the following entry shall be substituted, namely:—

“Instruments such as Vernier Calliper, Level Gauges, Ultrasonic Thickness Gauge with normal and hot probe, Tensometer/Spring Balancer and any other equipment or device as may be recommended by the Chief Inspector to determine the safe working condition of the Hoists and Lifts.”;

(b) against serial number 4, in column 5, for the existing entry, the following entry shall be substituted, namely:—

“Instruments such as Vernier Calliper, Level Gauges, Ultrasonic Thickness Gauge with normal and hot probe, Tensometer/Spring Balancer and any other equipment or device as may be recommended by the Chief Inspector to determine the safe working condition of the Lifting Machinery and Lifting Tackles.”;

(c) against serial number 5, in column 5, for the existing entry, the following entry shall be substituted, namely:—

“Instruments such as Vernier Calliper, Level Gauges, Ultrasonic Thickness Gauge with normal and hot probe,

calibrated pressure gauges, hydraulic pump and any other equipment or device as may be recommended by the Chief Inspector to determine the safety in the use of pressure plant.”;

(d) against serial number 7, in column 5, for the existing entry, the following entry shall be substituted, namely:—

(e) “Instruments such as Stack Velocity Meter, Anemometer, Manometer, Pitot Tube and any other equipment or device as may be recommended by the Chief Inspector to determine the efficiency and effectiveness of the system or the appliance.”.

3. *Amendment of rule 3.*— In rule 3 of the principal Rules, in sub-rule (1),—

(i) for clause (d), the following clause shall be substituted, namely:—

“(d) Where any flammable or non-flammable or toxic or non-toxic compressed gas or petroleum product or any other inflammable substance is intended to be possessed in a cylinder or a vessel or a tank in any factory, application for permission shall also be accompanied by an approval/license, if applicable, as required under the Gas Cylinders Rules, 2016 or the Static and Mobile Pressure Vessels (Unfired) Rules, 2016 or the Petroleum Rules, 2002 or the Inflammable Substances Act, 1952 (Act No. 20 of 1952), as the case may be, as amended from time to time, from the authority concerned.”;

(ii) in clause (e),—

(a) for the expression “one thousand rupees”, the expression “two thousand rupees” shall be substituted;

(b) the following explanation shall be inserted, namely:—

“*Explanation:*

In respect of application made through online mode, fees shall be paid through e-challan payment gateway.”.

4. *Amendment of rule 4.*— In rule 4 of the principal Rules, in the Explanation, after clause (c), the following clause shall be inserted, namely:—

“(d) existing building/shed/structure/work of engineering construction is in accordance with the plans approved by the Chief Inspector.”.

5. *Amendment of rule 5.*— In rule 5 of the principal Rules,—

(i) after the existing proviso, the following proviso shall be inserted, namely:—

“Provided further that in case the person issuing the Certificate of Stability is a Structural Engineer registered under the provisions of the Goa Land Development and Building Construction Regulations, 2010, as amended from time to time, and who has originally designed the building/shed/structure/work of engineering construction, the Certificate of Stability issued by such person shall be considered in respect of such building/shed/structure/work of engineering construction initially and thereafter once in a period of five years or after any re-construction, extension, alteration, etc. or wherein there is any addition or modification of machinery, plant, lifting tools or lifting machines.”;

(ii) in the Form of Certificate of Stability, after point No. (7), for the existing paragraph, the following paragraph shall be substituted, namely:—

“I certify that I have personally inspected the building/shed/structure/work of engineering construction, the plans of which have been approved by the Chief Inspector vide letter No. dated and examined the various parts including the foundations with special reference to the machinery, plant, etc., that have been installed. I am of the opinion that the building/shed/structure/work of engineering construction, which has been constructed/reconstructed/extended/taken into use is structurally sound and that it's

stability will not be endangered by its use as a factory/part of a factory for the manufacture of..... for which the machinery, plant, etc. is/are installed. I hereby undertake to take responsibility and liability for any action in accordance with the law in force in the event of any structural failure endangering human life or safety.”.

(iii) for the second NOTE, the following NOTE shall be substituted, namely:—

“NOTE:— For the purpose of rule 5, the “competent person” means a Structural Engineer registered under the provisions of the Goa Land Development and Building Construction Regulations, 2010, as amended from time to time, and who has originally designed the building/shed/structure/work of engineering construction or a person approved by office of the Chief Inspector of Factories and Boilers, Government of Goa, and in the case of a building/shed/structure/work of engineering construction occupied or erected by the Government, an officer not below the rank of an Executive Engineer.”.

6. *Amendment of rule 6.*— In rule 6 of the principal Rules, for sub-rule (2), the following sub-rule shall be substituted, namely:—

“(2) Every such application shall be accompanied by a treasury receipt or an invoice for book adjustment, as the case may be, for payment of the fees prescribed for the purpose as specified in the Schedule below:—

SCHEDULE

Scale of fees payable for licence and annual renewal of licence by Factories

Quantity of H. P. Installed (Maximum H.P.)	Maximum number of workers to be employed on any day during the year									
	Upto 9	From 10 to 20	From 21 to 50	From 51 to 150	From 151 to 250	From 251 to 500	From 501 to 1000	From 1001 to 2500	From 2501 to 4000	4001 and above
Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
Nil	0	400	700	3000	4000	8000	16000	32000	48000	63000
Upto 10	600	1100	2700	6000	8000	12000	24000	48000	63000	78000
Above 10 but not above 50	800	3000	4000	8000	12000	16000	32000	59000	72000	86000
Above 50 but not above 100	3000	4000	6000	12000	16000	24000	40000	70000	78000	94000
Above 100 but not above 500	6000	7000	10000	24000	32000	40000	59000	78000	94000	109000
Above 500 but not above 1000	10000	11000	20000	32000	44000	52000	78000	94000	109000	125000
Above 1000 but not above 2000	14000	19000	26000	44000	52000	63000	86000	109000	125000	146000
Above 2000 but not above 5000	19000	26000	44000	52000	63000	86000	109000	125000	146000	159000
Above 5000 but not above 10000	28000	37000	65000	77000	94000	129000	172000	198000	212000	238000
Above 10000	41000	56000	97000	114000	146000	198000	251000	291000	317000	357000

Note: In respect of application made through online mode, fees shall be paid through e-challan payment gateway.”.

7. *Amendment of rule 9.*— In rule 9 of the principal Rules,

(i) in sub-rule (1), after the expression “on which the license is due to expire”, the expression “and in respect of application made through online mode, fees shall be paid through e-challan payment gateway” shall be inserted;

(ii) in sub-rule (2), in second proviso, after the expression “Schedule attached to rule 6”, the expression “and in case during the period of validity of the license, there is an increase in the fees payable, the Occupier, within a period of three months from the date of publication of Notification to that effect in the Official Gazette, shall pay the difference in fees payable with effect from the date of such increase till the remainder period of validity of license.” shall be inserted.

8. *Amendment of rule 13.*— In rule 13 of the principal Rules, in sub-rule (1),—

(a) before the proviso, the following expression shall be added at the end, namely:—

“In respect of application made through online mode, appropriate amount of fee shall be paid through e-challan payment gateway under the said head of account.”.

(b) in the proviso, the following expression shall be added at the end, namely:—

“In respect of application made through online mode, appropriate amount of fee shall be paid through e-challan payment gateway under the said head of account.”

9. *Substitution of rule 19A.*— For rule 19A of the principal Rules, the following rule shall be substituted, namely,—

“19A. *Medical Examination of workers.*—
(1) Save as otherwise provided in these

Rules, the workers in a factory shall be medically examined once before employment and thereafter after every five years by the Certifying Surgeon appointed under the Act or the Medical Inspector of Factories appointed by the Government or the Factory Medical Officer or the Occupational Health Laboratory recognized under sub-rule (3) of rule 90 O or sub-rule (4) of rule 90 O.

(2) Medical certificate issued to a worker after his medical examination shall be valid for a period of five years even if the worker is employed in another factory during such period of five years provided that such worker is not engaged in dangerous operation or hazardous process in another factory.

(3) Tests/investigations to be conducted for the purpose of carrying out medical examination of a worker before employment and thereafter at specified intervals shall consist of blood investigations for hemoglobin, total WBC count, differential count, blood grouping, fasting blood sugar level, serum creatinine, blood urea, electro cardio gram, urine (routine and microscopic), audiometry, X-ray chest, eye test including colour vision, pulmonary function test and any other test(s) as may be specified by the Certifying Surgeon appointed under the Act or the Medical Inspector of Factories appointed by the Government or the Factory Medical Officer or the Occupational Health Laboratory.”.

10. *Amendment of rule 47.*— In rule 47 of the principal Rules, after clause (b), the following clauses shall be inserted, namely,—

“(c) Sanitary Napkins conforming to Indian Standards and in adequate quantity shall be provided and maintained in the women's toilets for their use, and the same be replenished periodically, as and when required.

(d) Disposable paper bags shall be provided in the women's toilets for the collection of the used napkins. The used napkins shall be disposed off daily as per the procedure approved by the Inspector or in accordance with any other law in force."

11. *Amendment of rule 68.*— In rule 68 of the principal Rules, in sub-rule (4), for clause (b), the following clause shall be substituted, namely:—

"(b) a suitable pressure gauge with a dial range not less than 1.5 times and not exceeding twice the maximum safe working pressure, easily visible and designed to show, at all times, the correct internal pressure in kilograms per square centimetre and marked with a prominent red mark at the maximum safe working pressure of the pressure vessels or pressure plant and the same shall be mounted at a height not more than 1.5 metres from the working level;"

12. *Amendment of rule 90N.*— In rule 90N of the principal Rules, in sub-rule (1), after clause (b), the following clause shall be inserted, namely:—

"(bb) The tests/investigations to be conducted for the purpose of carrying out medical examination of a worker before employment and thereafter at prescribed intervals shall consist of blood investigations for hemoglobin, total WBC count, differential count, blood grouping, fasting blood sugar level, serum creatinine, blood urea, electro cardio gram, urine (routine and microscopic), audiometry, X-ray chest, eye test including colour vision, pulmonary function test and other test(s) which the Factory Medical Officer or the Occupational Health Laboratory may specify;"

13. *Amendment of rule 90-O.*— In rule 90-O of the principal Rules,—

(i) in sub-rule (4),—

(a) in clause (a), for the words "ten thousand rupees", the words "twenty thousand rupees" shall be substituted;

(b) for clause (b), the following clause shall be substituted, namely:—

"(b) The institution shall employ persons possessing the qualifications specified in sub-rule (2) and shall possess license/approval/permission from authorities such as Local Authority, Goa State Pollution Control Board, Directorate of Health Services and shall have facilities and equipments at the disposal as set out hereinbelow."

14. *Substitution of rule 90S.*— For rule 90S of the principal Rules, the following rule shall be substituted, namely:—

"90S. *Qualifications, etc., of supervisors.*—

(1) All persons who are required to supervise the handling of hazardous substances shall possess the following qualifications and experience.—

(a) (i) a degree in any branch of engineering or technology or a masters degree in Science (Physics or Chemistry) or a masters degree in Pharmacy, from recognized institution, with two years of experience of working in a factory involved in hazardous process; or

(ii) a degree in Science (Physics or Chemistry) or a degree in Pharmacy or a diploma in any branch of engineering or technology, from a recognized institution, with five years of experience of working in a factory involved in hazardous process.";

(b) The Chief Inspector may direct the Occupier of the factory involved in hazardous process to require the supervisor(s) so appointed in the factory to undergo a certificate course in Health and Safety of the duration as may be specified;

(2) The syllabus, course fees, duration, mode of examination, other aspects of the above course and the organisations conducting the course shall be approved by the Director General Factory Advice Service and Labour Institutes or the State Government from time to time.”.

15. *Insertion of new rule 90X.*— After rule 90W of the principal Rules, the following rule shall be inserted, namely:—

“90X. *Personal Protective Equipments.*—

(1) All workers shall be mandatorily provided with Personal Protective Equipments (PPEs) as required under any of the provisions of the Act or the Rules and such PPEs shall conform to the relevant National Standard. The occupiers shall require the worker to use such PPEs and the same shall be maintained in proper working conditions by the occupier. No charges whatsoever shall be charged by the occupier from the workers for provision of such PPEs.

(2) Without prejudice to the generality of the provisions of sub-rule (1), the various types of PPEs to which this rule shall extend for use in factories shall be as specified hereinbelow.

(i) *Safety Helmet:*— All workers who are likely to be exposed to any hazard which may cause head injury shall be provided with safety helmets conforming to relevant National Standards. All the workers shall be adequately trained on proper use of such PPEs. When work at height is being carried out such safety helmets shall be provided with a nape strap. No safety helmet which has resisted an impact shall be reused. Periodic cleaning and visual inspection

to check any deformation in size or shape shall be carried out.

(ii) *Protective Footwear:*— Protective footwear shall be provided to them for preventing materials being dropped on their feet or nail or other sharp objects penetrating their sole. The type and nature of foot wear to be used at workplaces shall be decided by the occupier based on nature of work being carried at such work places. Proper disinfection shall be carried out to prevent contagious fungal infection of the skin that causes scaling, flaking, and itching of the affected areas. Proper medical care shall be provided to prevent workers from suffering from ingrown nails, metatarsalgia, heel spur, hammer toes and nerve damage after wearing safety shoe.

(iii) *Safety Goggles and Spectacles:*— The relevant National Standard shall be applicable for eye-protection intended for use in industrial undertakings to provide protection for the eyes of the workers against hazards such as flying particles and fragments, splashing materials, molten metal's and harmful dust, gases or vapors, aerosols and radiations which are likely to impair vision or damage the eyes. Additional eye protection over their prescription lenses shall be used ensuring that the protective eyewear does not disturb the proper positioning of the prescription lenses.

(iv) *Equipment for eye and face protection during welding:*— Relevant National Standard shall be followed for the requirements of goggles, hand shield and helmet intended to protect an operator above the shoulder from harmful radiation, spark and particles of hot metal during welding, cutting and similar operations employing a gas flame or electric arc.

(v) *Gloves and Protective Clothing:*— Suitable gloves, leather gauntlets and mittens conforming to relevant National

Standard shall be used for protection of hand of the workers from getting injured. Such protective gloves shall be provided where the hands are exposed to hazards such as those from skin absorption of harmful substances; severe cuts or lacerations; severe abrasion; punctures; chemical burns; thermal burns; and harmful temperature extremes.

Suitable protective clothing as per relevant National Standard available for apron (Rubberized, acid and alkali resistant) shall be used for protection of workers who are likely to be exposed to any hazard which may cause injury to their skin.

(vi) *Ear protection when exposed to noise:-* Protection against the effects of noise exposure shall be provided when the sound levels exceed the prescribed standards. The relevant National Standard shall be followed while selection of suitable ear protection. Periodic disinfection of reusable ear protectors shall be carried out to eliminate hearing loss caused by infection, discharge, pain, etc. in the ear.

(vii) *Respiratory Protection:—* Respiratory Protective equipment based on the nature of hazard as per the relevant National Standard shall be provided by the occupier of the factory to the workers for their respiratory protection against dust, fumes, gases, particulates, etc. Clinical Examination and appropriate medical tests shall be undertaken to avoid irritant Dermatitis, nose bridge sores, etc. because of prolong use of respiratory personal protective equipment.

(viii) *Other Protective Equipment:—* Appropriate personal protective equipment based on the nature of hazards as per the relevant National Standard shall be provided by the occupier to the workers. These shall include the following:—

(a) Safety harnesses with independently secured lifelines where

protection against falls cannot be provided by other appropriate means.

(b) Life vests and life preservers where there is a danger of falling into water.

(c) Distinguishing clothing or reflective devices or otherwise conspicuously visible material when there is regular exposure to danger from moving vehicles.

(3) The Inspector may, having regard to the nature of the hazards involved in work and process being carried out, order the occupier or the manager in writing to supply to the workers exposed to particular hazard any personal protective equipment conforming to Relevant National Standards as may be found necessary.”.

16. *Amendment of rule 131.*— In rule 131 of the principal Rules, after sub-rule (6), the following sub-rule shall be inserted, namely:—

“(7) Other tests/investigations to be conducted for the purpose of carrying out medical examination of a worker before employment and thereafter at specified intervals shall consist of blood investigations for hemoglobin, total WBC count, differential count, blood grouping, fasting blood sugar level, serum creatinine, blood urea, electro cardio gram, urine (routine and microscopic), audiometry, X-ray chest, eye test including colour vision, pulmonary function test and any other test(s) which the Certifying Surgeon may specify.”.

By order and in the name of Governor of Goa.

Vivek P. Marathe, Chief Inspector of Factories and Boilers and ex officio Joint Secretary.

Panaji, 12th July, 2021.

भारत का राजपत्र The Gazette of India

सी.जी.-डी.एल.-अ.-28072021-228528
CG-DL-E-28072021-228528

असाधारण
EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (ii)
PART II—Section 3—Sub-section (ii)

प्राधिकार से प्रकाशित
PUBLISHED BY AUTHORITY

सं. 2774]
No. 2774]

नई दिल्ली, बुधवार, जुलाई 28, 2021/श्रावण 6, 1943
NEW DELHI, WEDNESDAY, JULY 28, 2021/SHRAVANA 6, 1943

श्रम और रोजगार मंत्रालय

अधिसूचना

नई दिल्ली, 28 जुलाई, 2021

का.आ. 2985(अ).—जबकि संख्या का.आ. 2167 (ई) दिनांक 7 जून, 2021 द्वारा भारत के राजपत्र, असाधारण, भाग-II, खंड -3, उप-खंड (ii) में प्रकाशित भारत सरकार, श्रम और रोजगार मंत्रालय की अधिसूचना द्वारा केंद्रीय सरकार ने कर्मचारी राज्य बीमा निगम के परामर्श से कर्मचारी राज्य बीमा अधिनियम, 1948 (1948 का 34) के उपबंधों को उस अधिसूचना की तारीख से एक महीने के बाद उक्त अधिसूचना की अनुसूची में विनिर्दिष्ट स्थापनों की कतिपय श्रेणियों पर विस्तारित करने के आशय की सूचना दी थी;

और जबकि, उक्त राजपत्र की प्रतियां तारीख 07 जून, 2021 को जनता को उपलब्ध करा दी गई थी;

और जबकि, उक्त प्रारूप नियमों के संबंध में किसी व्यक्ति से केंद्रीय सरकार द्वारा विचार करने के लिए उपरोक्त विनिर्दिष्ट अवधि के भीतर कोई सुझाव और आक्षेप प्राप्त नहीं हुए हैं;

अतः अब, कर्मचारी राज्य बीमा अधिनियम, 1948 (1948 का 34) की धारा 1 की उप-धारा (5) द्वारा प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए, केंद्रीय सरकार, कर्मचारी राज्य बीमा निगम से परामर्श करने के पश्चात्, इस अधिनियम के उपबंधों को 1 अगस्त 2021 से इसके साथ अनुबद्ध अनुसूची के स्तंभ (2) में विनिर्दिष्ट क्षेत्रों तथा स्तंभ (1) में स्थित स्थापनों की श्रेणियों पर विस्तारित करती है, अर्थात्:-

अनुसूची

स्थापनों का विवरण	क्षेत्र जिनमें स्थापन स्थित हैं	कर्मचारियों की श्रेणी जिन पर यह अधिनियम लागू होता है
(1)	(2)	(3)
निम्नलिखित वे स्थापन जिनमें 10 या अधिक व्यक्ति नियोजित हैं अथवा पूर्ववर्ती 12 माह में किसी दिन नियोजित थे, अर्थात् - केन्द्रीय/ राज्य विधान के अंतर्गत स्थापित नगर निगम/परिषद।	राष्ट्रीय राजधानी क्षेत्र दिल्ली के सभी क्षेत्र जहां कर्मचारी राज्य बीमा अधिनियम, 1948 की धारा-1 की उप-धारा (3) पहले से ही लागू किया जा चुका है।	सभी नैमित्तिक एवं संविदा कर्मचारी।

[फा. सं. एस-38025/03/2017-एसएस-1]

विभा भल्ला, संयुक्त सचिव

MINISTRY OF LABOUR AND EMPLOYMENT**NOTIFICATION**

New Delhi, the 28th July, 2021

S.O. 2985(E).—Whereas, by a notification of the Government of India in the Ministry of Labour and Employment, published in the Gazette of India, Extraordinary, Part II, Section 3, Sub-section(ii), *vide* number S.O. 2167(E) dated the 7th June, 2021, the Central Government, in consultation with the Employees' State Insurance Corporation, gave notice of its intention to extend the provisions of the Employees' State Insurance Act, 1948(34 of 1948) to certain classes of establishments specified in the Schedule to the said notification after one month from the date of that notification;

And whereas, the copies of the said notification were made available to the public on the 7th June, 2021:

And whereas, no objections and suggestions have been received within the said period of one month in respect of the said notification;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by sub-section (5) of Section 1 of the Employees' State Insurance Act, 1948(34 of 1948), the Central Government, in consultation with the Employees' State Insurance Corporation, hereby extends with effect from the 1st day of August, 2021, the provisions of the said Act to the classes of establishments specified in column (1) and situated within the areas specified in column (2) of the Schedule hereto, namely; —

SCHEDULE

Description of establishments	Areas in which the establishments are situated	Category of employees to whom the Act applies
(1)	(2)	(3)
The following establishments wherein ten or more persons are employed or were employed on any day of the preceding twelve months, namely :- Municipal Corporations/ Council, established under Central/ State legislation.	All the areas in the National Capital Territory of Delhi where Employees' State Insurance Act, 1948 has already been brought into force under Sub-Section (3) of Section 1 of the Act.	All casual and contractual employees.

[F. No. S-38025/03/2017-SS-1]

VIBHA BHALLA, Jt. Secy.